

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2018

kh 7.5.2018, kv 11.6.2018

Sisältö

	Dian nro
Johdanto	3
OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2018	
1. Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi aihe-alueittain/ikäryhmittäin sisältäen tiivistelmän ja painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arvioinnin	4-76
2. Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset	77-79
OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2019	
3. Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset	80
4. Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat	81
5. Hyvinvointisuunnitelma	82-86
OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY	
6. Suunnitelman laatijat	87
7. Suunnitelman hyväksyminen	87

Johdanto

- Terveysthuoltolain 12§:n mukaan **kunnan on raportoitava valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista** sekä toteutetuista toimenpiteistä ja valmistettava vähintään kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus.
- Kouvolan kaupungin laaja hyvinvointikertomus 2017-2020 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 29.5.2017 § 37. Hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosana toimii Hyvinvoiva Kouvola –ohjelma 2017-2020. Em. ohjelman keskeiseksi tavoitteeksi on valittu ko. ajankohtana voimassa olleen kaupunkistrategian mukaisesti asiakaslähtöisen toiminnan vahvistaminen ja siihen liittyen seuraavat painopistealueet; ennaltaehkäisyyn panostaminen sekä yhteisöllisyyden kehittäminen ja asiakkaan kuuleminen.
- Tässä Hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa 2018 arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista vuoden 2017 aikana. Raportissa esitetään hyvinvointia kuvaavia indikaattoritietoja siltä osin kuin tietoa oli mahdollista saada viime vuodelta. Laajassa hyvinvointikertomuksessa olevat kansalliset indikaattoritiedot päivittyvät usein viiveellä, joten suuri osa niistä raportoidaan vasta valtuustokauden päätyttyä.
- Lisäksi tässä vuosiraportissa on esitetty Hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2019, mikä perustuu Hyvinvoiva Kouvola 2017-2020 ohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Mittareista on poistettu sellaiset, joista ei saada vuosittain tietoja tai ne tulevat viiveellä raportointiajankohtaan nähden. Uudessa kaupunkistrategiassa (kv 29.1.2018 § 8) on edelleen vahvasti esillä ennaltaehkäisyyn panostaminen sekä yhteisöllisyyden kehittäminen ja asiakkaan kuuleminen. Näin ollen tässä vaiheessa ei ole tarkoituksenmukaista päivittää Hyvinvoiva Kouvola 2017-2020 ohjelmaa.
- Osana vuosiraporttia asukkailta kysyttiin heidän osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksistaan Kouvolassa. Kysely toteutettiin verkossa 19.2.-4.3.2018, vastaajia oli 60. Yhteenveto esitetään tässä vuosiraportissa.

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2018

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

- Tähän vuosiraporttiin on valittu laajasta hyvinvointikertomuksesta sellaisia indikaattoreita, joista on saatu toteumatieto vuodelta 2017. Osa viime vuoden tiedoista on Kouvolan omista järjestelmistä eikä vertailukuntien tietoa ole saatavilla. Kouvolan vertailukunnat ovat; Hämeenlinna, Joensuu, Kotka, Lahti, Lappeenranta, Mikkeli ja Pori. Vaikka vertailutietoa ei ollut saatavilla viime vuodesta, niin indikaattorien aikasarjaksi valittiin 2010-2017, jotta nähdään Kouvolan asemointi vertailukuntiin nähden pidemmältä aikaväliltä.
- Indikaattoritieto on jaettu hyvinvointikertomuksen mukaisesti ikäryhmittäin sekä talous ja elinvoima osuuteen. Havainnot indikaattorista on esitetty joko samalla dialla tai joissakin tapauksissa yhteenvetodialla osuuden lopussa.
- Lisäksi kunkin aihe-alueen/ikäryhmän indikaattoritietojen jälkeen on esitetty tiivistelmä ja painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi vuoden 2017 osalta.

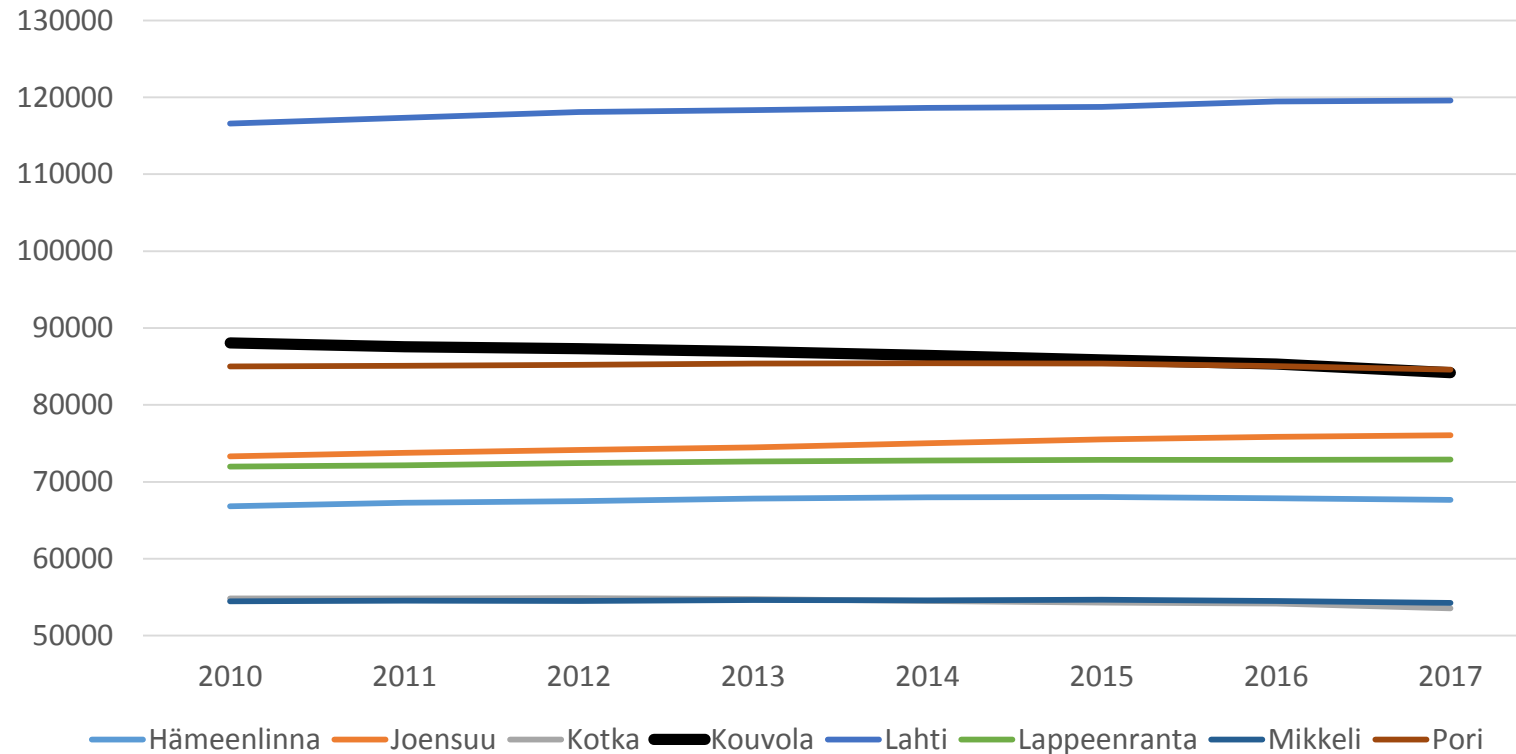
Vuosiraportissa käytetyt indikaattorit / muu tieto

Aihealue / Ikäryhmä	Indikaattorit / Muu tieto	Dian nro
Talous ja elinvoima	väestö, työttömyys, yritykset, vuosikate, verotulot	7-11
Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	huostassa tai kiireellisesti sijoitetut, avohuolto, sijoitetut lapset, kokemus terveydentilasta, tupakointi, nuuskan käyttö, ylipaino, liikunnan harrastaminen, koulukiusaaminen, hyvinvointikarttakysely	14-23
Nuoret ja nuoret aikuiset	koulutuksen ulkopuolelle jääneet, nuorisotyöttömyys, kokemus terveydentilasta, tupakointi, nuuskan käyttö, ylipaino, liikunnan harrastaminen, koulukiusaaminen	27-37
Työikäiset	toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet, työkyvyttömyyseläkettä saavat, alkoholinkäyttö	42-45
Ikäihmiset	kotona asuvat, säännöllisen kotihoidon piirissä olleet, omaishoidon tuen hoidettavat, kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot, alkoholinkäyttö, yksinäisyys, asiakastyytyväisyys ja palveluseteli	50-56
Kaikki ikäryhmät	uimahallit, kuntosalit, liikuntaryhmät, museot, kirjastot, kulttuurikasvatus, kansalaisopistot, avustettavat yhdistykset ja järjestöt , terveydenedistämisasiivisyys, perhe- ja lähisuhdeväkivalta ja tapaturmat, liikenneturvallisuus, asiakkaan kuuleminen ja osallisuus, asukaskysely	61-74

Talous ja elinvoima

Väestö

Väestö 31.12.

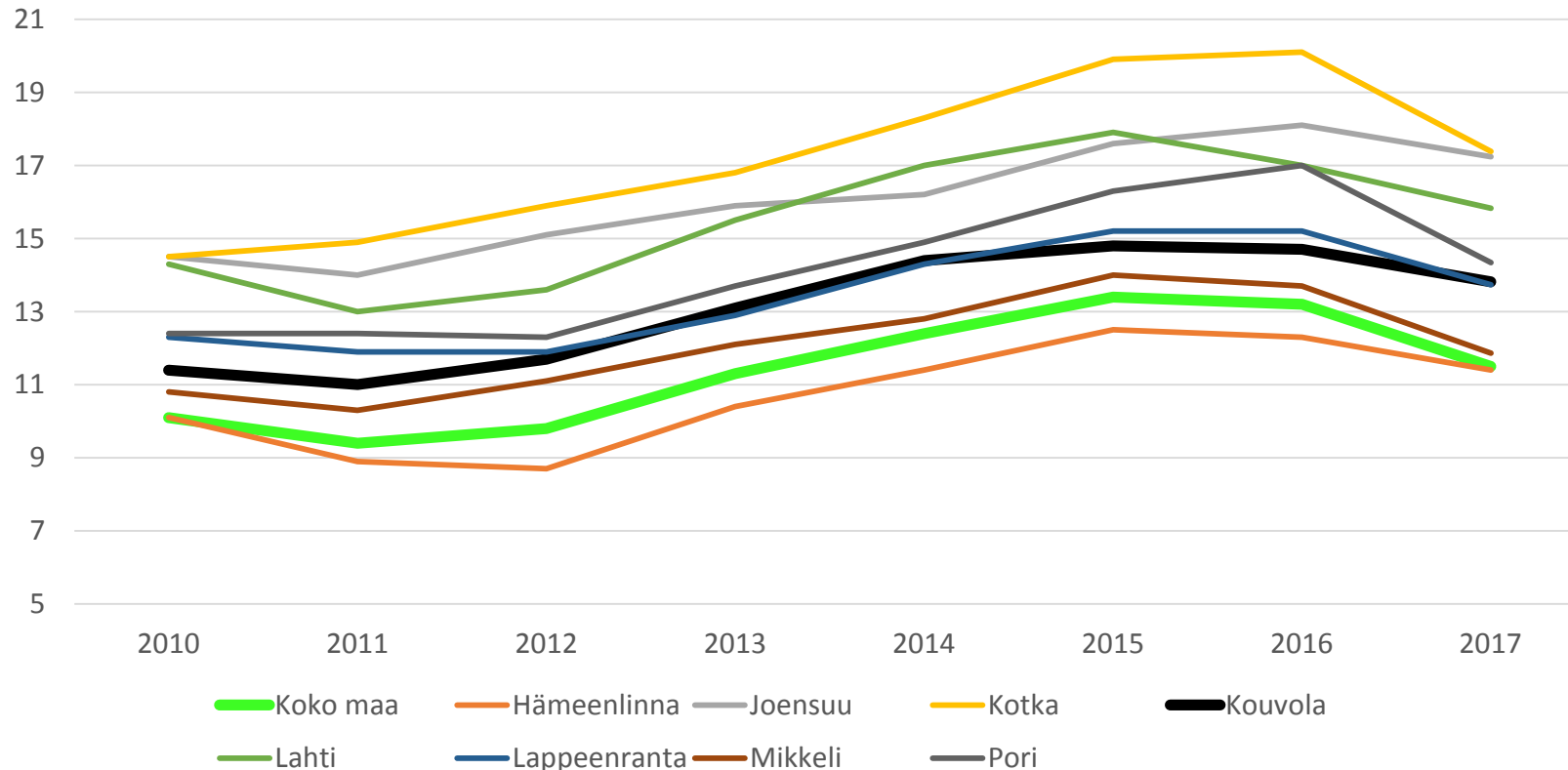

2017	
Koko maa	5 513 130
Lahti	119 573
Pori	84 587
Kouvola	84 196
Joensuu	76 067
Lappeenranta	72 909
Hämeenlinna	67 662
Mikkeli	54 261
Kotka	53 539

Väestö vähentyi Kouvolaan 1 110:llä hengellä vuodesta 2016 vuoteen 2017. Se on vertailukuntiin nähden suhteellisesti eniten (-1,3 %). Väestön väheneminen johtuu siitä, että kuolleita on enemmän kuin syntyneitä ja nettomuutto Kouvolaan on negatiivinen. Kouvolan vertailukunnista väestö lisääntyi Joensuussa, Lahdessa ja Lappeenrannassa.

Työttömyys

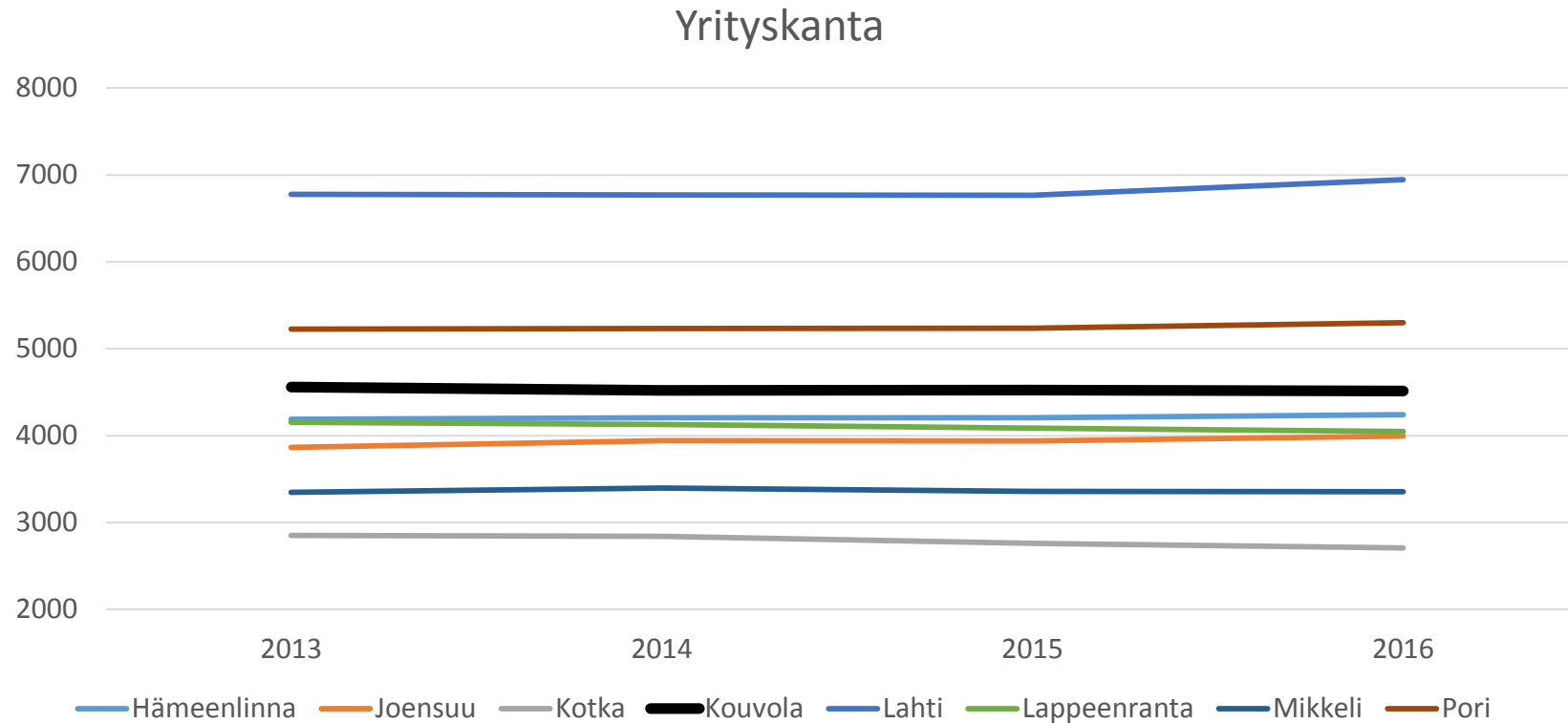
Työttömät, % työvoimasta

2017	
Hämeenlinna	11,4
Koko maa	11,5
Mikkeli	11,9
Lappeenranta	13,7
Kouvola	13,8
Pori	14,3
Lahti	15,8
Joensuu	17,2
Kotka	17,4

Työttömyys laski viime vuonna kaikissa vertailukunnissa. Kouvolan työttömyysaste oli vuoden 2016 lopussa 14,7 % ja viime vuoden lopussa 13,8 %. Työttömien työnhakijoiden määrä laski joulukuussa edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 13 % (-836 henkilöä) ollen 5 448 henkilöä. Myös vaikeasti työllistyvien määrä eli rakennetyöttömyys väheni viime vuonna 5 % (-174 henkilöä) ollen 3 461 henkilöä.

Yritykset

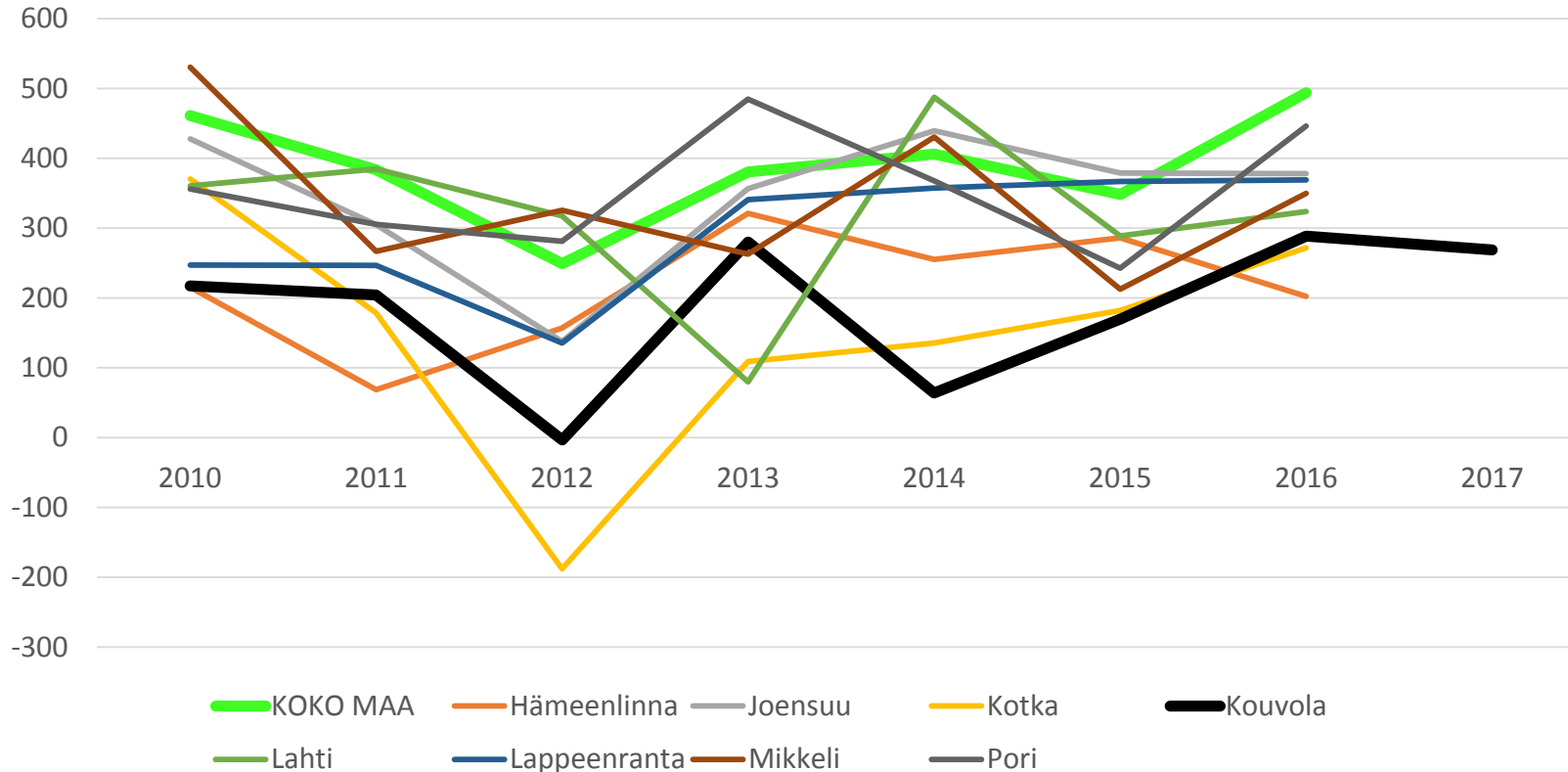

2016	
Lahti	6945
Pori	5302
Kouvola	4515
Hämeenlinna	4241
Lappeenranta	4049
Joensuu	3997
Mikkeli	3355
Kotka	2709

Yrityskanta on pysynyt viime vuosina Kouvolassa melko tasaisena, noin 4500 yritystä. Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) kuulutushaun mukaan Kouvolassa perustettiin viime vuonna 365 yritystä ja lakkautettiin 209 yritystä, jolloin yritysten nettoperustanta oli 156 yritystä. Vuodesta 2012 lähtien yritysten nettoperustanta on ollut keskimäärin 139 yritystä/vuosi, se ei kuitenkaan näy yrityskannassa, koska PRH poistaa säännöllisesti rekisteristä toimintansa lopettaneita yrityksiä.

Vuosikate

Vuosikate, €/asukas

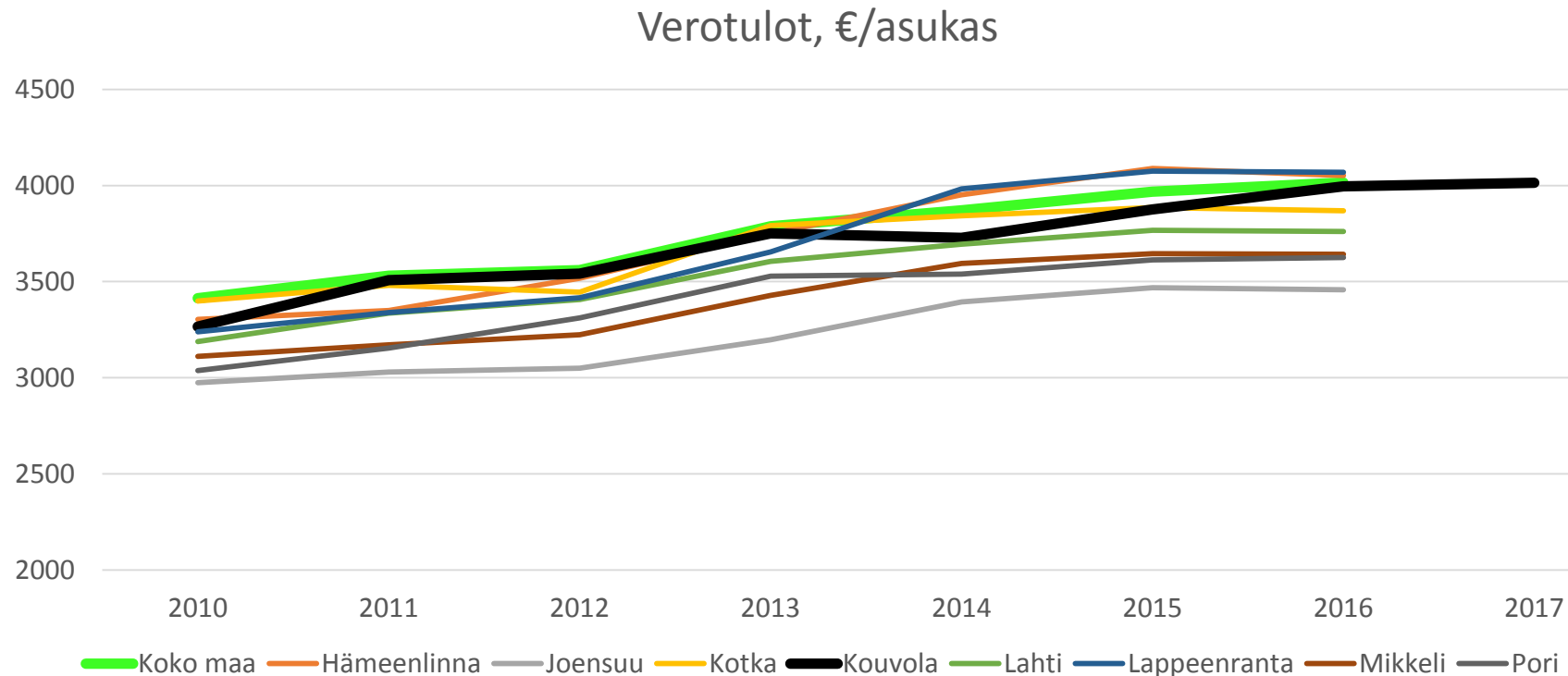

2016	
Koko maa	494
Pori	446
Joensuu	378
Lappeenranta	369
Mikkeli	350
Lahti	324
Kouvola	289
Kotka	272
Hämeenlinna	202
2017	
Kouvola	269

Kouvolan vuosikate vuodelta 2017 on kohtuullisella tasolla. Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kaupungin koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteen määrittämiseen. Poistoihin nähden Kouvolan vuosikate on edelleen alhaisella tasolla, jotta tulo-rahoituksella pystyttäisiin kattamaan uusia, elinvoimaa vahvistavia investointeja. Vuonna 2017 vuosikate ei kattanut poistoja, koska silloin tehtiin huomattavalla summalla lisäpoistoja sekä arvonalennuksia.

Lähde: Tilastokeskus, Kouvolan kaupunki

Verotulot

2016	
Lappeenranta	4068
Hämeenlinna	4051
Koko maa	4016
Kouvola	3996
Kotka	3868
Lahti	3760
Mikkeli	3643
Pori	3626
Joensuu	3458
2017	
Kouvola	4014

Vuoden 2017 verotulokertymään suhteessa edelliseen vuoteen vaikutti erityisesti kilpailukykysojimus, joka pienensi kunnallisverotilityksiä. Tästä huolimatta kunnallisverot toteutuivat positiivisesti johtuen pääosin palkkasumman kasvusta. Merkittävin kasvu oli yhteisöverojen tilityksissä, jotka kasvoivat huomattavasti edelliseen vuoteen nähden.

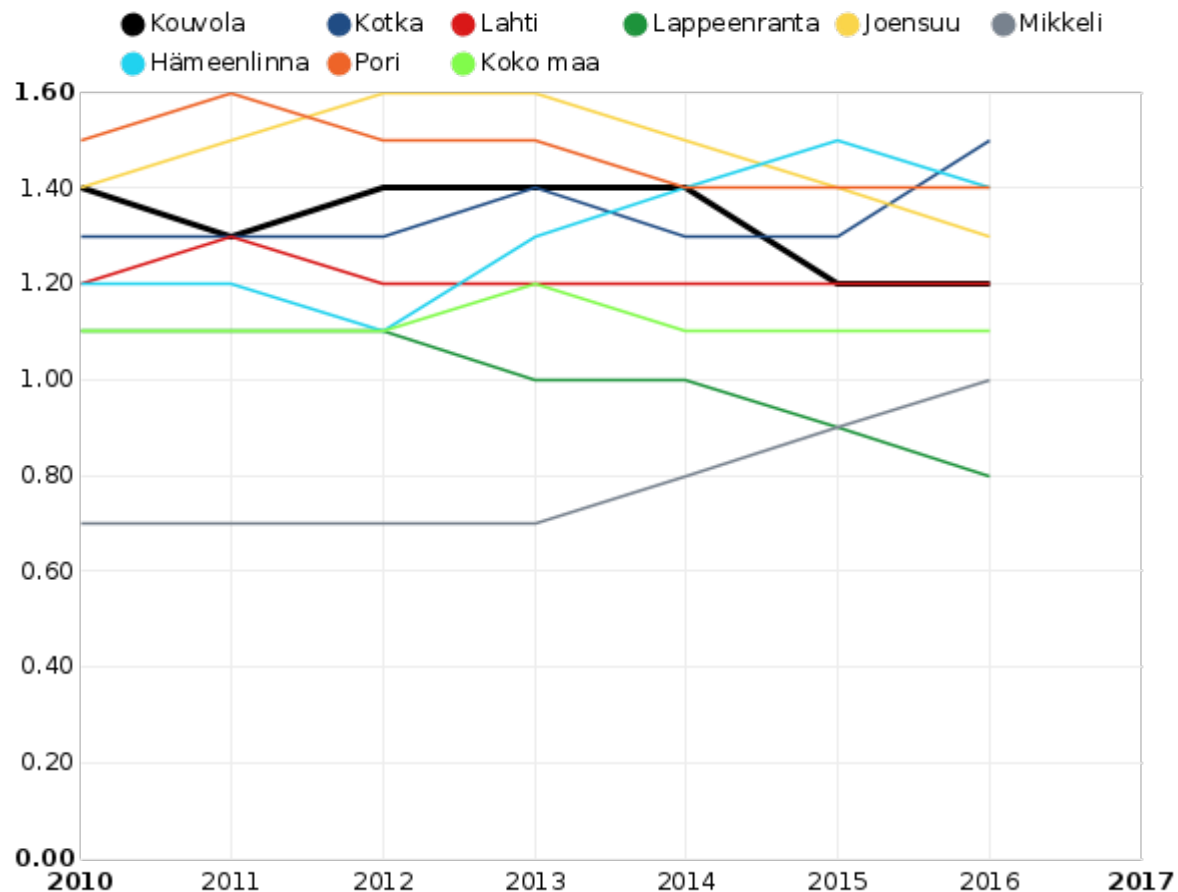
Tiivistelmä

- Suurin haaste Kouvolassa on väestömäärän voimakas väheneminen ja sitä kautta väestörakenteen heikkous. Viime vuonna Kouvolasta väheni 1 110 henkilöä. Väestömuutos ikäryhmittäin oli seuraava; 0-17 vuotiaat -366, 18-64 vuotiaat -1 222 ja yli 65 vuotiaat +478. Huolestuttavinta on muutos työikäisten kohdalla. Tämä kertoo siitä, että Kouvolassa ei ole riittävästi houkuttelevia opiskelu- ja työmahdollisuuksia.
- Vaikka yrityskanta on pysynyt jokseenkin saman kokoisena useamman vuoden ajan, on työpaikkojen määrä kuitenkin laskenut viidessä vuodessa reilut 3 000 kpl. (Työpaikat 2010=34 359, työpaikat 2015= 31 106, Tilastokeskus)
- Työllisyys kehittyi positiivisesti ja työttömyysaste pieneni 0,9 prosenttiyksikköä ollen 13,8 % viime vuoden lopussa. Myös rakennetyöttömien ja nuorten työttömien määrä väheni.
- Epäedullinen väestörakenne heikentää taloudellista huoltosuhdetta entisestään ja tulee myös vaikuttamaan Kaupungin talouden tunnuslukuihin mm. verotuloihin heikentävästi.
- Tämänhetkinen tilanne kertoo, että kaupungin elinkeinopoliittiset panostukset eivät ole tuottaneet toivottuja tuloksia eli elinvoimaa, työpaikkoja sitä kautta asukkaiden hyvinvointia.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Lapset,
varhaisnuoret
ja lapsiperheet

Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet 0 - 17- vuotiaat viimeisimmän sijoitustiedon mukaan, % vastaavanikäisestä väestöstä

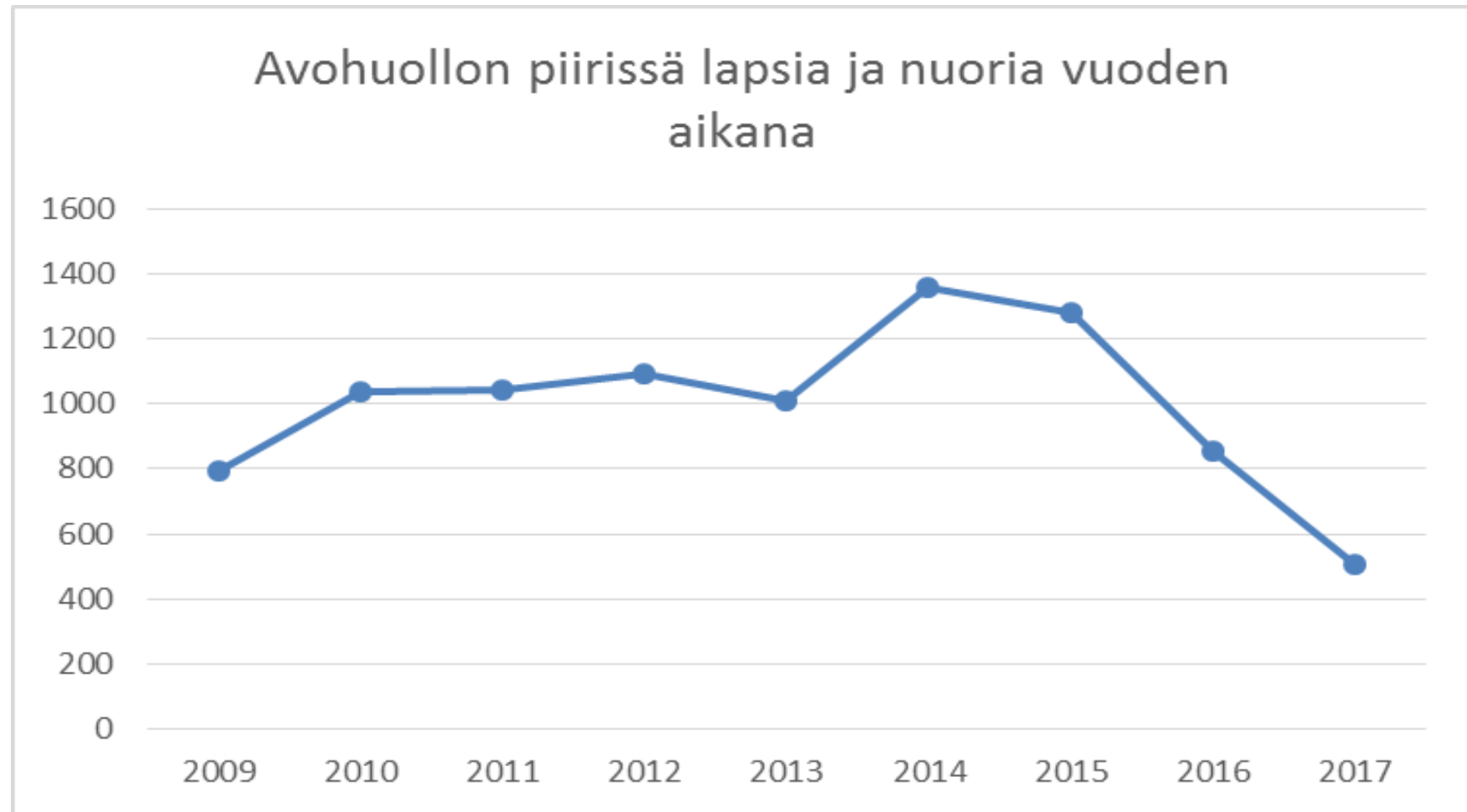

2016	
Kotka	1.5
Hämeenlinna	1.4
Pori	1.4
Joensuu	1.3
Kouvola	1.2
Lahti	1.2
Koko maa	1.1
Mikkeli	1.0
Lappeenranta	0.8

Varhaisilla palveluilla on Kouvolassa saatu uusien sijoitusten määrä taittumaan.

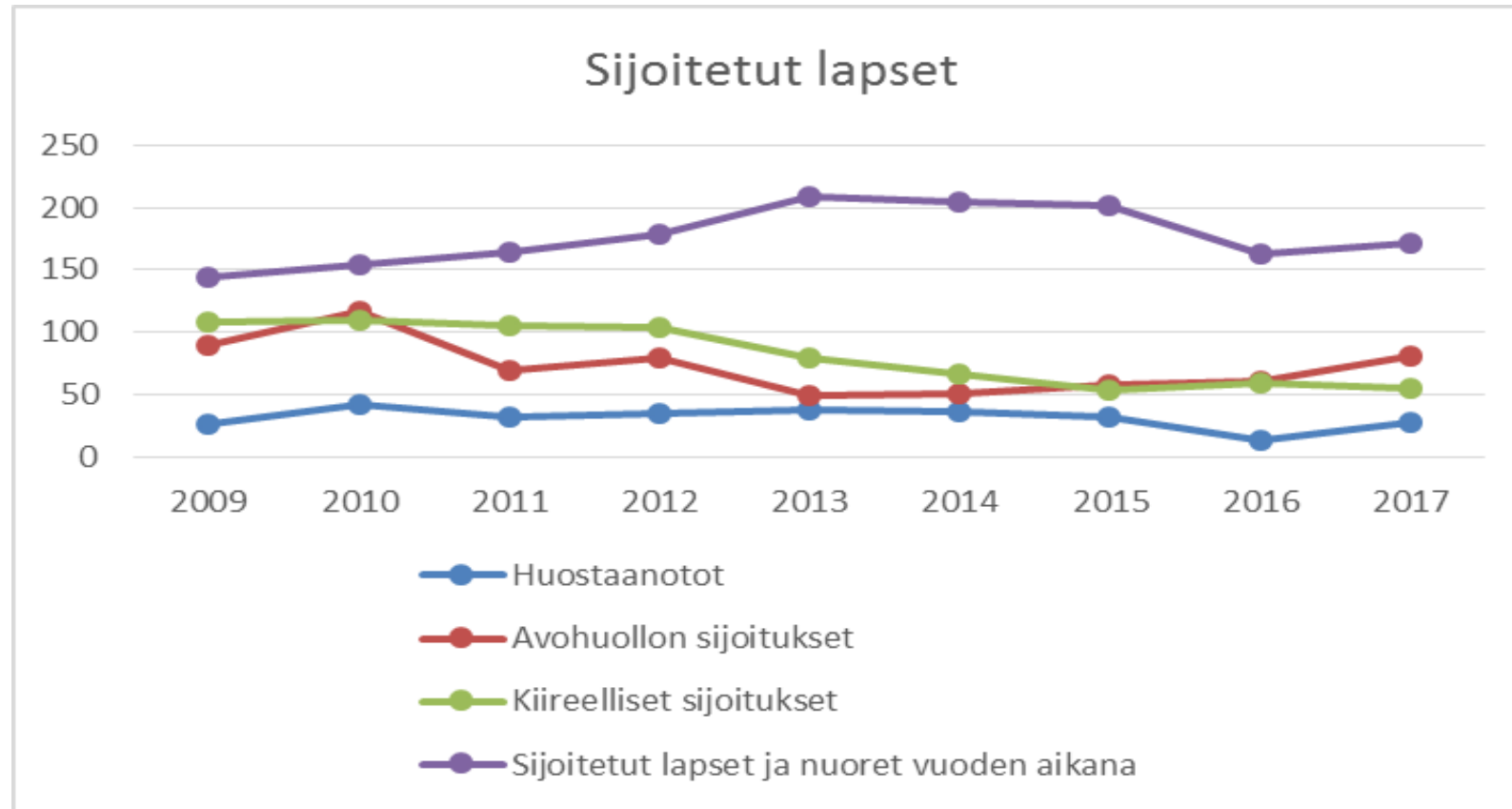
Lapset,
varhaisnuoret
ja lapsiperheet

Lasten ja nuorten avohuolto

Peruspalvelujen vahvistamisen, toimivan asiakkuuden arvioinnin sekä vahvan ammatillisen asiakasohjauksen toteutumisella on voitu vähentää lastensuojelun avopalveluiden asiakkuuksia. Perheet saavat oikea-aikaisemmin sitä tukea, mitä tarvitsevat.

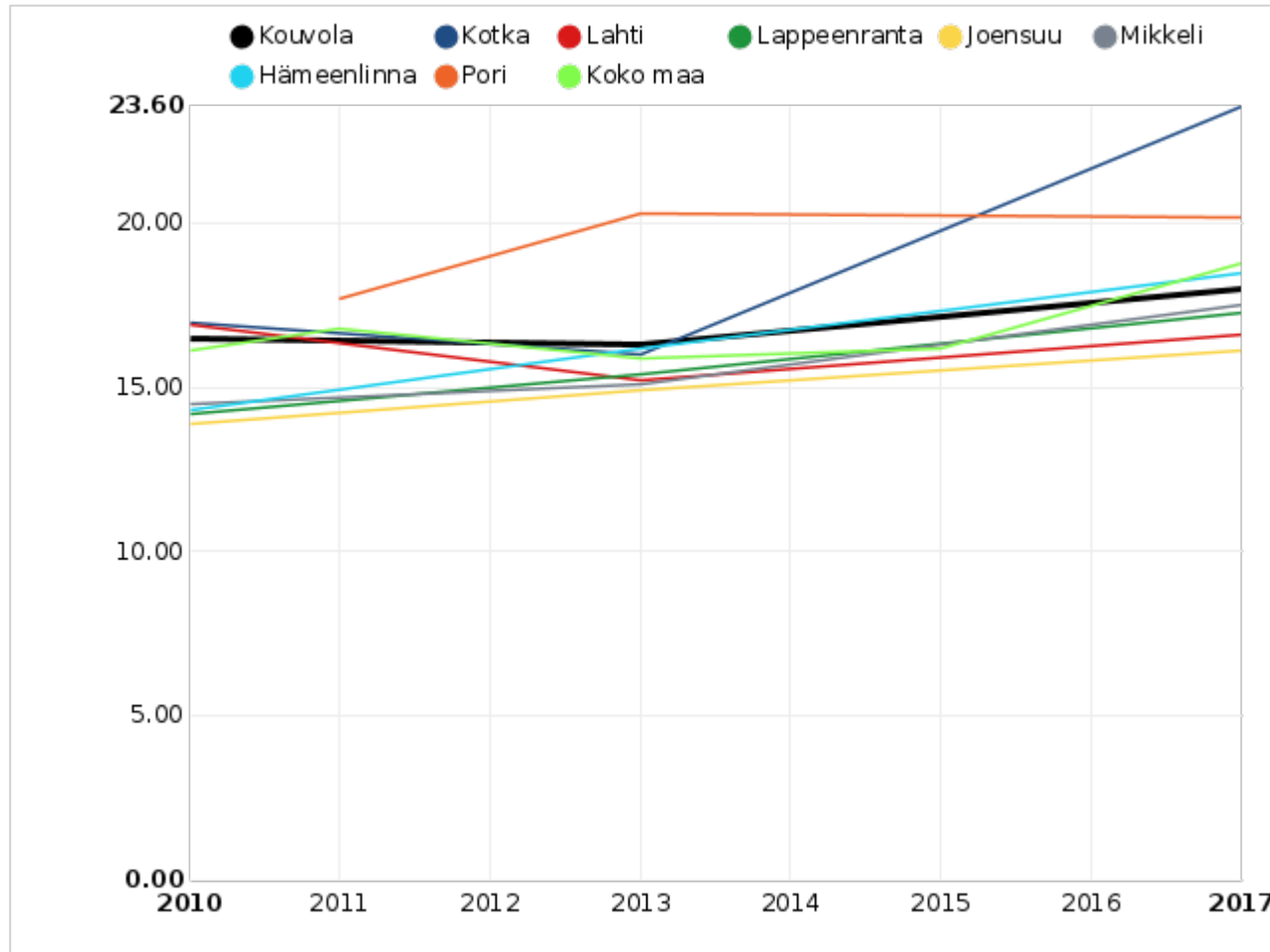
Sijoitetut lapset

Hienoinen nousu suhteessa v 2016 normaalia vaihtelua; uusien sijoitusten määrä pidemmällä aikavälillä vähenevä.

Lapset,
varhaisnuoret
ja lapsiperheet

Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

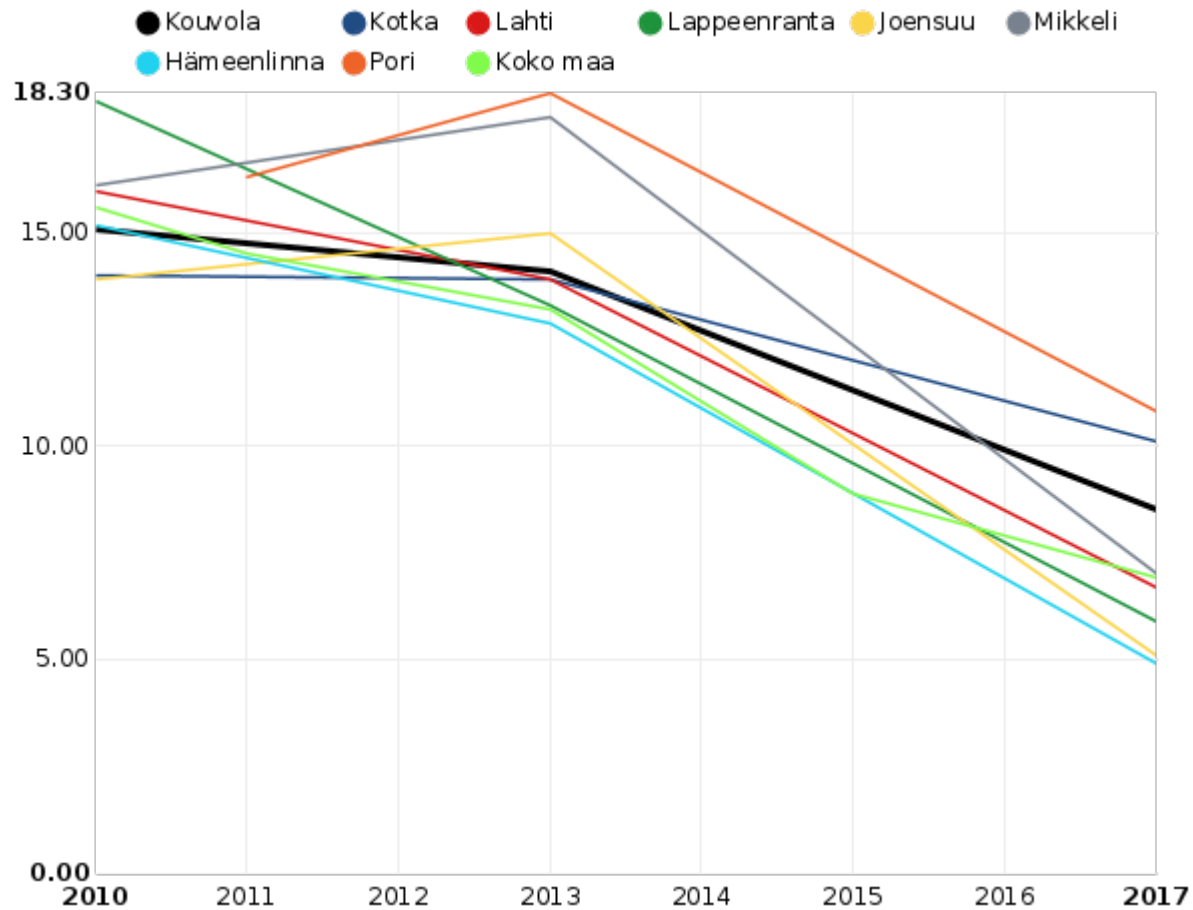

	2017	
Kotka	23.6	
Pori	20.2	
Koko maa	18.8	
Hämeenlinna	18.5	
Kouvola	18.0	
Mikkelä	17.5	
Lappeenranta	17.3	
Lahti	16.6	
Joensuu	16.0	

18% yläkoululaisista kokee yhä terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi.

Lapset,
varhaisnuoret
ja lapsiperheet

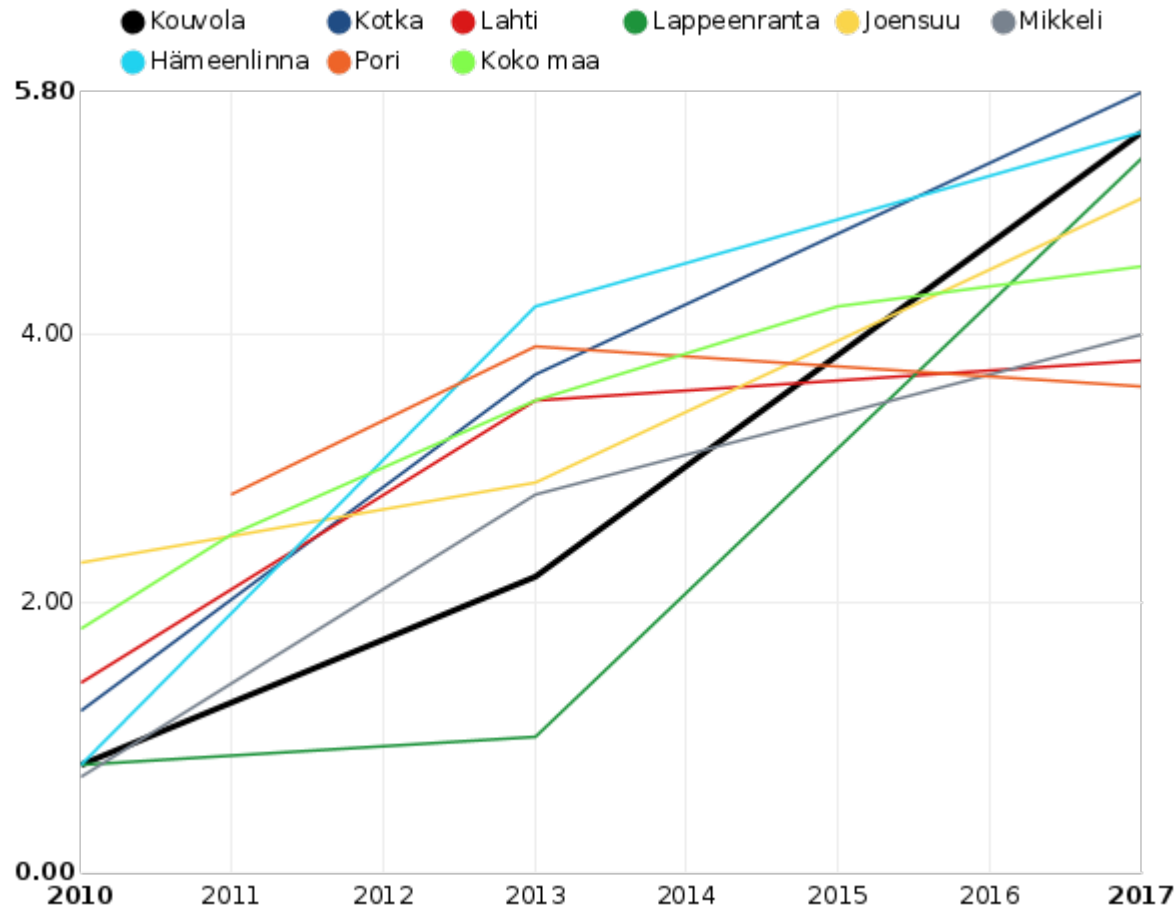
Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

2017	
Pori	10.8
Kotka	10.1
Kouvola	8.5
Mikkeli	7.0
Koko maa	6.9
Lahti	6.7
Lappeenranta	5.9
Joensuu	5.1
Hämeenlinna	4.9

Tupakointi on vähentynyt yläkoululaisilla 8,5%:iin, mutta tupakointi on yhä runsasta. Tupakoinnin vähentämiseen tähdätään jo äitiysneuvoloissa, joihin tulee häkämittarit v 2018.

Nuuskaa päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

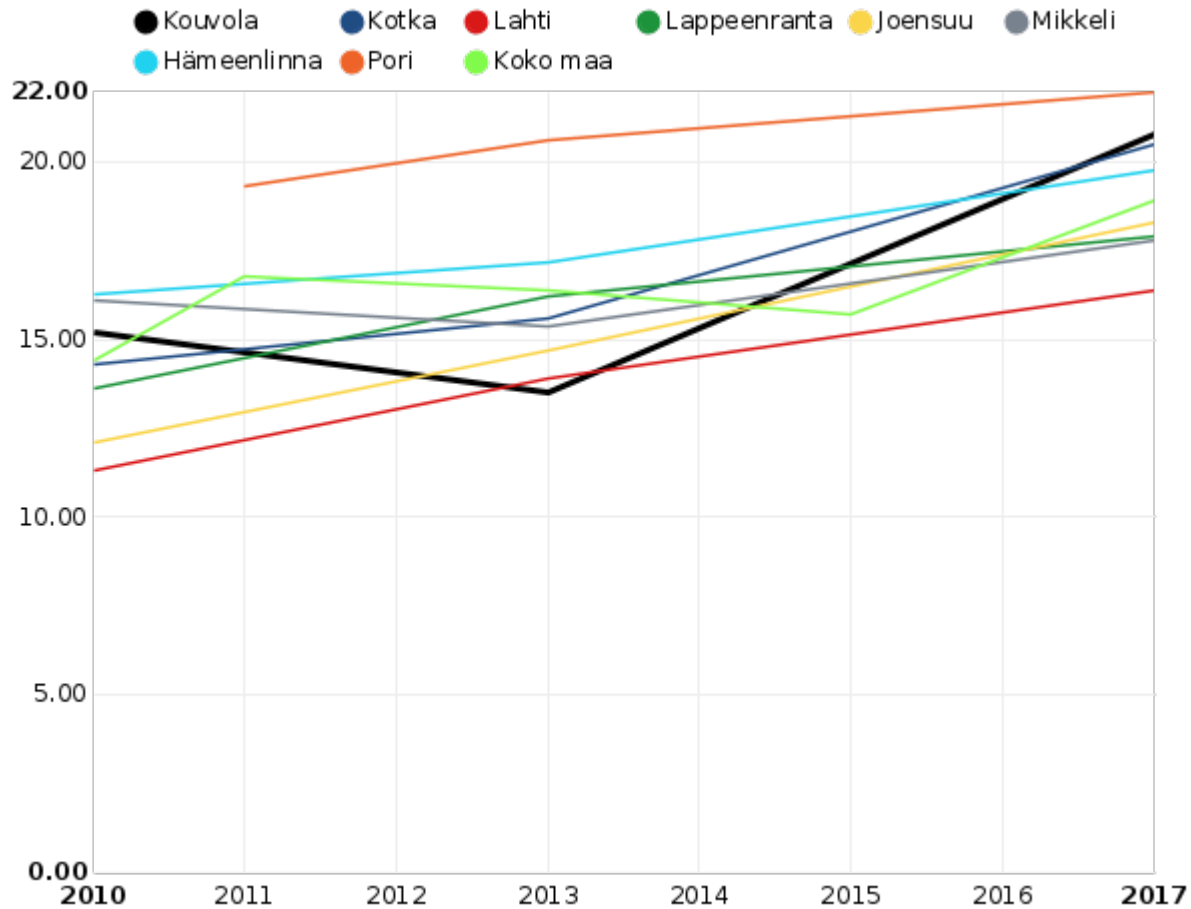

2017	
Kotka	5.8
Kouvola	5.5
Hämeenlinna	5.5
Lappeenranta	5.3
Joensuu	5.0
Koko maa	4.5
Mikkeli	4.0
Lahti	3.8
Pori	3.6

Nuuskan käyttö on lisääntynyt; yläkoululaisista 5,5 % käyttää nuuskaa. Kouluissa toteutetaan opetussuunnitelmien mukaisesti mm Päihdekasvatuspäiviä säännöllisesti. Kaikissa kouluterveydenhuollon terveystarkastuksissa kiinnitetään huomiota sekä tupakoinnin että nuuskan käytön vähentämiseen.

Lapset,
varhaisnuoret
ja lapsiperheet

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

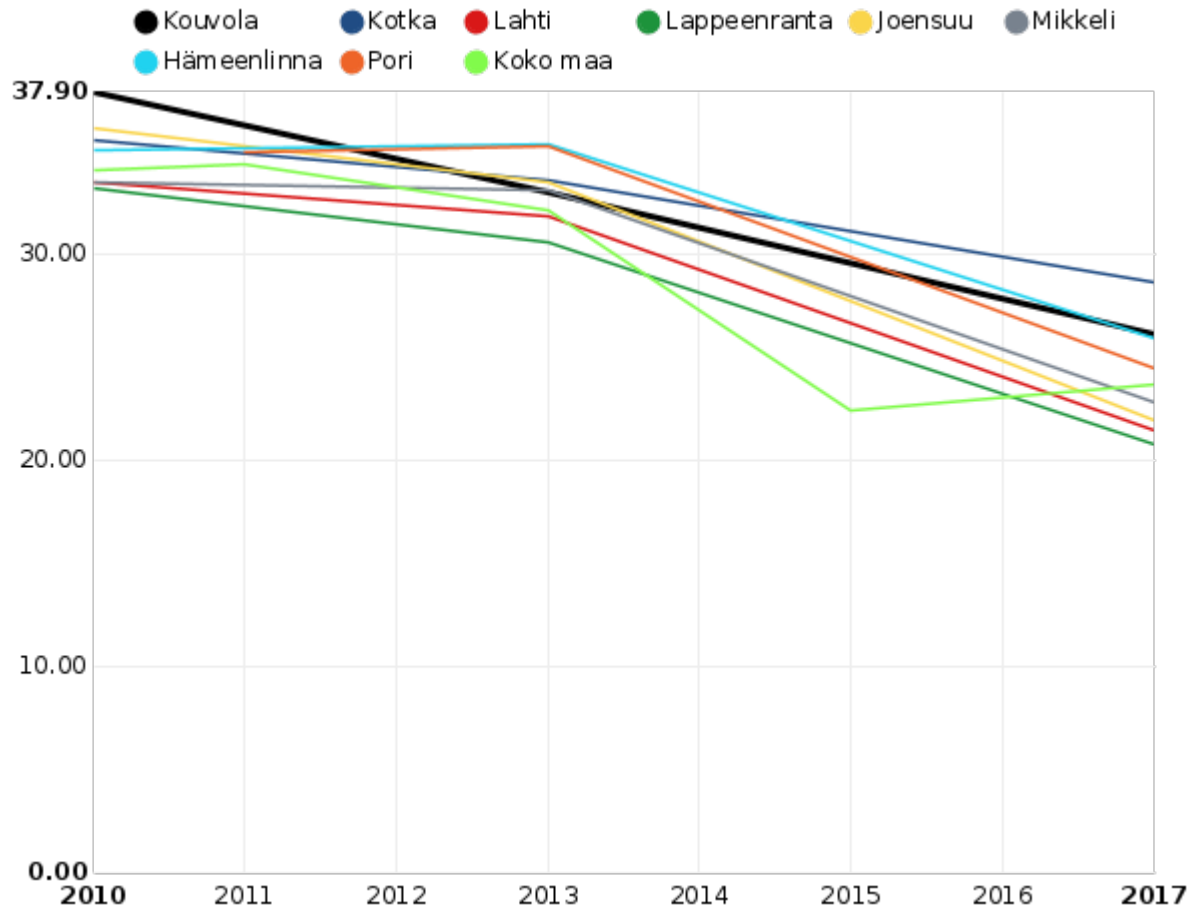

	2017	
Pori	22.0	
Kouvola	20.8	
Kotka	20.5	
Hämeenlinna	19.8	
Koko maa	18.9	
Joensuu	18.3	
Lappeenranta	17.9	
Mikkeli	17.8	
Lahti	16.4	

Ylipaino on lisääntynyt; yläkoululaisista 20,8 % on ylipainoisia. Toimenpiteitä lihavuuden ehkäisemiseksi ovat esim neuvola- ja kouluterveydenhuollossa käytössä oleva Neuvokas perhe-malli ja ravitsemusterapeutin järjestämät Terveellisen ruokavalion infot vanhemmille. Kouvola toimii Ruokahetki-työryhmä (varhaiskasvatuksen, peruskoulujen, suunterveydenhuollon, neuvola- ja kouluterveydenhuollon, ravitsemusterapian ja ruokapalvelun edustajat), joka järjestää terveelliseen ravitsemukseen liittyviä tilaisuuksia ala- ja yläkouluissa. Toimenpiteitä liikunnan lisäämiseksi esitetään seuraavan indikaattorin yhteydessä.

Lapset,
varhaisnuoret
ja lapsiperheet

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

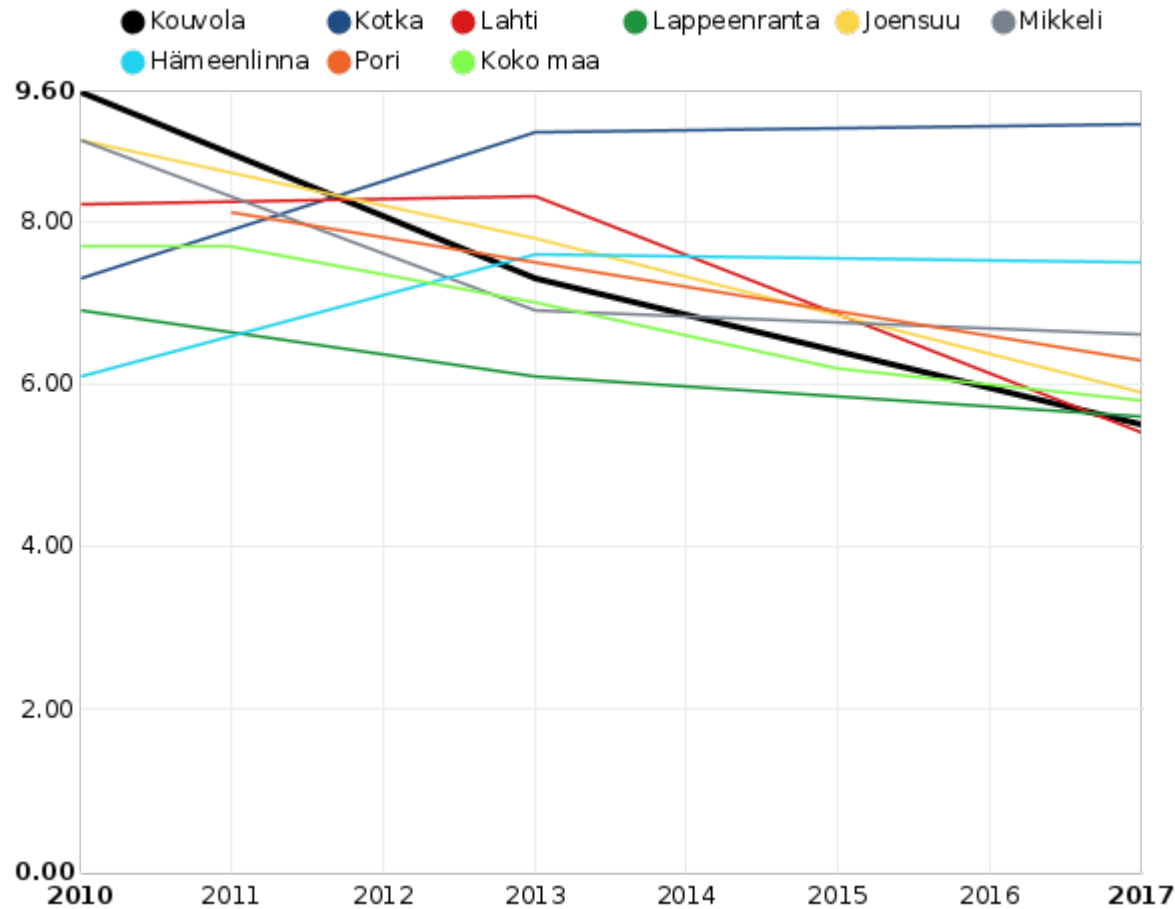

2017	
Kotka	28.6
Kouvola	26.1
Hämeenlinna	25.9
Pori	24.4
Koko maa	23.7
Mikkeli	22.8
Joensuu	21.9
Lahti	21.4
Lappeenranta	20.7

Hengästyttävän liikunnan harrastus on hiukan lisääntynyt, mutta edelleen 26,1% yläkoululaisista harrastaa korkeintaan 1 tunnin hengästyttävää liikuntaa viikossa. Lasten ja nuorten liikuntaneuvontaan on kohdennettu liikuntaneuvojan resurssia v 2018 alusta. Liikkuva koulu-malli on lisännyt koulupäivän liikunnallisuutta mm välituntiliikunnalla. MOVE-mittaukset (=fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä) otetaan laajasti käyttöön v. 2018 kouluilla yhteistyössä kouluterveydenhuollon ja terveydenedistämisen kanssa

Lapset,
varhaisnuoret
ja lapsiperheet

Koulukiususattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

2017	
Kotka	9.2
Hämeenlinna	7.5
Mikkeli	6.6
Pori	6.3
Joensuu	5.9
Koko maa	5.8
Lappeenranta	5.6
Kouvola	5.5
Lahti	5.4

Koulukiusaaminen on vähentynyt; yläkoululaisista 5,5 % on kokenut kiusaamista viikoittain. Koulukiusaamiseen on puututtu perusopetuksessa johdonmukaisesti viime vuosina. Kaikissa kouluissa toimii KIVA-kouluohjelma ja lisäksi koulujen oppilashuollolliset toimenpiteet ovat vahvoja ja kiusaamiseen puuttumisen kynnyksensä matala. Näin ollen kiusaaminen on vähentynyt selkeästi.

Raportti hyvinvointikarttakyselystä 2018 Kouvola

- Hyvinvointikarttakysely Pilotti 3 vaiheessa tehtiin 8. luokkalaisille syys-lokakuussa 2017. Kyselyyn osallistuivat kaikki Kouvolan yleisopetuksen peruskoulut, joissa toimii 8. luokat. Kyselyyn vastasi 93 % Kouvolan 8. luokkalaisista. Vastausprosentti on erinomainen.
- Vastausten perusteella vuoden 2018 hyvinvointikarttakyselyyn vastannut ikäluokka voi edellistä vuotta huonommin. Tunne-elämän ongelmat, masennuksen ja ahdistuneisuuden kokemus keskittyy tyttöihin, joka ryhmänä eriytyy pojista hyvin selvästi. Vastausten perusteella tytöillä ryhmänä erottuu heikompi unen laatu ja määrä, joka korreloi myös vähäisempää fyysiseen aktiivisuuteen. Kyselyn perusteella ei voi arvioida onko kyseessä ikäluokkien välinen ero vai selittykö ero jollakin muulla tekijällä.
- Yleisesti tunne-elämän ja ahdistuneisuuden mittarit kyselyssä mittasivat tulevaisuuden uskoa, hyväksytyksi tulemisen kokemusta, stressaantumista ja elämän tilanteen kuormittavuutta. Näiden perusteella tytöt kokevat vahvemmin stressiä, epävarmuutta hyväksytyksi tulemisessa sekä kokevat tulevaisuuden synkempänä kuin vastaavissa asioissa pojat.
- Terveystilastaan yleisesti oli huolissaan 11 % vastanneista tytöistä ja 7 % vastanneista pojista.

Tiivistelmä

- Perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisilla toteutetun kouluterveyskyselyn mukaan terveys koetaan heikommaksi kuin vuotta aiemmin. Nuorten tupakointi on vähentynyt, nuuskan käyttö puolestaan lisääntynyt edellisestä vuodesta. Ylipaino on lisääntynyt vuodesta 2016 vaikka samalla liikunnan harrastaminen on myös kasvanut.
- Erityispiirteenä hyvinvoinnista on toistuvan koulukiusaamisen vähentyminen lähes puoleen vuodesta 2010 (kouluterveyskysely 9.6 → 5.5.), mutta samalla tunne-elämän ongelmat, masennuksen ja ahdistuneisuuden kokemus on yleistä varsinkin tytöillä (hyvinvointikartta). Tunne-elämän ja ahdistuneisuuden mittarit kyselyssä mittasivat tulevaisuuden uskoa, hyväksytyksi tulemisen kokemusta, stressaantumista ja elämän tilanteen kuormittavuutta. Tyttöjen ja poikien välinen ero selittyy osin unen laadulla ja määrällä joka korreloi vähäisempään fyysiseen aktiivisuuteen.
- Lastensuojelussa sijoitettujen lasten määrä on kääntynyt lievään nousuun vuodesta 2016. Kiireellisten sijoitusten väheneminen osoittaa perheiden saavan oikea-aikaisemmin tarvitsemansa palvelun. Varhaisempiin palveluihin panostaminen näkyy siinä, että lastensuojelullisten toimenpiteiden tarve kokonaisuudessaan on ollut vähenevä.

Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi 2017

Painopisteet 2017-2020:

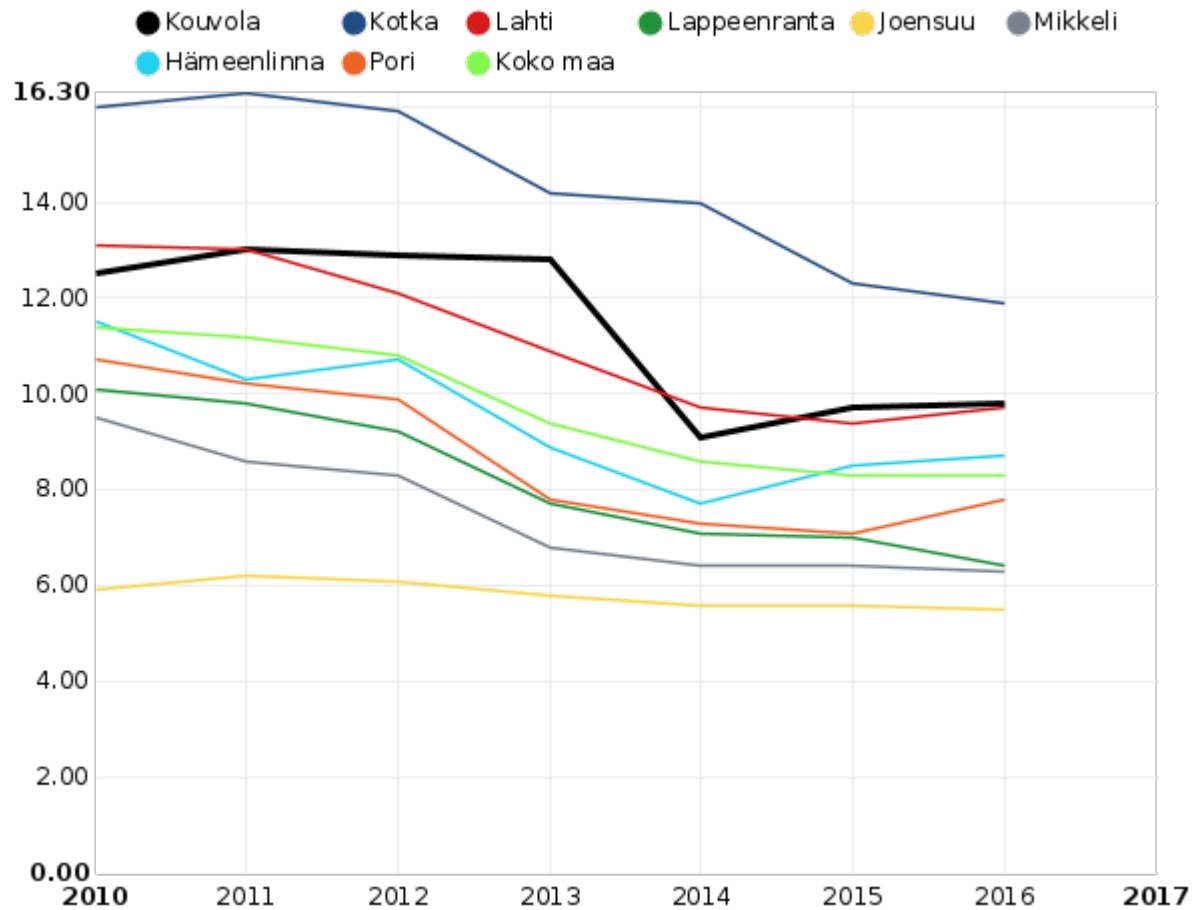
1. Ennaltaehkäisyyn panostaminen 2. Yhteisöllisyyden kehittäminen ja asiakkaan kuuleminen

- Lasten ja nuorten palveluketjun toiminnassa on painotettu varhaista tukea, oikea-aikaisia palveluja ja asiakaslähtöisyyttä. Elämänkaarimallin mukainen organisoituminen on mahdollistanut lapsen ja nuoren sekä lapsiperheiden kokonaisvaltaisen ja yksilölliset tarpeet huomioivan hyvinvoinnin johtamisen. Asiakastyytyväisyys on parantunut ja mittaustapoja on lisätty. Asiakasmäärät kokonaisuudessaan pienenevät, mutta samalla korjaavia palveluita edellyttävät monimutkaiset asiakkuudet eivät ole samassa suhteessa vähentyneet. Painopisteen siirtyä ennaltaehkäisevään toimintaan näkyy näissä asiakkuuksissa vasta viiveellä.
- Ennaltaehkäisyä ovat edistäneet myös lainsäädäntömuutokset vuosina 2014 – 2016, jolloin mm. opiskeluhoitolaki ja sosiaalihuoltolaki uudistuivat. Molempien lakien johdosta muutettiin palvelujen resursointia ja organisointia siten, että palvelukyky vastaa lainsäädännön tavoitteita ja vaatimuksia. Tämä näkyy mm. lapsiperheiden sosiaalipalveluissa työprosessien muutoksina joka on havaittavissa asiakkuuksien kehittymisessä sekä kasvun tuen ohjaavan ja avustavan henkilöstön joustavassa käytössä sekä nivelvaiheiden (varhaiskasvatus- esiopetus – perusopetus – 2-aste) ylityksissä.
- Lasten ja nuorten palveluketjussa käynnistettiin keväällä 2017 verkostotoiminnan kehittämisohjelma, jonka tavoitteena on asiakaslähtöinen verkostotyö yli sektori- ja ammattirajojen sekä yhteisöllisyyden kehittyminen alueellisella yhteistoiminnalla.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Nuoret ja
nuoret aikuiset

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

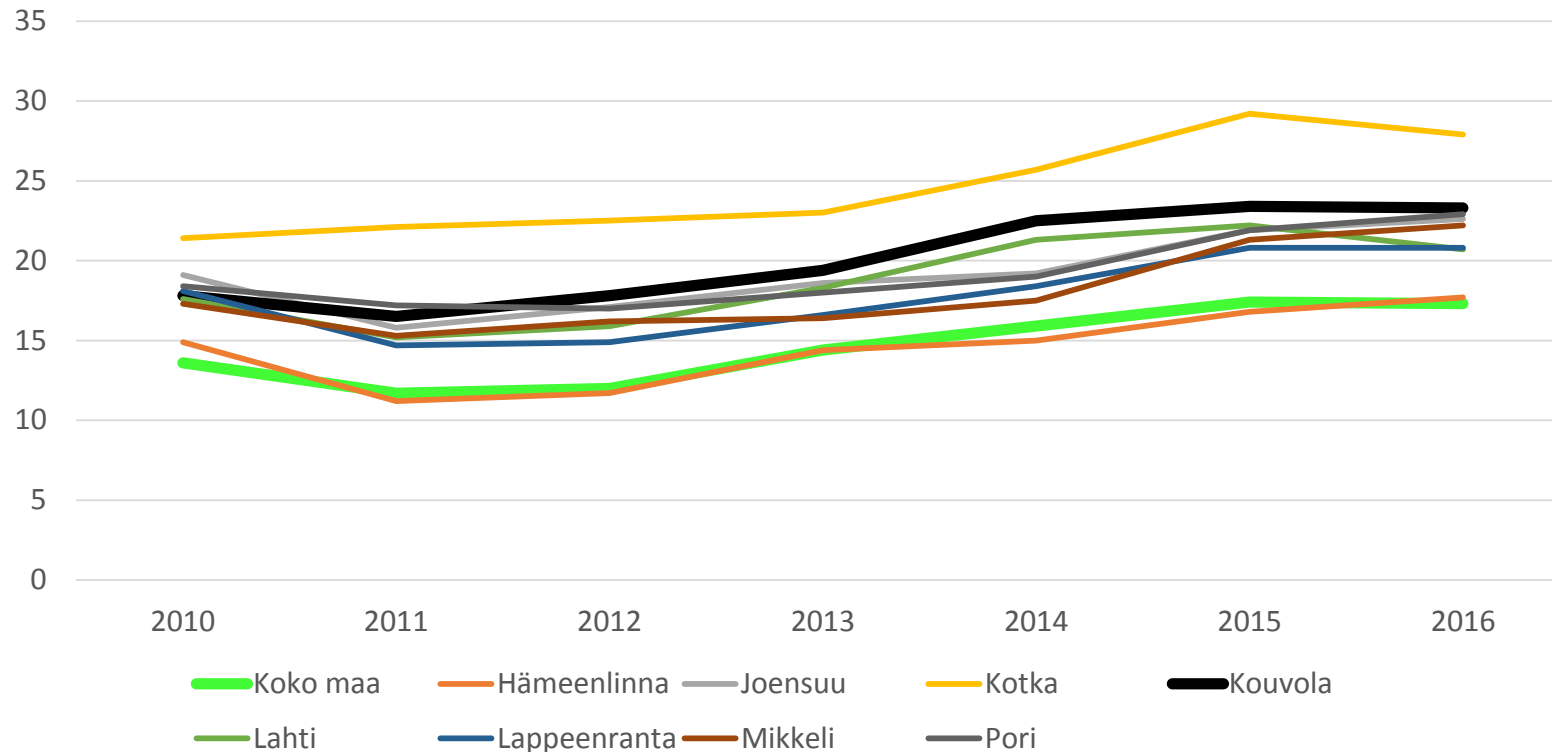
2016	
Kotka	11.9
Kouvola	9.8
Lahti	9.7
Hämeenlinna	8.7
Koko maa	8.3
Pori	7.8
Lappeenranta	6.4
Mikkeli	6.3
Joensuu	5.5

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet

- Kouvolassa oli tarjolla keväällä 2017 kaikkiaan 991 aloituspaikkaa toisen asteen koulutuksessa ja valmentavissa koulutuksissa, perusopetuksessa oli samoin lisäopetusryhmiä peruskoulun päättäneille oppilaille.
- Koulutustakuu toteutuu Kouvolassa määrällisesti, koska aloituspaikkoja on tarjolla toisella asteella kaikkiaan 991 ja peruskoulun päättävien ikäluokka oli noin 920.
- Lisähaut täyttämättä jääneisiin toisen asteen opiskelupaikkoihin olivat kesä-heinäkuussa. Ilman koulutuspaikkaa jääneiden tuki, ohjaus ja neuvonta järjestettiin keskitetysti Kouvolan Ohjaamon kautta, joka oli auki koko kesän. Ohjaamo varautui kesän aikana ohjaamaan ja neuvomaan ilman opiskelupaikkaa jääneitä nuoria. KSAO järjesti lisäksi erillishakuja, ja tavoitteena on ottaa jatkossa opiskelijoita jatkuvalla haulla.
- Kolmen viimeisen vuoden aikana on panostettu erityisesti koulutuksen keskeyttämisten vähentämiseen tehostamalla ja kehittämällä perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheen opiskelijoiden ohjausta. Nuorisotyöntekijä toimii jokaisessa yläkoulussa, ja etsivää nuorisotyötä on edelleen vahvistettu. Nuorten OTE nuorten työpajojen toiminta siirtyi Viitakumpuun KSAO:n entisiin tiloihin, jotka mahdollistivat peruskoulun JOPO-ryhmän aloittamisen pajatiloissa. Myös KSAO:n mahdollisuudet kehittää yksilöllisiä opintopolkuja yhdessä nuorten työpajojen parantavat. KSAO on vakinaistanut oman Duunipajansa toiminnan, jolla on tarkoitus joustavasti tukea opiskelijoita opintojen etenemisessä. Puuttamalla ajoissa opiskelijoiden ongelmiin, on KSAO:ssa saatu negatiivisen keskeyttämisen osuutta pienennettyä vuodesta 2016.

Nuorisotyöttömyys

Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

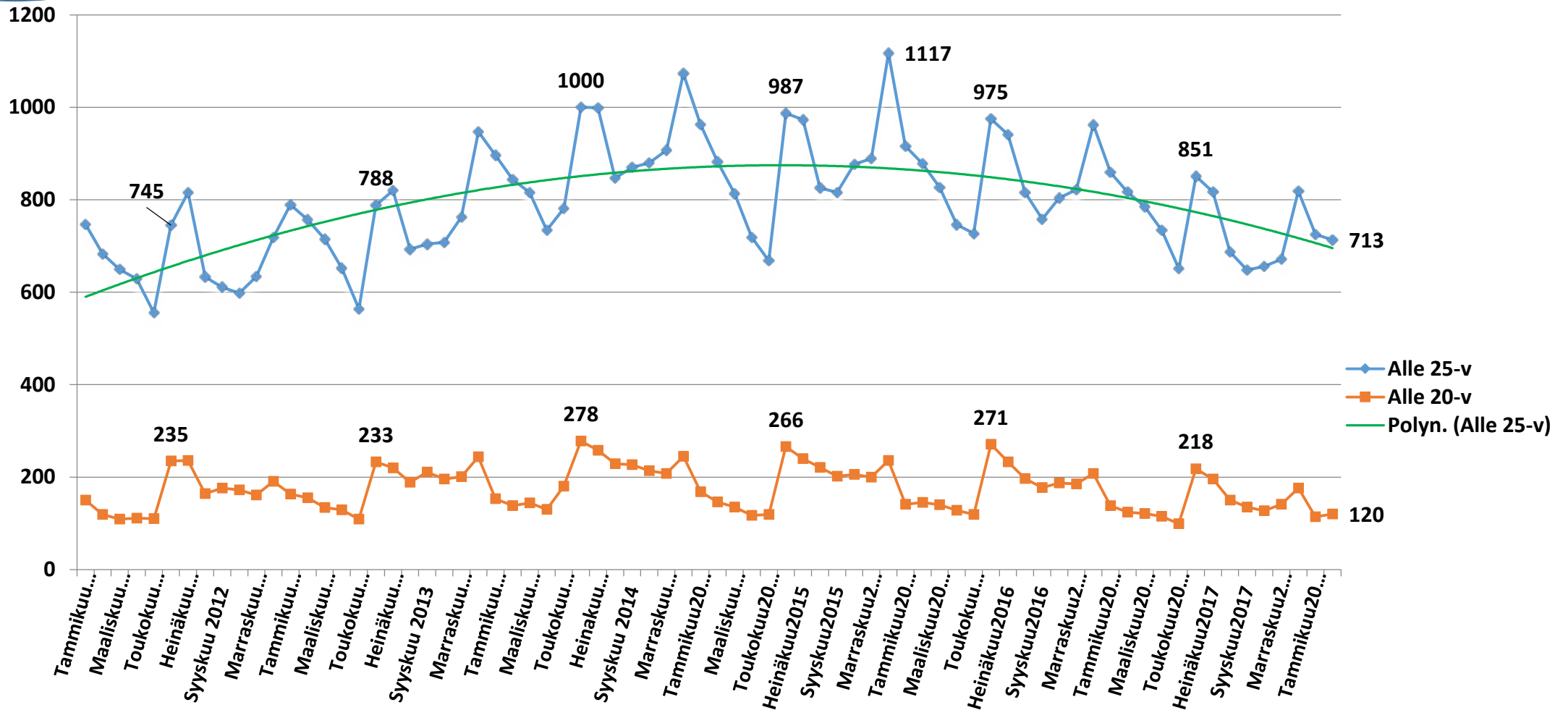

2016	
Koko maa	17,3
Hämeenlinna	17,7
Lahti	20,7
Lappeenranta	20,8
Mikkeli	22,2
Joensuu	22,6
Pori	22,9
Kouvola	23,3
Kotka	27,9
2017	
Kouvola	20,6

Kouvolassa nuorisotyöttömyys oli toiseksi korkein vertailukunnista vuonna 2016. Kehitys oli positiivista viime vuonna. Kouvolassa oli alle 25 vuotiaita työttömiä 750 (ka), työvoiman määrä 3 647 eli **työttömyysaste 20,6 %**. Viime vuonna joulukuun lopussa alle 25 vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli Kouvolassa 819, mikä on 15 % (143 henkilöä) vähemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa. Koko maassa nuorten työttömien määrä väheni 20 %.

Nuoret ja
nuoret aikuiset

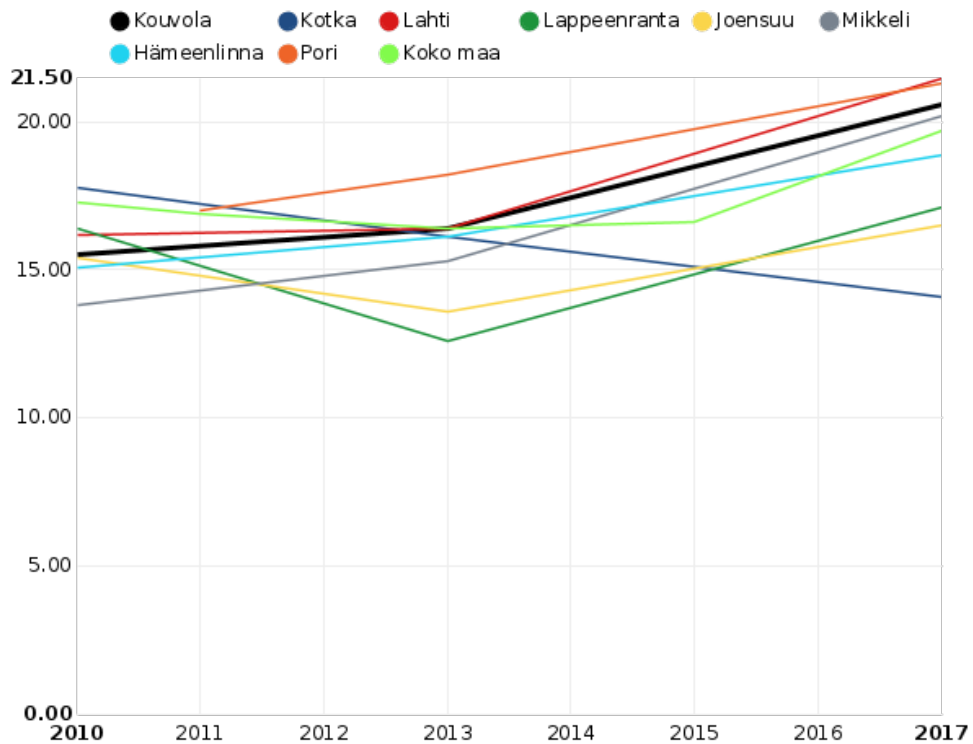
Nuorten työttömyyden kehitys Kouvolassa 2012-2017

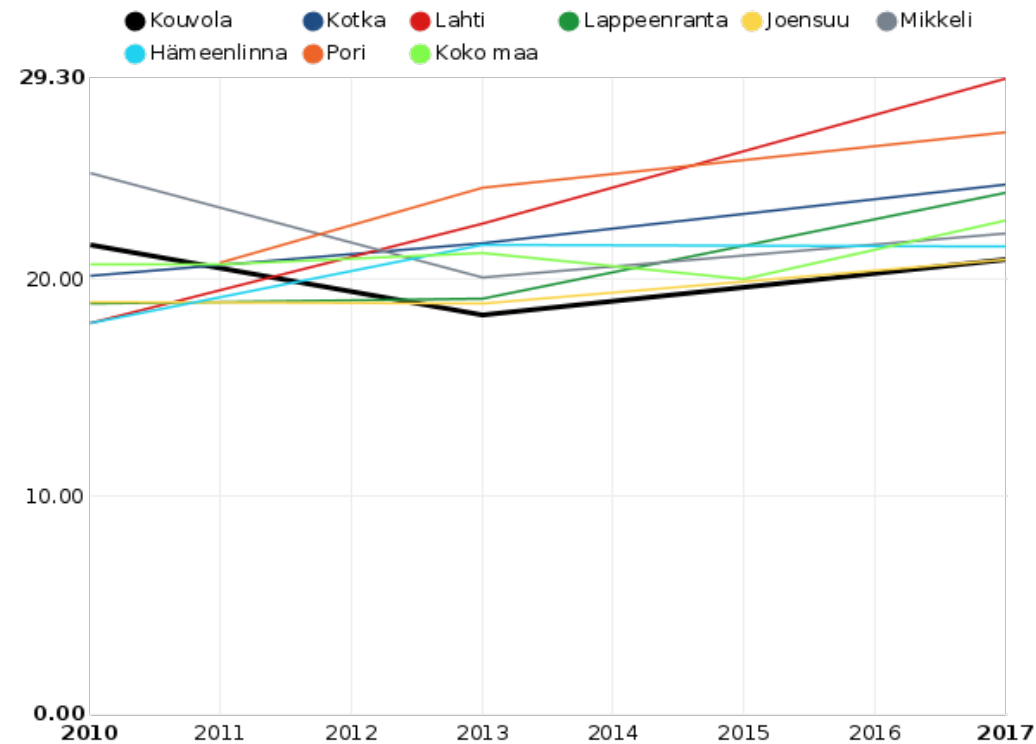
Nuoret ja
nuoret aikuiset

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, %

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

2017

Lahti	21.5
Pori	21.3
Kouvola	20.6
Mikkeli	20.2
Koko maa	19.7
Hämeenlinna	18.9
Lappeenranta	17.1
Joensuu	16.5
Kotka	14.1

n. 21% lukion ja ammattioppilaitoksen oppilaista kokee yhä terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi.

Lähde: Kouluterveyskysely 2017

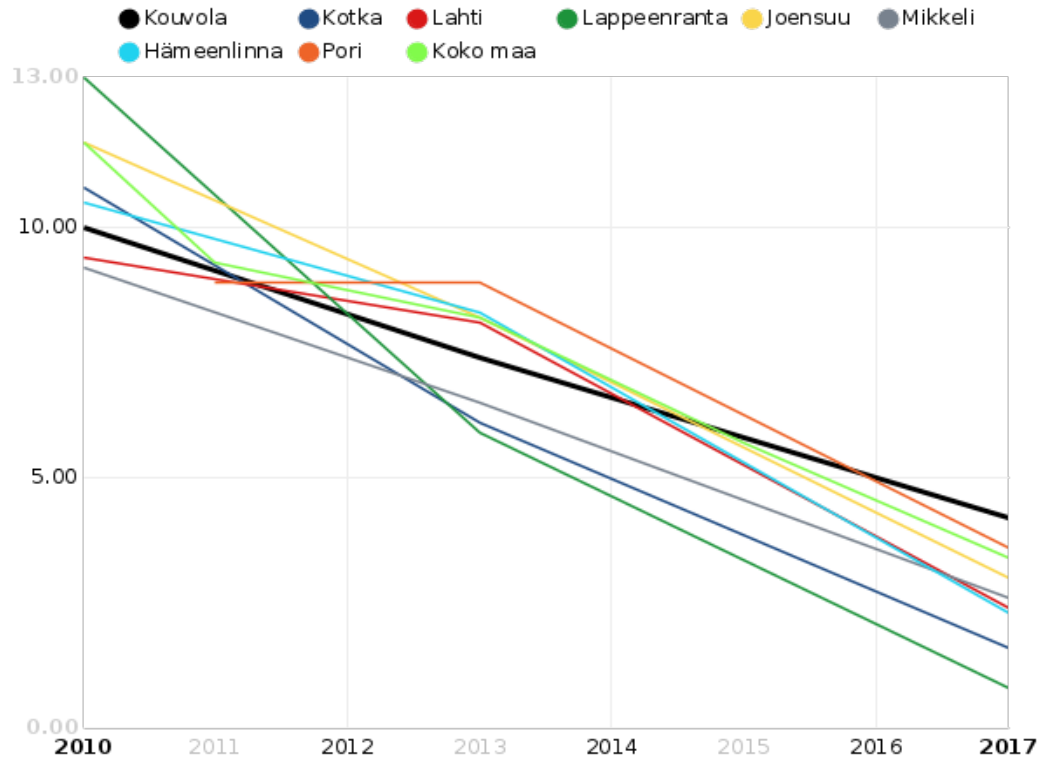
2017

Lahti	29.3
Pori	26.8
Kotka	24.4
Lappeenranta	24.0
Koko maa	22.7
Mikkeli	22.1
Hämeenlinna	21.5
Kouvola	20.9
Joensuu	20.9

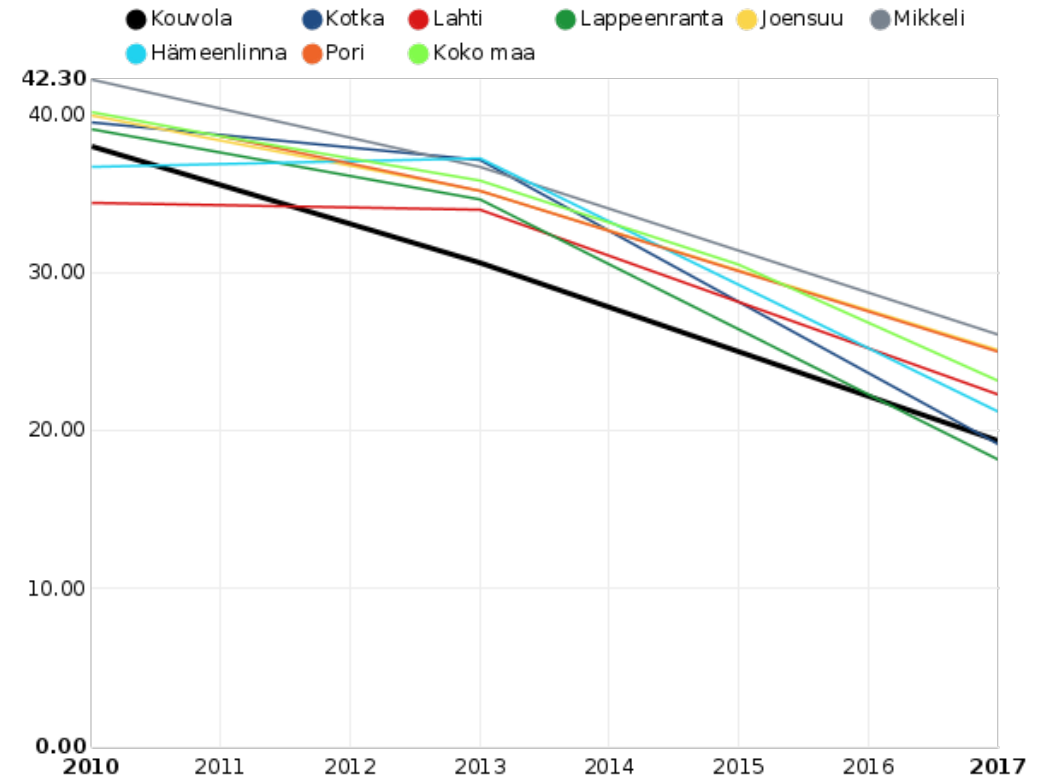
Nuoret ja
nuoret aikuiset

Tupakoi päivittäin, %

Lukion 1.-2. vuoden opiskelijoista

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

2017

Kouvola	4.2
Pori	3.6
Koko maa	3.4
Joensuu	3.0
Mikkeli	2.6
Lahti	2.4
Hämeenlinna	2.3
Kotka	1.6
Lappeenranta	0.8

Tupakointi on vähentynyt ammattioppilaitoksissa 19,4 %:iin, mutta tupakointi on yhä runsasta.

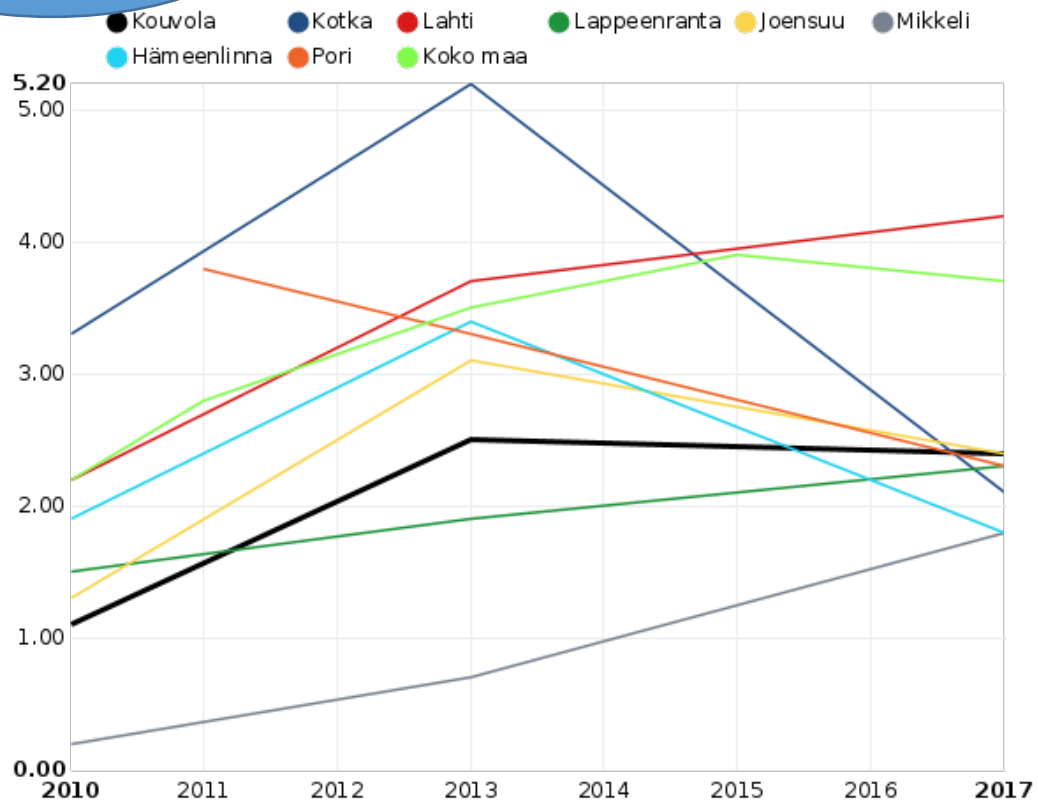
2017

Mikkeli	6.1
Joensuu	25.1
Pori	25.0
Koko maa	23.2
Lahti	22.3
Hämeenlinna	21.2
Kouvola	19.4
Kotka	19.1
Lappeenranta	18.2

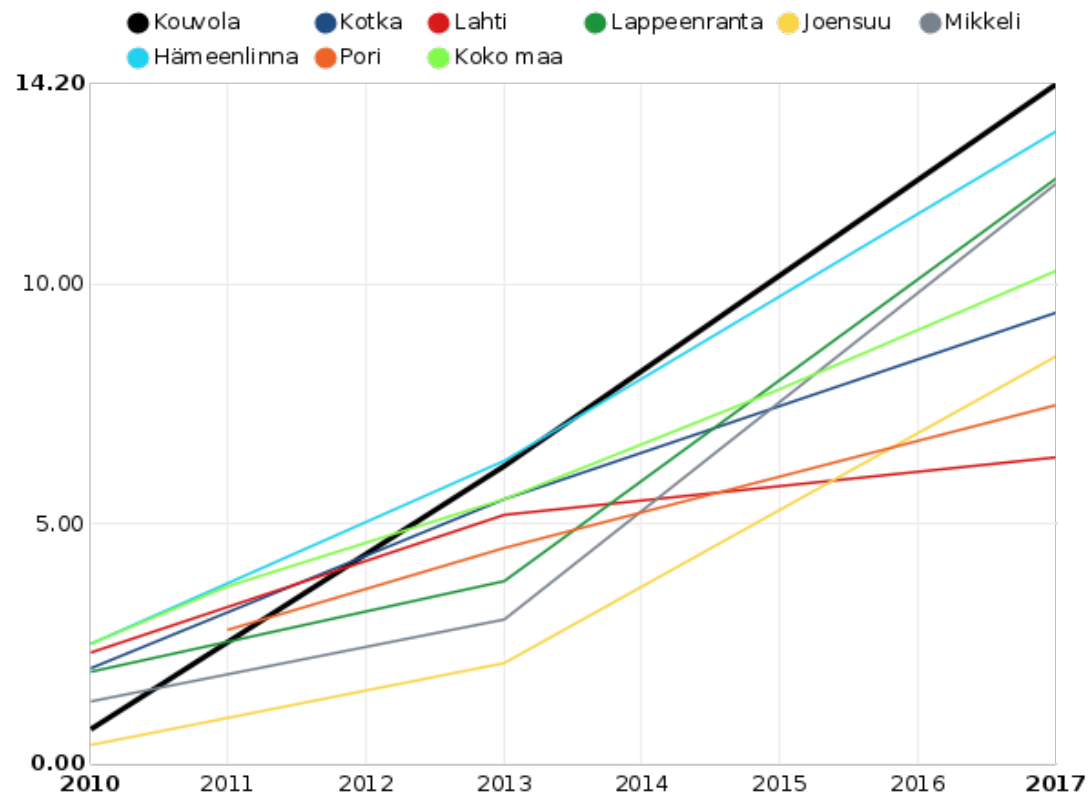
Nuoret ja
nuoret aikuiset

Nuuskaa päivittäin, %

Lukion 1.-2. vuoden opiskelijoista

Ammatillisen oppilaitoksen 1.-2. vuoden opiskelijoista

2017

Lahti	4.2
Koko maa	3.7
Kouvola	2.4
Joensuu	2.4
Lappeenranta	2.3
Pori	2.3
Kotka	2.1
Mikkelä	1.8
Hämeenlinna	1.8

Nuuskan käyttö on lisääntynyt ja jopa 14,2 % ammattioppilaitoksen oppilasta käyttää nuuskaa, lukiolaisilla käyttö ennallaan 2,4%.

Lähde: Kouluterveyskysely 2017

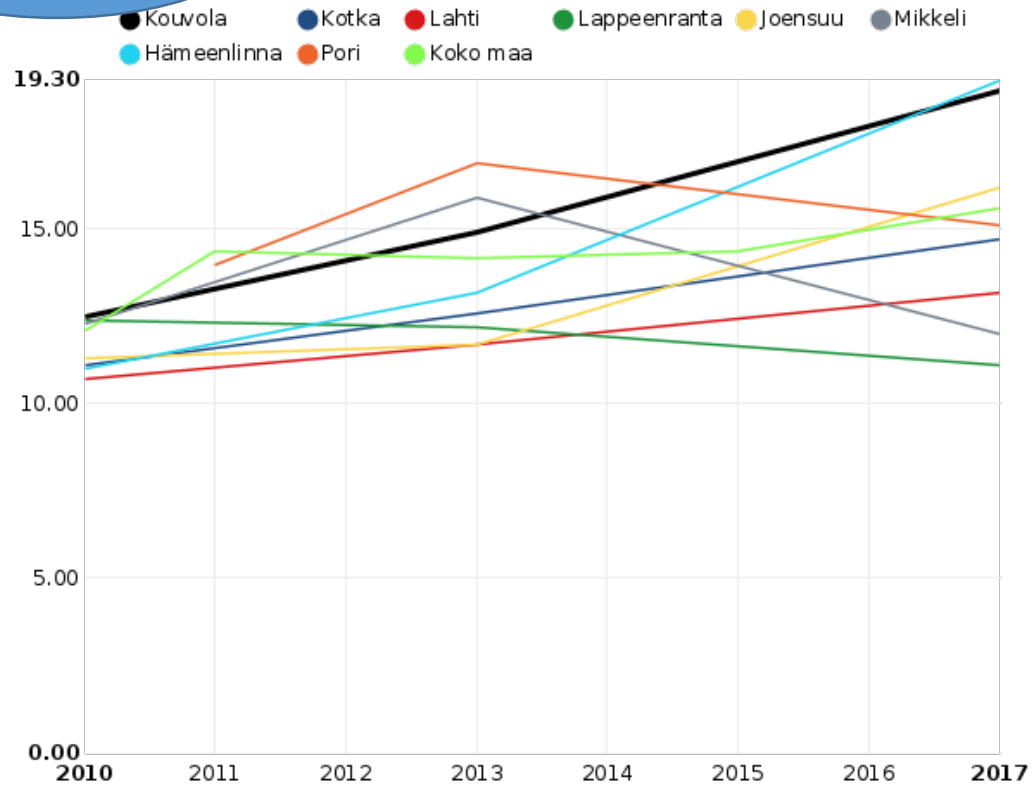
2017

Kouvola	14.2
Hämeenlinna	13.2
Lappeenranta	12.2
Mikkelä	12.1
Koko maa	10.3
Kotka	9.4
Joensuu	8.5
Pori	7.5
Lahti	6.4

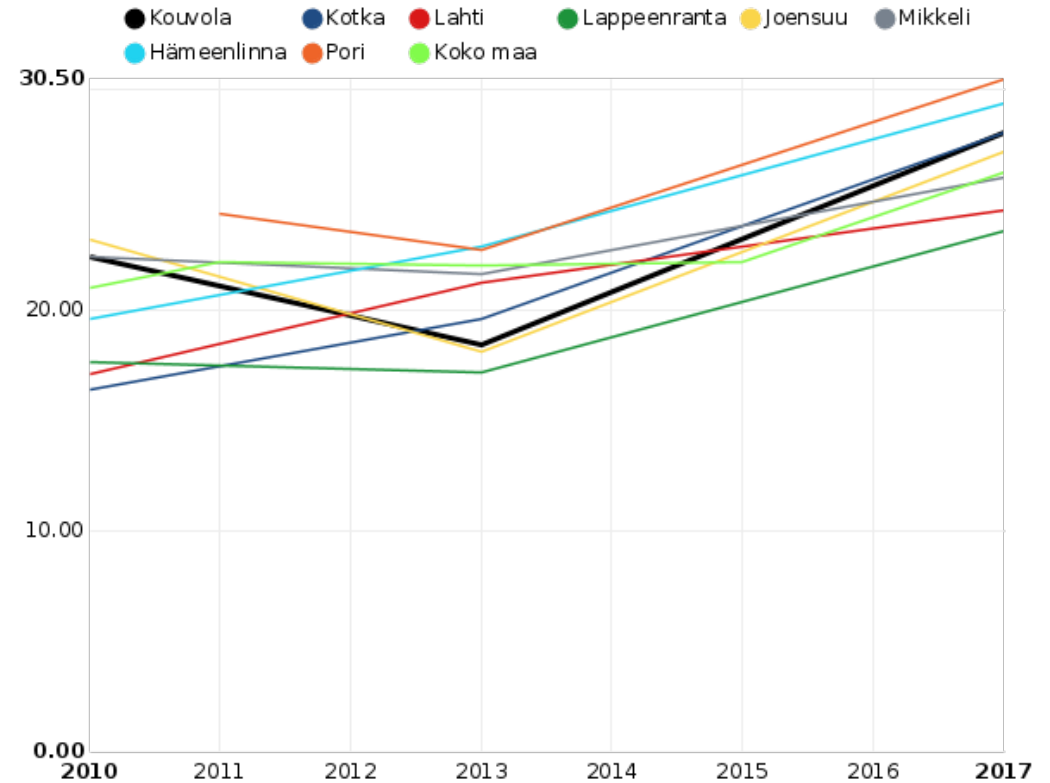
Nuoret ja
nuoret aikuiset

Ylipaino, %

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ylipaino on lisääntynyt; ammattioppilaitoksen oppilasta 28% ja lukiolaisista 19% on ylipainoisia.

2017

Hämeenlinna	19.3
Kouvola	19.0
Joensuu	16.2
Koko maa	15.6
Pori	15.1
Kotka	14.7
Lahti	13.2
Mikkeli	12.0
Lappeenranta	11.1

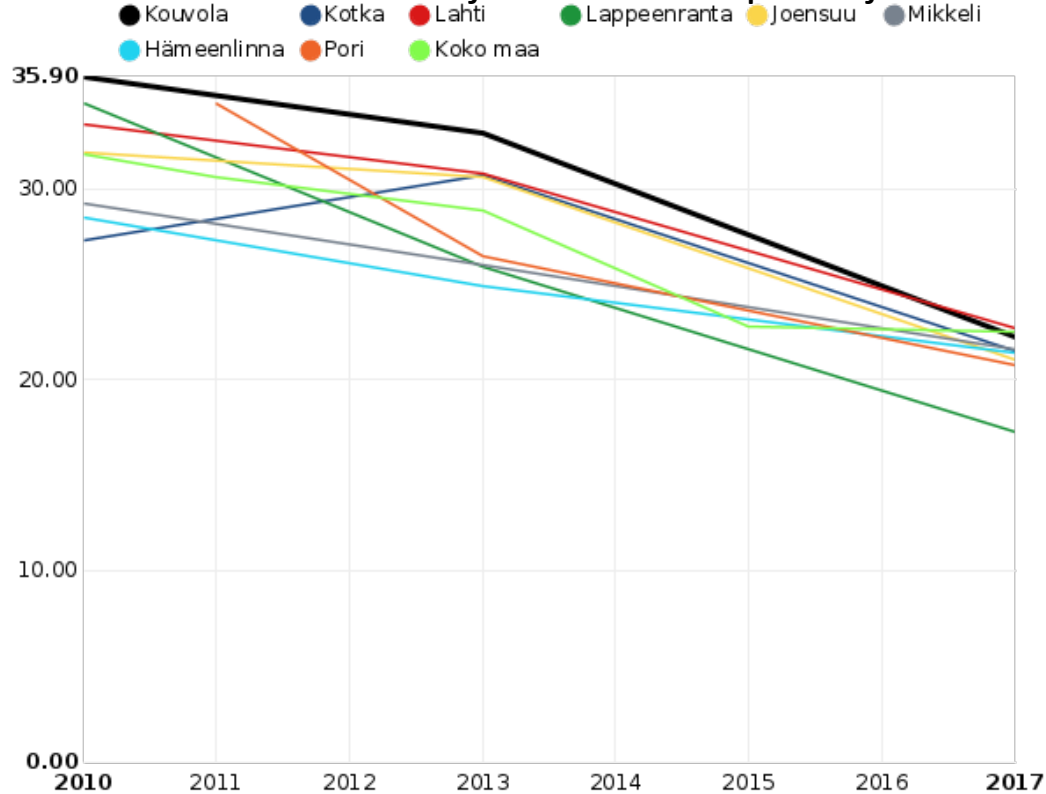
2017

Pori	30.5
Hämeenlinna	29.4
Kouvola	28.0
Kotka	28.0
Joensuu	27.2
Koko maa	26.2
Mikkeli	26.0
Lahti	24.5
Lappeenranta	23.6

Nuoret ja
nuoret aikuiset

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, %

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

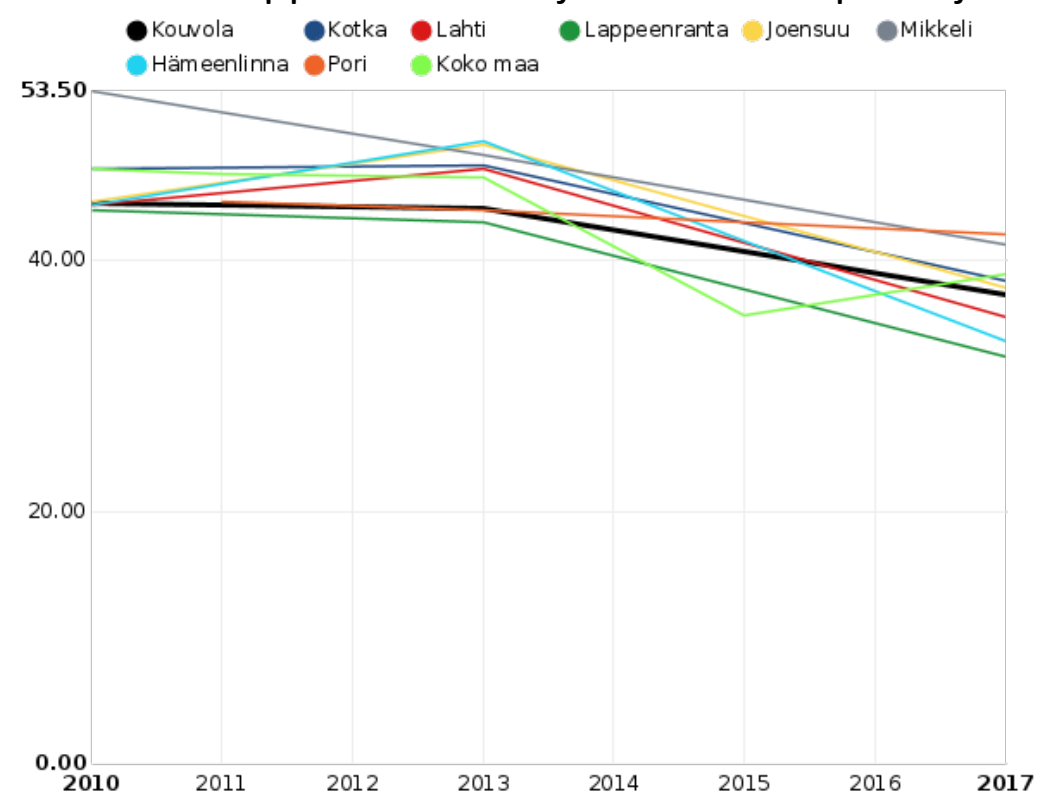

Lahti	22.7
Koko maa	22.5
Kouvola	22.2
Mikkeli	21.6
Kotka	21.5
Hämeenlinna	21.4
Joensuu	21.0
Pori	20.8
Lappeenranta	17.3

Hengästyttävän liikunnan harrastus on hiukan lisääntynyt, mutta edelleen 22,2 % lukiolaisista ja 37,2 % ammattioppilaitoksen oppilaista harrastaa korkeintaan 1 tunnin hengästyttävää liikuntaa viikossa. Lasten ja nuorten liikuntaneuvontaan on kohdennettu liikuntaneuvojan resurssia v 2018 alusta.

Lähde: Kouluterveyskysely 2017

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

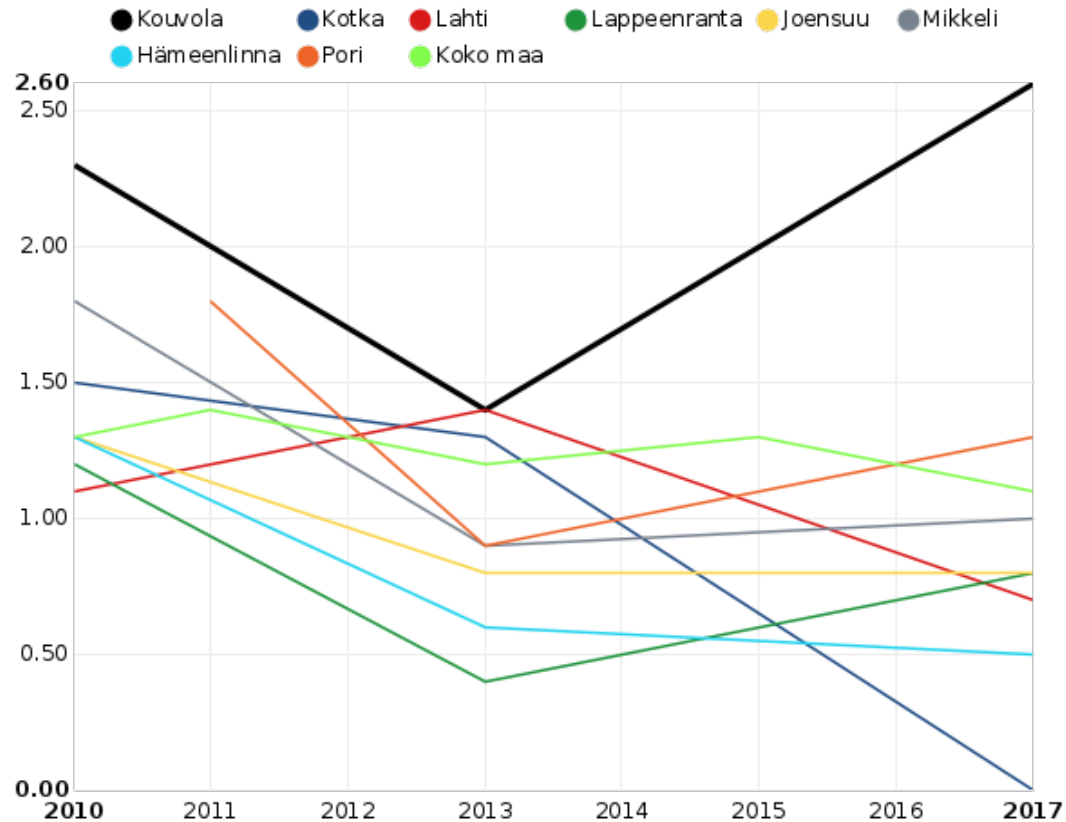

Pori	42.1
Mikkeli	41.2
Koko maa	38.9
Kotka	38.4
Joensuu	37.8
Kouvola	37.2
Lahti	35.4
Hämeenlinna	33.6
Lappeenranta	32.3

Nuoret ja
nuoret aikuiset

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, %

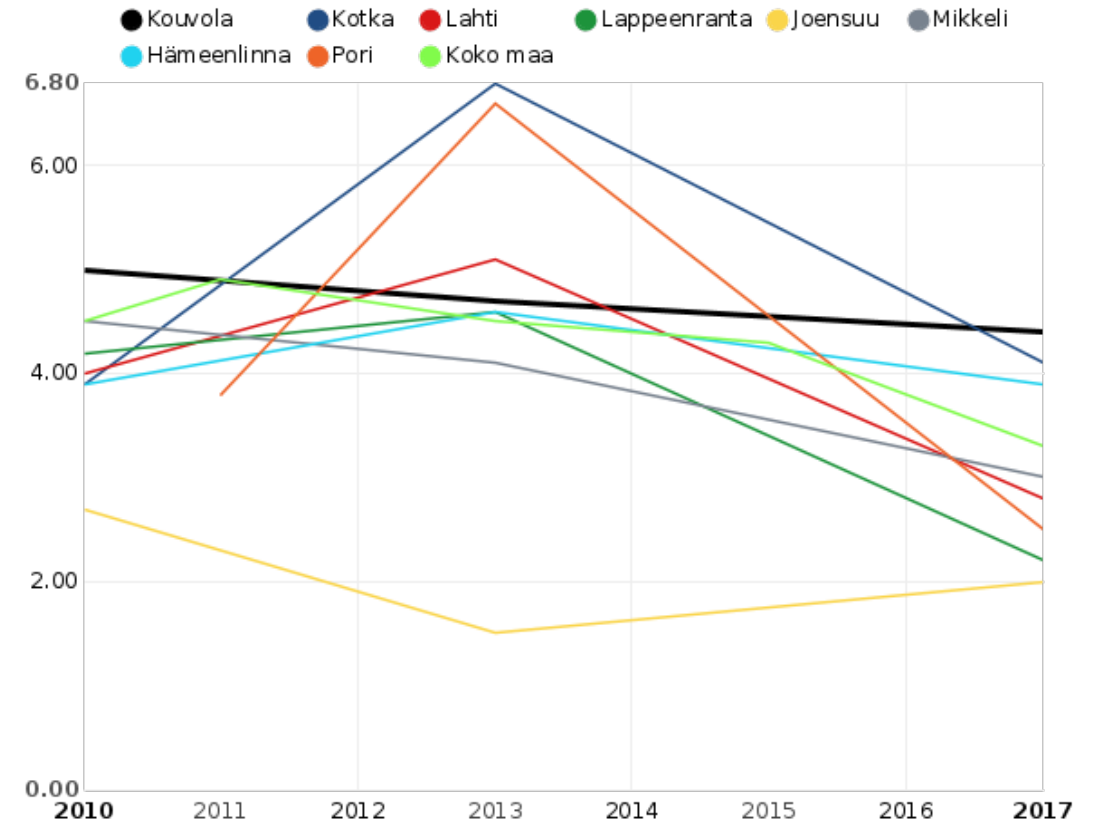
Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kouvola	2.6
Pori	1.3
Koko maa	1.1
Mikkeli	1.0
Lappeenranta	0.8
Joensuu	0.8
Lahti	0.7
Hämeenlinna	0.5

Koulukiusaaminen on hiukan vähentynyt ammattioppilaitoksissa; ammattioppilaitoksen oppilaista 4,4% ja lukiolaisista 2,6 % on kokenut kiusaamista viikoittain.

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kouvola	4.4
Kotka	4.1
Hämeenlinna	3.9
Koko maa	3.3
Mikkeli	3.0
Lahti	2.8
Pori	2.5
Lappeenranta	2.2
Joensuu	2.0

Koulukiusaaminen

Lukion 1-2 vuoden opiskelijat:

- Hyvinvointikertomuksen kuvissa asteikon skaala on 0,5% - 2,5% , ja näin venytetyssä asteikossa käyrän nousu näyttää dramaattiselta. Muutos vuosina 2013-2017 on Kouvolan osalta vain noin 1 prosenttiyksikköä ylöspäin. Lukioiden 1.-,2. ja 3.-vuosiluokan opiskelijoille (N=723) tehtiin keväällä 2017 omat kyselyt, joiden tulokset eivät osoittaneet hälyttävää kiusaamisen esiintymisen ja kokemisen kasvun osalta. Lukioissa tehdään parhaillaan uutta kyselyä, tuloksia arvioidaan toukokuussa 2018 ja niiden perusteella päätetään jatkotoimenpiteistä.

KSAO:n 1-2 vuoden opiskelijat:

- Kiusaamista on kysytty KSAO:n omissa opiskelijoille tehdyissä aloitus-, lukuvuosi- ja valmistumiskyselyissä viimeisen kahden vuoden eli 2016 ja 2017. Valtakunnallisessa INKA-kyselyjen vertailussa KSAOssa kiusaamista on samalla tasolla kuin muissa ammatillisissa oppilaitoksissa. KSAOn opiskelijakyselyjen palautekoonnit käsitellään aina oppilaitoksen joryssa ja esimiestiimissä ja koulutuspäälliköt ovat velvollisia puuttumaan/ottamaan kiusaamisen puheeksi aloilla, joiden palautteissa kiusaamista on keskimääräistä enemmän esiintynyt. Kiusaamiselle on nollatoleranssi ja siihen puututaan välittömästi, kun sitä havaitaan tai siitä kerrotaan.
- Kiusaamiseen puuttumiseen on myös toisen asteen koulutuksessa matala kynnyks, ja yhteisöllisissä opiskelijahuoltoryhmissä tämä on jatkuvasti seurattava asia.

Tiivistelmä

- Nuorten alle 24 vuotiaiden koulutuksen ulkopuolelle jääminen on laskenut vuodesta 2013 ja vakiintunut n. 10% tasolle. 2. asteen koulutuspaikat ovat määrällisesti riittäviä ja peruskoulun päättävien koulutustakuu toteutuu hyvin. Haasteena on edelleen erityisesti ammatillisen koulutuksen keskeyttävät nuoret. Lisäksi opiskelun ulkopuolelle jättäytyvien nuorten määrä saattaa jopa kasvaa, kun lainsäädännön muuttumisen myötä yhteishaun lisäpisteet säilyvät kaksi vuotta peruskoulun päättämisen jälkeen. Nuorten ohjausta on parannettu mm. tehostamalla ohjaustoimintaa, etsivällä nuorisotyöllä sekä Ohjaamo-toiminnalla. Nuorten työttömyyden kasvu on taittunut ja määrällinen vähenemä on prosentuaalista vähenemää suurempi johtuen ikäluokkien pienenemisestä.
- Terveystilan kokemisessa 1. ja 2. vuoden opiskelijat ovat samalla tasolla lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa. Lukiossa terveystilan heikoksi kokeminen on kasvanut enemmän kuin ammatillisessa koulutuksessa ja vertailussa lukiot sijoittuvat selkeästi valtakunnallisen keskiarvon heikommalle puolelle.
- Tupakkatuotteita (tupakka ja nuuska) käyttävien osuus on laskenut vuodesta 2010. Tupakointi on vähentynyt merkittävästi, mutta nuuskan käyttö on lisääntynyt erityisesti ammatillisessa koulutuksessa. Ylipaino on lisääntynyt vaikka samalla liikkumattomuus on vähentynyt. Kiusaamisen kokemukset ovat lisääntyneet lukioissa, mutta ammatillisessa koulutuksessa lasku on jatkunut.
- KSAO:n huoli lapsille ja nuorille annetun tuen vaikuttavuudesta on otettu hyvin huomioon: Tuen vaikuttavuuden työryhmässä pohditaan, mitä voisi tehdä toisin, jotta annettu tuki olisi vaikuttavampaa. Moniongelmaisten opiskelijoiden suhteen toimenpiteitä on tehty paljon, mutta tilanne ei ole helpottunut.
- Lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa on käytössä omat jatkuvat palautejärjestelmät, joiden antamat tulokset käsitellään oppilaitoksissa ja niiden pohjalta suunnitellaan toimenpiteitä tilanteiden korjaamiseksi.

Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi 2017

Painopisteet 2017-2020:

1. Ennaltaehkäisyyn panostaminen 2. Yhteisöllisyyden kehittäminen ja asiakkaan kuuleminen

- Varhaisen tuen ja asiakaslähtöisyyden periaate jatkuu nuorten palveluissa. Keskeisin ja tuloksellisin tavoite syrjäytymisen ehkäisyssä on tukea nuorten opintopolkua toisen asteen tutkintoon ja sen jälkeen jatko-opintoihin tai työhön. Opinto-ohjauksen rooli vahvistuu toisen asteen koulutuksessa, ja jatkossa oppilaitosten jälkiohjausta lisätään. Nuorten määrä kokonaisuudessaan pienenee, mutta monialaisen tuen tarve ei ole vähentynyt samassa suhteessa. Koulutus ja työllistyminen ovat nuorille parasta tukea syrjäytymisen välttämiseksi.
- Opiskeluhooltolain muutokset ovat lisänneet opiskelijan oikeuksia saada tukipalveluita myös toisen asteen koulutuksessa. Palveluita on resursoitu ja toimintamalleja kehitetty vuodesta 2014 lähtien palveluiden saamisen turvaamiseksi. Ennaltaehkäisy edellyttää monialaista yhteistyötä ja oppilaitoksien oman toiminnan aktiivista seuranta. Nuorisopalvelujen kohdennettu nuorisotyö ja OTE-nuorten työpajat tekevät läheistä yhteistyötä oppilaitosten kanssa nuorten tukemiseksi.
- Ammatillisen ja lukiokoulutuksen säädösten muutokset edellyttävät koulutukselta yksilöllistämisen lisäämistä sekä verkostoitumista niin alueen korkeakoulutoimijoihin kuin työelämään. Ammatillisen koulutuksen käytössä oleva laatukäsikirja sekä lukiokoulutuksen kehittämissuunnitelma varmistavat toiminnan kehittämisen systemaattisuuden. Asiakaspalautetta kerätään vuosittain kaikissa opiskeluvaiheissa ja ne huomioidaan toimenpiteitä laadittaessa. Opiskelijoiden osallistumista oppilaitoksen toiminnan suunnitteluun ja yhteisöllisyyteen lisätään.

Asiakastyytyväisyys, verkosto-osaaminen ja palveluseteli

Asiakastyytyväisyysarvo lasten ja nuorten palveluissa (yhteenveto), asteikko 1-5:

- v. 2017 arvo 4,08
- v. 2016 arvo 4,07
- Asiakastyytyväisyys on hiukan kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna. Säännöllinen asiakaspalautteen kerääminen on lisääntynyt palveluissa. Palautteisiin pohjautuvat toiminnan parannukset tehdään yhä selkeämmin asiakkaille näkyviksi. Ennaltaehkäisevä toiminta ja varhainen tuki ovat olleen kehittämisen kohteina. Erityisesti on korostettu monialaisen verkostotyön osaamista, jota on edistetty kehittämisohjelmalla, johon on osallistunut n. 350 lasten ja nuorten palvelujen esimiestä ja asiantuntijaa hallinnon eri tasoilta.

Verkosto-osaamisen taso (itsearviointi)

- Arviota omasta verkosto-osaamisesta kysyttiin yli 200 henkilöltä, jotka ovat osallistuneet lasten ja nuorten palvelujen verkostokoulutukseen syksystä 2017 alkaen. Verkosto-osaamisen taso kyselyn perusteella on 3,18 (asteikko 1-4).

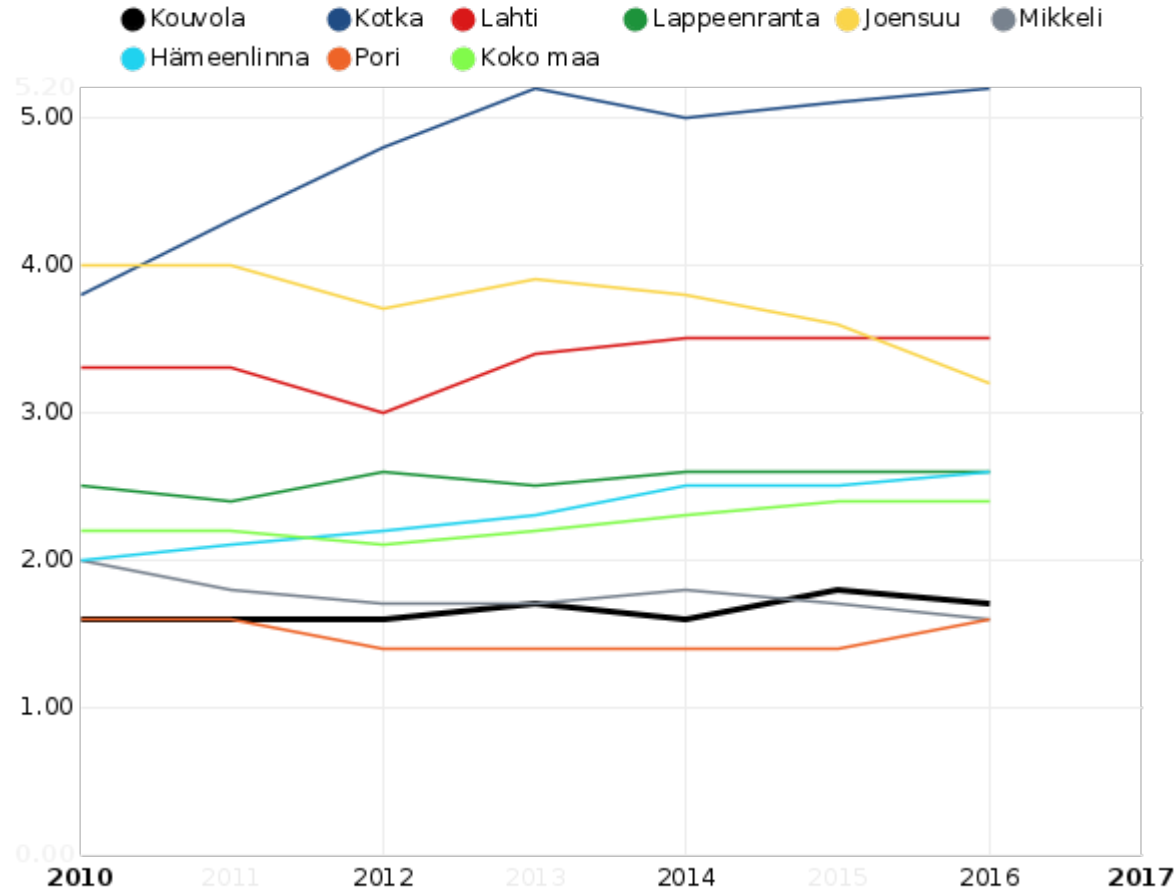
Palvelusetelituotannon osuus

- Palvelusetelituotannon osuus varhaiskasvatuksen palveluista vuonna 2017 oli 20%.

Työikäiset

Työikäiset

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

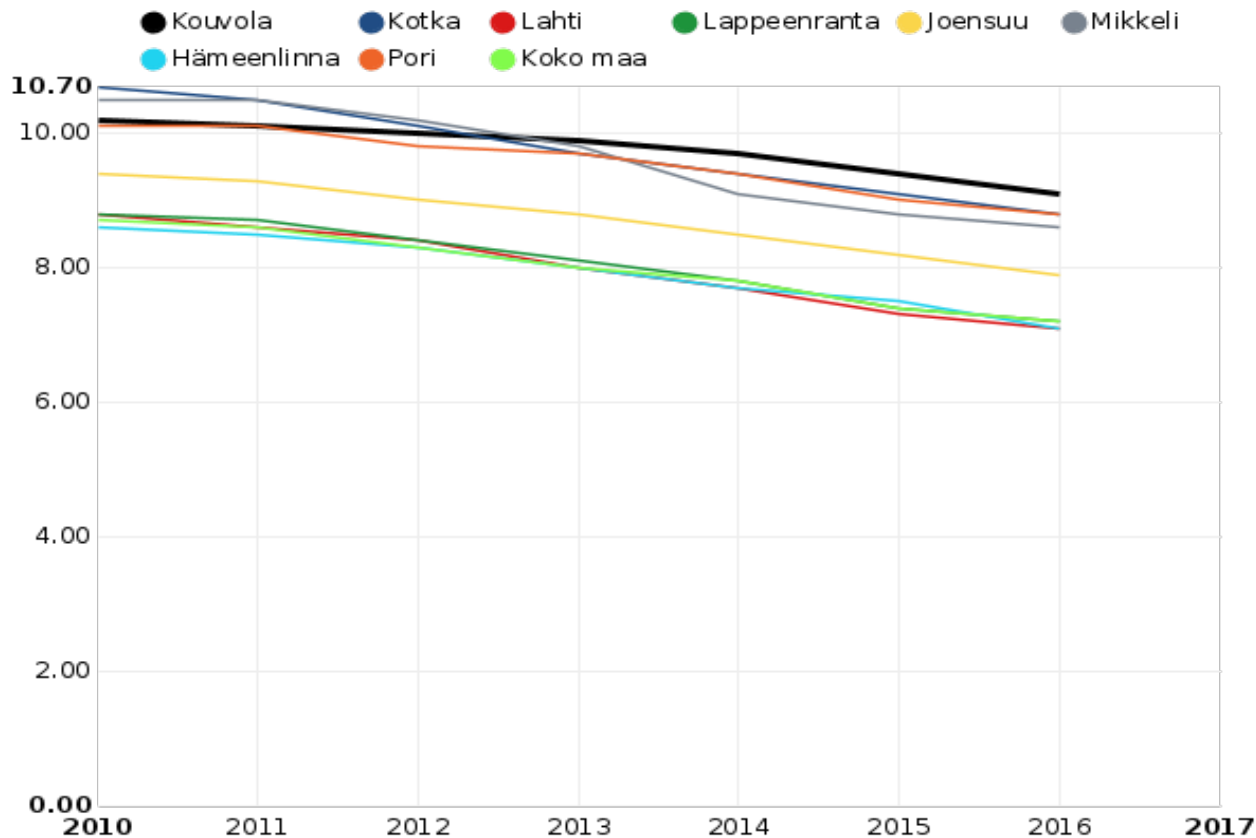
2016	
Kotka	5.2
Lahti	3.5
Joensuu	3.2
Lappeenranta	2.6
Hämeenlinna	2.6
Koko maa	2.4
Kouvola	1.7
Mikkeli	1.6
Pori	1.6
2017	
Kouvola	1.8

Vuoden 2017 luku ei sisällä kunnan maksamaa perustoimeentulotukea tammi-maaliskuulta 2017 ja mukana on vain perustoimeentulotuen saajat (ei muita toimeentulotuen muotoja). Tieto ei ole siis täysin vertailukelpoinen THL:n julkaiseman tilastotiedon kanssa (Lähde: KELA 2018)

Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneet ovat vuoden aikana olleet vähintään 10 kuukautta toimeentulotuen tarpeessa. Pitkäaikaiseen toimeentulotuen tarpeeseen liittyy usein pitkäaikainen työttömyys ja/muu haastava elämäntilanteeseen vaikuttava asia (esim. heikentynyt terveys). Kunnan myöntämää täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea kohdennetaan tarveharkinnan perustuen asiakkaan omatoimista selviytymistä tukeviin asioihin.

Työikäiset

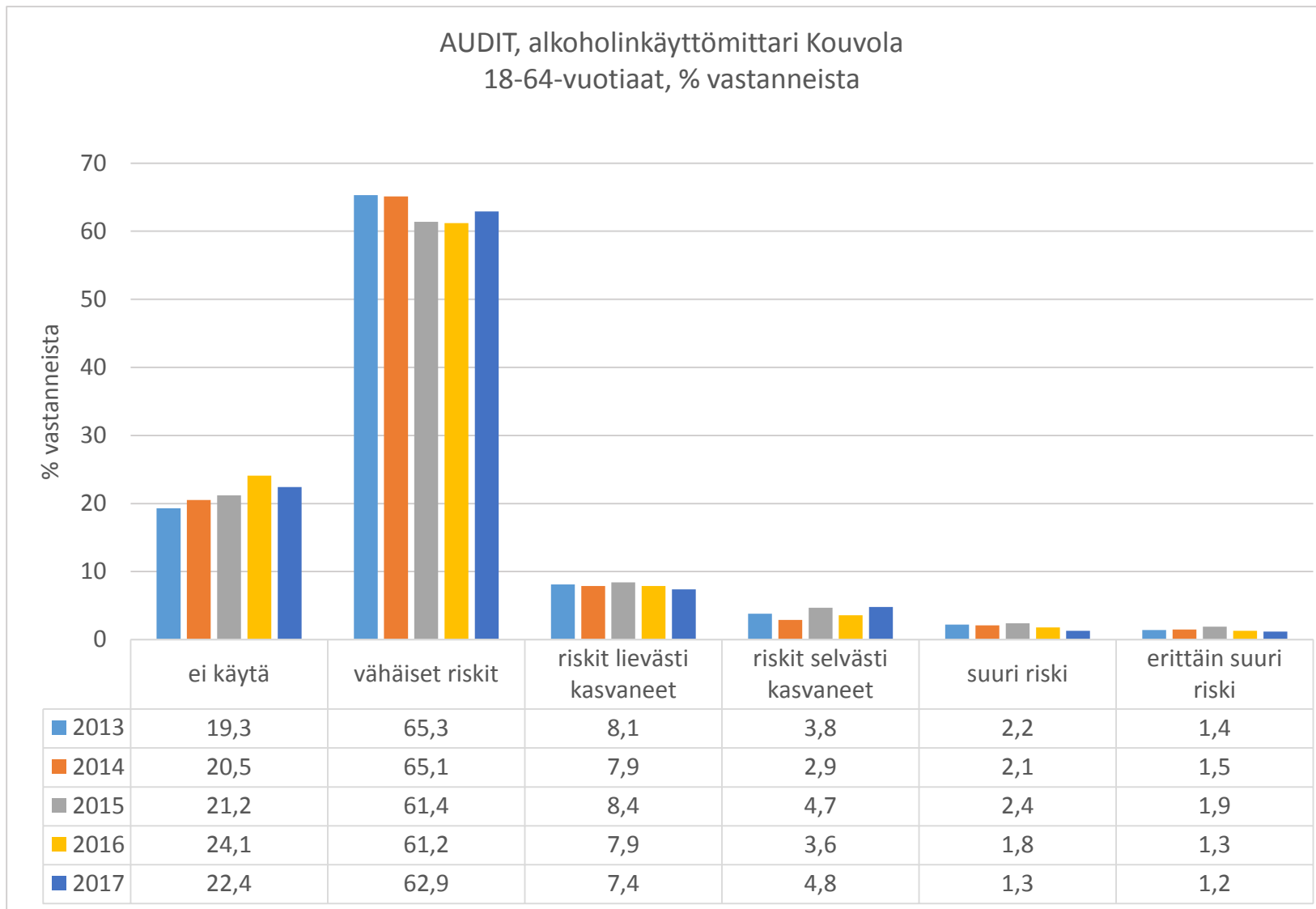
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

2016		
Kouvola		9.1
Kotka		8.8
Pori		8.8
Mikkeli		8.6
Joensuu:		7.9
Lappeenranta		7.2
Koko maa		7.2
Lahti		7.1
Hämeenlinna		7.1
2017		
Kouvola		9.0
Kotka		8.5
Pori		8.6
Mikkeli		8.4
Joensuu		7.5
Lappeenranta		6.8
Lahti		6.9
Hämeenlinna		6.9
Koko maa		6.9

Työkyvyttömyyseläkkeen saaminen ilmaisee pitkäaikaista tai pysyvää työkyvyttömyyttä. Yleisimmät sairausryhmät sen taustalla ovat mielenterveyden häiriöt ja tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, yksittäisistä sairauksista depressio ja selkäsairaudet. Työkyvyttömyys ilmentää vain osin sairastavuutta, sillä eläkkeelle hakeutumiseen vaikuttaa myös mm. henkilön taloudellinen tilanne ja työttömyys (Sotkanet 2017).

Alkoholinkäyttö

Vastanneita
 2013: 2373
 2014: 2272
 2015: 2719
 2016: 2606
 2017: 2841

Alkoholinkäyttö

- AUDIT-alkoholinkäyttömittarin tavoitteena on tunnistaa ne vastaajat, joiden juomisen aiheuttama riski on koholla. AUDIT-kysely ei ole varsinaisen ongelmajuomisen mittari, olkoonkin että korkeimmat pistemäärät viittaavat alkoholiongelmaan. Testin avulla halutaan siis löytää vastaajat, joiden juominen vasta alkaa aiheuttaa pulmia ja näin ehkäistä ongelmien pahenemisen. Alkoholien liikkakäyttöön liittyy sekä terveydellisiä että sosiaalisia haittoja tai riski sellaisista (Sotkanet 2017).
- Kouvolassa on ohjeistettu, että AUDITteja tehdään terveystieteissä kaikille asiakkaille kerran vuodessa. Tilastoitujen testien perusteella näyttää siltä, että suurin osa vastaajista on kohtuukäyttäjiä, joiden alkoholinkäytön riskit ovat vähäisiä. Myös täysin raittiiden samoin kuin lievästi kohonneen riskin asiakkaiden määrät ovat pysyneet samoina. Niiden määrä, joilla riskit ovat selvästi kasvaneet, on lisääntynyt hieman. Positiivisena huomiona voi todeta, että suuren ja erittäin suuren riskin käyttäjien määrä ei ole kasvanut.
- Alkoholia liikaa käyttäviä on Kouvolassa THL:n Sotkanet –tilastotietokannan (2015) mukaan enemmän koko maahan verrattuna. Kouvolassa on toiminut vuodesta 2013 alkaen monialainen ehkäisevän päihdetyön osaamistiimi, jonka koordinoi ehkäisevää päihdetyötä kaikki ikäluokat huomioiden. Osaamistiimi järjestää koulutusta kaupungin henkilöstölle mm. puheeksi ottoon liittyen, ehkäisevän päihdetyön tilaisuuksia sekä kehittää Kouvolan pakka-toimintaa (paikallisiin alkoholioloihin vaikuttamista).

- Työllisyystilanne on kehittynyt Kouvolassa positiiviseen suuntaan ja työttömyysaste kohentunut ollen alemmalla tasolla kuin useaan vuoteen (13,5 % helmikuussa 2018). Nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien määrä on tarkastelujaksolla helmikuusta 2017 helmikuuhun 2018 laskenut 12 prosentilla ja pitkäaikaistyöttömien, yli 12 kuukauttatyöttömänä olleiden määrä on laskenut samalla tarkastelujaksolla 16 prosenttia.
- Huomionarvoista Kouvolassa kuitenkin on yli 50-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden suhteellisen suuri ja kasvava osuus kaikista työttömistä (41,1 % helmikuussa 2017 ja 42,3 % helmikuussa 2018).
- Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisen näkökulmasta on keskeistä ohjata resursseja ja kehittää toimintamalleja työllisyyden edistämiseen ja työ- ja toimintakyvyn edistämiseen. Tutkimuksista tiedetään, että työttömyyden pitkittyminen heikentää ihmisten terveyttä ja hyvinvointia.
- Työikäisten mielenterveyden edistämiseen ja haitallisen päihteiden käytön ehkäisemiseen on edelleen kehitettävä sekä ennaltaehkäiseviä että varhaisen tuen malleja.
- Työikäisten työ- ja toimintakyvyn edistäminen on tavoiteltavaa, mikäli halutaan, että ihmiset jaksavat työskennellä eläkeikään asti ja siirtyvät mahdollisimman hyväkuntoisina eläkkeelle, ja samalla vähennetään ikääntyneiden raskaiden sosiaali- ja terveyspalveluiden tarvetta tulevaisuudessa.

Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi 2017

Painopiste 2017-2020:

1. Ennaltaehkäisyyn panostaminen

- Työttömien työ- ja toimintakyvyn edistämiseksi on jatkettu yhteistyötä työllistymisen edistämisen yksikön, te-palveluiden, aikuissosiaalipalveluiden, terveystarvikkeiden ja terveyden edistämisen palveluiden kesken. Työttömien ja pitkäaikaistyöttömien terveystarkastusprosesseja on kehitetty mm. koulutuksella. Lisäksi terveyden edistämisen fysioterapeutti on tehnyt toimintakykyarvioita.
- Terveystarvikkeissa on tarjottu digitaalinen terveystarkastus alusta kuntalaisille omaan terveydentilaan liittyvien riskien kartoittamiseksi. Sairaanhoidajien matalan kynnyksen vastaanottoja ja neuvontaa on lisätty. Päihdepsykiatristen sairaanhoidajien vastaanottotoiminta on vakiintunut ja helposti tarjolla. Fysioterapeuttien suoravastaanottoa on lisätty ja kaikissa terveydenhoidon kontakteissa on pyritty ottamaan puheeksi mielenterveyden ylläpito, päihteiden käyttö
- Liikunnanohjaajat ovat osallistuneet Parik-säätiön ”Työkykyä liikunnalla hankkeeseen”, jossa tavoitteena on työ- ja toimintakyvyn edistäminen aktivoimalla osallistujia mm. liikkumaan. Terveyden edistämisen palveluissa on tarjottu myös maksuttomia liikuntapalveluja, joilla on haluttu madaltaa heikossa taloudellisessa tilanteessa olevien liikuntaa (mm. Liikkeelle-ryhmä).
- Virtakortti –kokeilu toteutettiin vuonna 2017. Kortti on tarkoitettu täydentävää toimeentulotukea ja takuueläkettä saaville kouvolaalaisille. Kortin piirissä olevilla on mahdollisuus osallistua monenlaisiin kulttuuri- ja palveluihin.
- Porukkatalo avattiin lokakuussa 2017. Porukkatalo kokoaa yhteen yhteisöjä ja järjestöjä. Samaan tilaan muuttivat myös kaupungin yhteisöllisyyden edistämisen yksikkö ja liikuntapalveluiden henkilöstöä.

Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi 2017

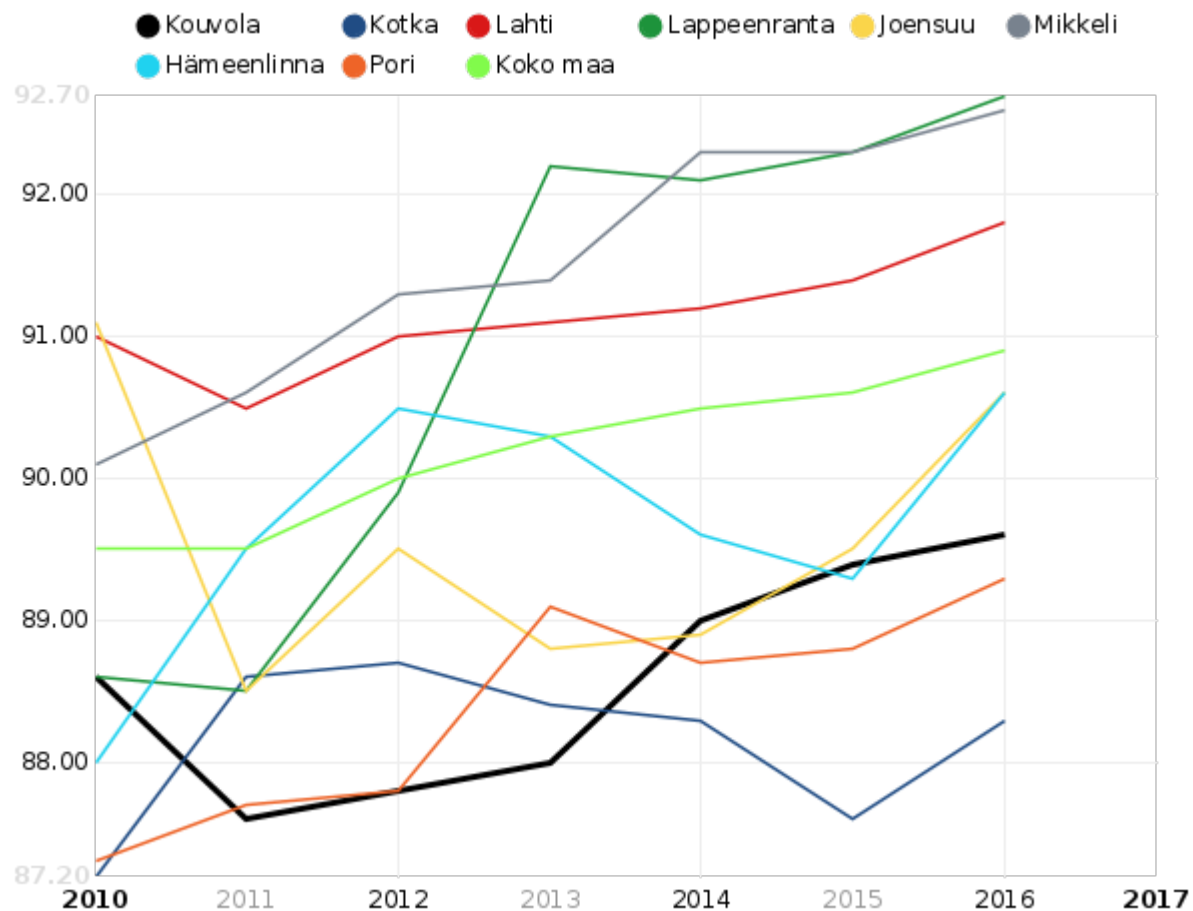
Painopiste 2017-2020:

2. Yhteisöllisyyden kehittäminen ja asiakkaan kuuleminen

- Askel-hankkeessa on toteutettu asiakaslähtöistä palvelun suunnittelua. Asiakas-kokemusten mittaamisessa olemme aloittaneet myös ensimmäiset kokeilut palveluiden jatkuvan parantamisen juurruttamiseksi. Toimintamallilla haetaan keinoja erityisen haastavien asiakkuuksien hoitamiseksi. Sosiaalista hyvinvointia on tuettu mm kuntalaisten olohuoneilla ja AsukasAreena.
- Toiminnalla, jotka tarjoavat mahdollisuuden yhteisöllisyyteen. Yhdistysten kanssa on toteutettu yhteisiä tapahtumia kuntalaisille. Yhdistyksille on tarjottu valmiuksia jäsenistön hyvinvoinnin vahvistamiseksi. Kouvolassa yhdistyksillä on entistä suurempi rooli matalankynnyksen palvelujen tuottajina. Tällä strategisella tavoitteella pyritään saamaan siirtymää kevyisiin ylläpitäviin palveluihin.
- Kirjastot ovat panostaneet vahvasti omatoimisuuteen. Omatoimikirjastot tarjoavat asiakkaille uudella tavalla kirjastopalvelut käyttöön. Yhteisöllisyyteen panostaminen on lisääntynyt myös uuden kaupunginmuseon myötä. Yhteisöjen kanssa tehtävä yhteistyö on lisääntynyt myös kansalaisopistossa ja kulttuurikasvatuspalveluissa.

Ikäihmiset

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

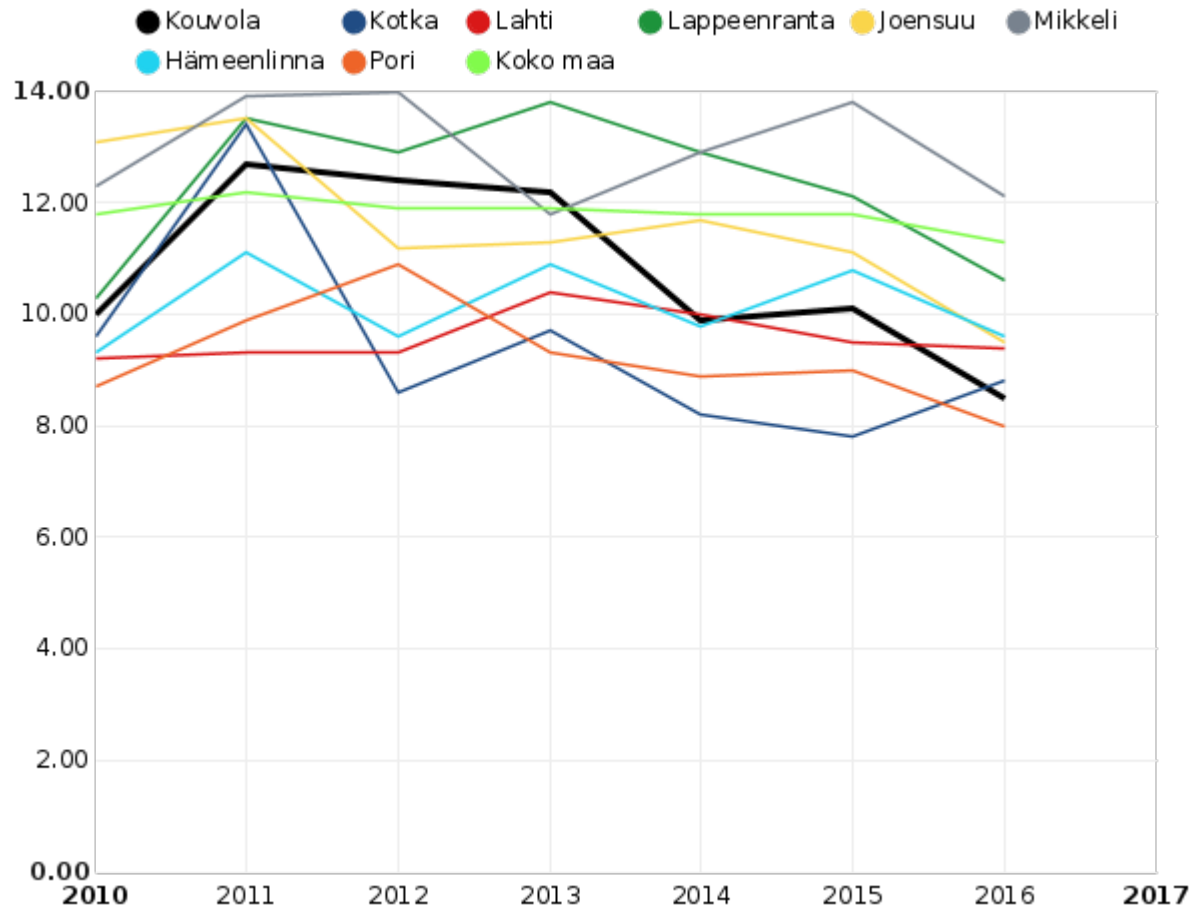

	2016	
Lappeenranta		92.7
Mikkeli		92.6
Lahti		91.8
Koko maa		90.9
Joensuu		90.6
Hämeenlinna		90.6
Kouvola	89.6	
Pori		89.3
Kotka		88.3
	2017	
Kouvola	89.4	

Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on hieman laskenut edelliseen vuoteen verrattuna. Kouvola on edelleen kehitetty ja vahvistettu ennaltaehkäiseviä-, varhaisen tuen- ja kotiin annettavia palveluita. Sujuvien ja saumattomien hoito- ja palvelupolkujen vahvistamiseen yhdessä terveystalouden kanssa tulee panostaa. Oikea-aikaisen asiakasohjauksen merkitys korostuu.

Ikäihmiset

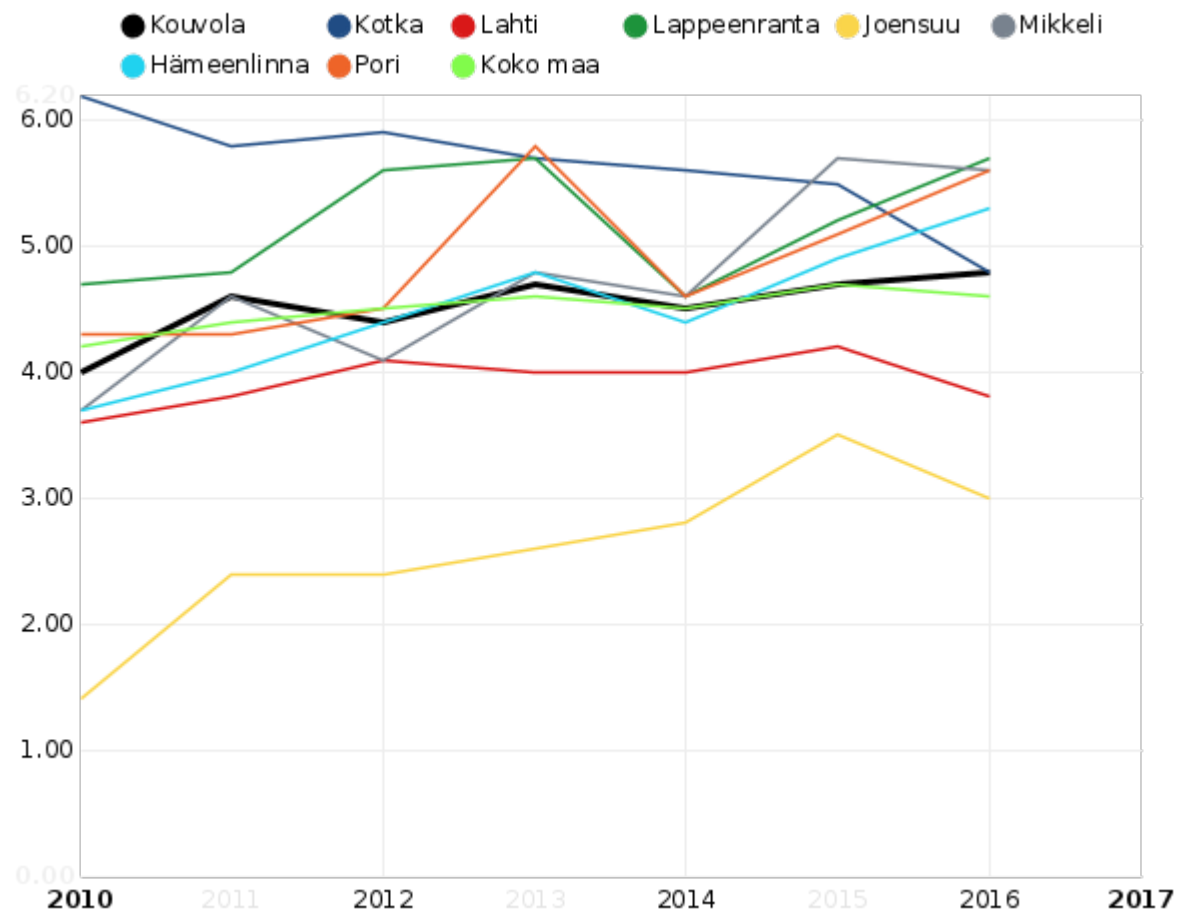
Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

2016	
Mikkeli	12.1
Koko maa	11.3
Lappeenranta	10.6
Hämeenlinna	9.6
Joensuu	9.5
Lahti	9.4
Kotka	8.8
Kouvola	8.5
Pori	8.0
2017	
Kouvola	7.7

Säännöllisen kotihoidon asiakkaiden määrä on laskenut edelliseen vuoteen verrattuna. Sen sijaan asiakkaiden hoitoisuus ja palvelun tarve on lisääntynyt. Säännöllisen kotihoidon asiakkaista 74,56 % oli vuonna 2017 RAI-arviointi järjestelmän Maple luokissa 3-5 eli heidän hoidon tarpeensa oli kohtalainen, suuri tai erittäin suuri. Kotihoidon palveluiden piiriin pääsi jonottamatta.

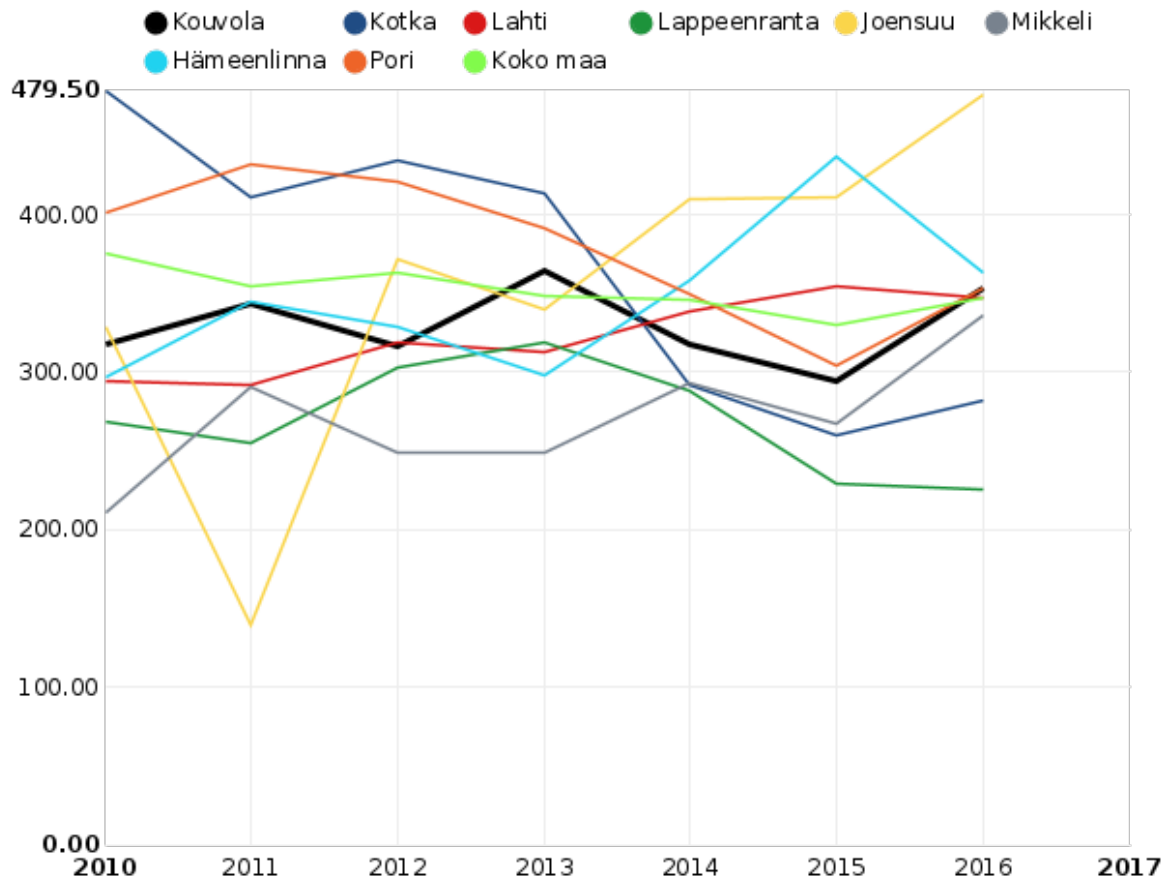
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä

2016		
Lappeenranta		5.7
Mikkeli		5.6
Pori		5.6
Hämeenlinna		5.3
Kouvola		4.8
Kotka		4.8
Koko maa		4.6
Lahti		3.8
Joensuu		3.0
2017		
Kouvola		4.9

Omaishoidon peittävyys on hieman kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna. Omaishoidon tuen toimintamalleja on vahvistettu ja kehitetty tukemaan omaishoitajuutta. Omaishoitajan lakisääteisten vapaiden aikaisia hoidettavan hoitovaihtoehtoja on monipuolisesti. Erityisesti lyhytaikaista perhehoitoa on vahvistettu.

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä

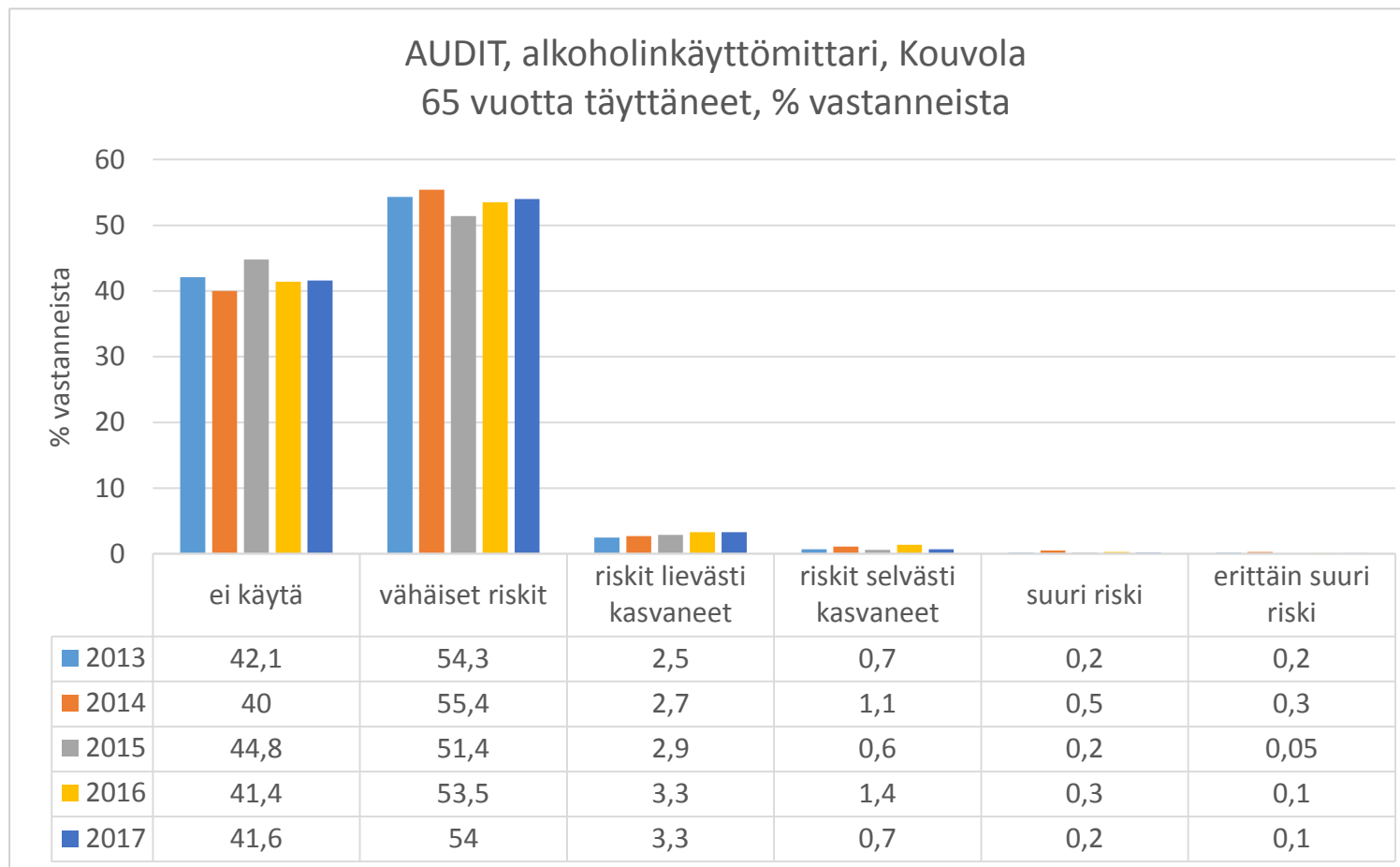

2016	
Joensuu	476.9
Hämeenlinna	363.7
Pori	353.8
Kouvola	353.4
Koko maa	347.9
Lahti	347.6
Mikkelä	336.7
Kotka	282.0
Lappeenranta	225.8

Palveluiden piirissä olevien yli 65-vuotiaiden kaatumisriskiä arvioidaan IKINÄ-mallin (Ikäihmisten kaatumisen ehkäisyn toimintamalli) ja RAI-toimintakykymittarin avulla. Kartoituksessa kiinnitetään huomiota mm. kodin kaatumisvaaran tekijöihin, keskushermostoon vaikuttavien lääkkeiden määrään, toimintakykyyn, liikuntakykyyn ja ravitsemukseen. Kaatumisvaaraa arvioidaan puolen vuoden välein RAI-arviointia tehtäessä sekä aina kun toimintakykyyn tulee selkeitä muutoksia.

Kaatumisten ehkäisytyötä laajennettiin vuonna 2017 kotona asuvien kaatumisvaarassa olevien henkilöiden seulonnalla (KaatumisSeula) yhteistyössä mm järjestöjen ja seurojen kanssa. KaatumisSeula-toiminta käynnistyi terveyden edistämisen fysioterapeutin työpanoksella. KaatumisSeula-toimintaa kehitetään Kymenlaaksossa maakunnallisesti.

Alkoholinkäyttö

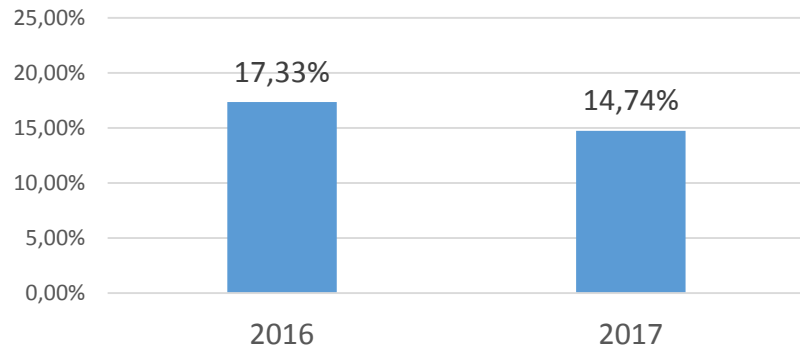

Vastanneita
 2013: 1583
 2014: 1813
 2015: 2081
 2016: 2181
 2017: 1969

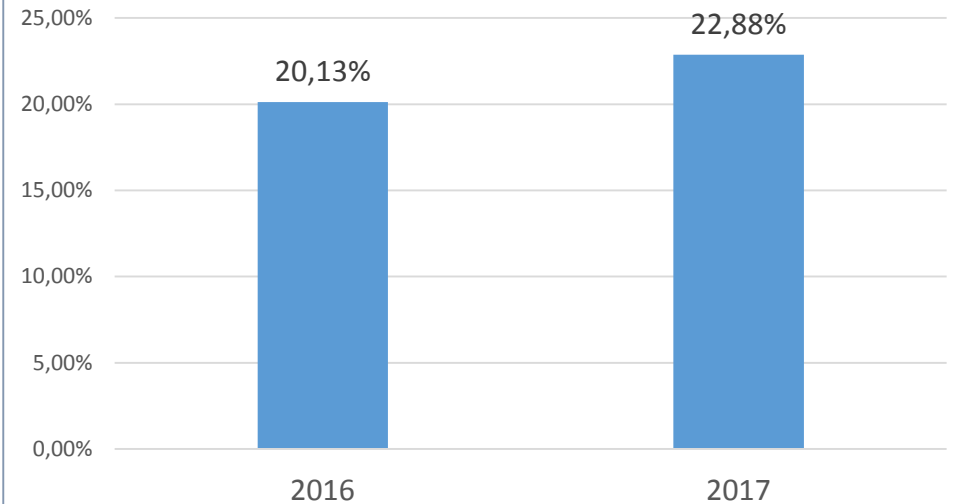
Alkoholinkäytön arkipäiväistyminen näkyy ikäihmisten palveluissa. Havaittavissa on niiden henkilöiden määrän kasvu, joilla Audit-testin tuloksena on lievä päihdehaittariskin kohoaminen. Nämä tekijät kuvaavat osaltaan ikäihmisten lisääntyntä alkoholinkäyttöä. Ikäihmisten päihdehuollon avohoidon käynneissä on vuositasolla näkyvissä lievästi nouseva lisääntyvän käytön trendi.

Yksinäisyys (kotihoito, hoiva-asuminen) RAI-ohjelma

Yksinäisyyden tunnetta kokevat hoiva-asumisen asiakkaat (% asiakkaista)

Yksinäisyyden tunnetta kokevat kotihoidon asiakkaat (% asiakkaista)

Rai arviointijärjestelmän perusteella kotihoidossa 22,88 % säännöllisen kotihoidon asiakkaista kokee yksinäisyyden tunnetta. Vastaava luku hoiva-asumisessa oli 14,74 % %. Tuloksia tarkasteltaessa tulee huomioida, että RAI HC-arviointijärjestelmän käyttö on laajentunut hoiva-asumisessa vasta vuoden 2017 aikana. Tästä johtuen kaikki asiakkaat eivät ole mukana vertailussa.

Asiakastyytyväisyys ja palveluseteli

Asiakastyytyväisyys

- vuonna 2017 ka ikääntyneiden palveluissa 4,23
- vuonna 2016 ka ikääntyneiden palveluissa 4,29
- Asiakastyytyväisyyden mittaamisessa on siirrytty vuonna 2017 jatkuvan parantamisen mallin mukaiseen säännöllisesti toteutettavaan asiakaspalautteen keräämiseen aiemmin vuosittain toteutetun kyselyn sijaan.

Palvelusetelituotannon osuus ikääntyneiden palveluista %

- vuonna 2017 kotihoito 0,41%
- vuonna 2017 hoiva-asuminen 7,57%
- vuonna 2016 kotihoito 0,19 %
- vuonna 2016 hoiva-asuminen 4,74%
- Palvelusetelivaihtoehdon käyttö on lisääntynyt sekä kotihoidossa että hoiva-asumisessa. Palvelusetelituottajien määrä on kasvanut. Palveluseteli vaihtoehtona palveluiden järjestämiseksi tukee osaltaan asiakkaan valinnanvapautta.

Tiivistelmä

- Ikääntyneiden hyvinvoinnin kannalta keskeiseksi nousee oikea-aikainen ja tarpeeseen vastaava tuki. Asiakastarpeeseen perustuvan asiakas- ja palveluohjauksen merkitys sekä ikäihmisten osallisuuden vahvistaminen korostuu. Asiakasohjauksen vahvistamiseksi on kehitetty IkäJelpin toimintaa Kymenlaakson IkäOpastin hankkeen rinnalla. Varhaisemman vaiheen palvelutarpeen arviointia on vahvistettu RAI arvioitimitarhin käyttöä laajentamalla sekä sisällöllisesti että eri asiakassegmenteille. Asiakkaiden osallisuutta tukevia toimintamalleja on kehitetty mm. vastuuhoitaja malli, asukaskokoukset. Ikäasemalla ja hyvinvointia edistävien kotikäyntien osalta toteutettiin osallistavat arvioinnit. Ikäihmisille suunnattua tietotekniikan käyttöön liittyvää neuvontaa ja opastusta on lisätty.
- Ikäihmisten hyvinvointiin vaikuttaa yksinäisyyden kokeminen. Yksinäisyyden ehkäisemiseen liittyen on varhaisten palvelujen seitsemän palveluohjaajaa koulutettu Senioripysäkki-ryhmien ohjaajiksi. Ryhmiä järjestettiin eri puolella kaupunkia.
- Kotihoidon ja hoiva-asumisen asiakkaiden yksinäisyyden tunteeseen pyritään vaikuttamaan hoito- ja palvelusuunnitelmaa laadittaessa. Silloin kartoitetaan asiakkaan sosiaalinen verkosto; esim. omaiset/läheiset, kolmannen sektorin toiminta, tukipalvelut. Jokaisen asiakkaan kohdalla pohditaan hänelle parhaat ratkaisut yksinäisyyden tunteen vähentämiseksi.
- Kouvolassa kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden määrä on hieman laskenut edelliseen vuoteen verrattuna. Myös kotihoidon asiakkaiden määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna, mutta asiakkaiden hoidon tarve lisääntyi. Kotihoidon palveluiden piiriin pääsi jonottamatta. Ikäihmisten kotona asumista tukevia toimintamalleja on vahvistettu. Keskeistä on sujuvien ja saumattomien palvelu- ja hoitoprosessien edelleen kehittäminen yhteistyössä asiakkaan hoitoon ja palveluiden järjestämiseen osallistuvien tahojen kanssa.

Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi 2017

Painopisteet 2017-2020:

1. Ennaltaehkäisyyn panostaminen 2. Yhteisöllisyyden kehittäminen ja asiakkaan kuuleminen

- Ikääntyneiden palvelujen toiminnan tavoitteena on vastata ikääntyvien palvelutarpeeseen asiakaslähtöisesti ja oikea-aikaisesti sekä siirtää palveluiden painopistettä varhaisiin palveluihin ja tukea ikääntyvien itsenäistä ja toimintakykyistä asumista omassa kodissaan. Asiakkaan kuuleminen ja osallisuuden vahvistaminen sekä yhteisöllisyyden kehittäminen tukevat ikäihmisten hyvinvointia.
- Ennakointi ja ennaltaehkäisyn näkökulma sekä varhainen tuki korostuvat kaikissa palvelu- ja hoitoprosessien vaiheissa. Varhaisella tuella voidaan ylläpitää ikäihmisten toimintakykyä ja siirtää tai kokonaan välttää raskaampien hoitomuotojen tarve.
- Erityisesti varhaisissa palveluissa tiivis yhteistyö järjestöjen, seurakunnan ja muiden palveluntuottajien kanssa jatkui. Varhaisen tuen palveluohjaajat jalkautuivat erilaisiin tilaisuuksiin. Hyvinvointiasematoimintaa kehitettiin asiakastarpeiden pohjalta. Terveysasema yhteistyön toimintamallin kehittämistä Kuusankosken ja Keltakankaan terveysasemilla on jatkettu. Toimintamallin mukaisesti palveluohjaajalla on säännöllisesti vastaanotto ko terveysasemilla.
- Kunakin vuonna 75 vuotta täyttävillä kuntalaisilla (ei säännöllisen palvelun piirissä olevat) tarjottavan Hyvinvointia edistävän kotikäynnin otti vastaan 79 % ko. kohderyhmään kuuluvista. Varhaisen tuen palveluissa tiedottamisessa, neuvonnassa ja ohjauksessa henkilöstö huomioi digitalisaatioon liittyvän myönteisen asenneilmapiirin vahvistamisen. Ehkäisevän ja varhaisen tuen mielenterveys- ja päihdepalveluiden tarjoaminen ikäihmisille mahdollistui sosiaalisen kuntoutuksen palveluohjaaja resurssilisäyksen myötä. Kulttuurisen seniori- ja vanhustyön hankkeen kautta vahvistettiin kulttuurin hyvinvointivaikutusten hyödyntämistä.
- Omaishoitajien jaksamista ja osallisuutta tukevat toimintamallit (mm. liikuntaryhmät, yhteiset päiväkahvitilaisuudet, info-tilaisuudet) vakiintuivat. Toimintamalleja kehitettiin ja kehitetään asiakaspalautteen ja -tarpeen pohjalta.
- Ennaltaehkäisyn näkökulmasta tärkeää on ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitäminen. Seniori-kuntosalitoiminnalla tuetaan ja mahdollistetaan kotona asuvien ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitämistä. Asiakkaiden omatoimisuuden ja toimintakyvyn ylläpitämisen toimintamalleja toteutettiin niin kotihoidossa, kotihoitoa tukevissa palveluissa kuin hoiva-asumisessa.

Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi 2017

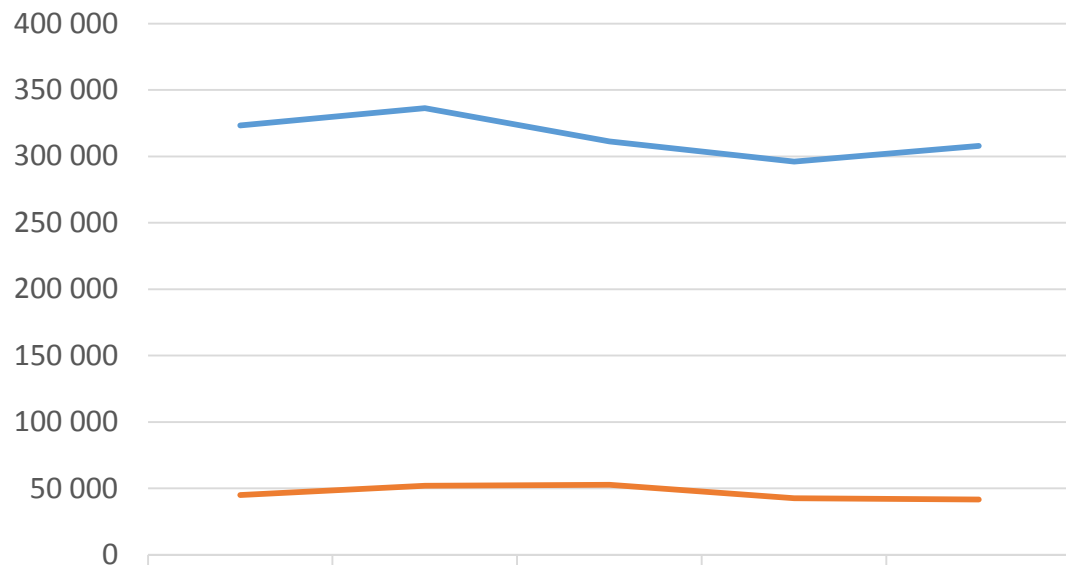
- Kotiutuksen toimintamallia kehitettiin yhteistyössä terveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kanssa.
- Kotihoidossa vuonna 2016 alkanut tehostetun kotiutuksen pilotti (Tehko -tiimi) jatkui vuonna 2017. Tiimin tarkoituksena on keskittyä kotiutusten ns. akuuttiin vaiheeseen tukien ja harjoittaen kotiutuvaa asiakasta päivittäisistä toiminnoista suoriutumiseen mahdollisimman itsenäisesti. Tiimin toiminnassa korostuu kiireettömyys, turvallisuus ja arjen toiminnoissa kuntoutuminen. Tehkon toimintamallia on kehitetty itsearviointiin, palautteen ja toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten, mm. sairaalapaikkojen vähentymisen pohjalta. Vuoden 2018 alusta Tehko -tiimin toiminta on jatkunut kotihoidon normaalina toimintana.
- Kaatumistapaturma on ikäihmisten yleisin tapaturmatyyppi, siksi on tärkeää pyrkiä ennaltaehkäisemään kaatumistapaturmia. Ikääntyneiden palveluissa tapaturmien määrää ja niihin yhteydessä olevia tekijöitä seurataan TAPE-tapaturmien seurantaohjelmalla. Kotihoidossa on ollut vuodesta 2016 alkaen käytössä IKINÄ-kaatumisen ehkäisynmalli, jossa jokaisen kotihoidon asiakkaan kaatumisen riskiä arvioidaan palveluiden alussa. IKINÄ-arvioinnin jälkeen asiakkaalle tehdään RAI-toimintakyky arviointi. IKINÄ- ja RAI arvioinnin tulosten perusteella asiakkaalle luodaan hoito- ja palvelusuunnitelma, jossa otetaan huomioon ne toiminta-alueet, joissa asiakkaalla on hankaluutta tai jotka nostaa riskiä kaatumistapaturmille.
- Valkealan palvelualueen toiminnan kehittäminen jatkui. Palvelualueen tavoitteena on kehittää hyvän ikääntymisen asuinympäristö, henkilöstön uusi asiakaslähtöinen toimintamalli sekä yhteisöllisyyttä ja osallisuutta edistävä, asiakaslähtöisiä kumppanuuksia luova palvelumalli.
- Kouvolan hyvinvointipalvelujen vuoden 2017 tavoitteeksi on linjattu, että palveluissa hyödynnetään asiakaskokemukseen perustuvia toimintamalleja. Ikääntyneiden palveluissa kukin palvelu on laatinut hyvinvointipalveluiden asiakaslupauksen pohjautuvan palvelulupauksen, joka on kirjattu käyttösuunnitelmaan. Askel – hankkeessa kehitetty jatkuvan parantamisen malli otettiin palveluissa käyttöön vuoden 2017 aikana. Jatkuvan parantamisen mallissa asiakkailta kysytään, miten he kokevat palvelun. Palaute käsitellään nopeasti ja toimintaa parannetaan saadun palautteen mukaisesti.

Kaikki ikäryhmät

Kaikki
ikäryhmät

Uimahallit, kuntosalit ja liikuntaryhmät

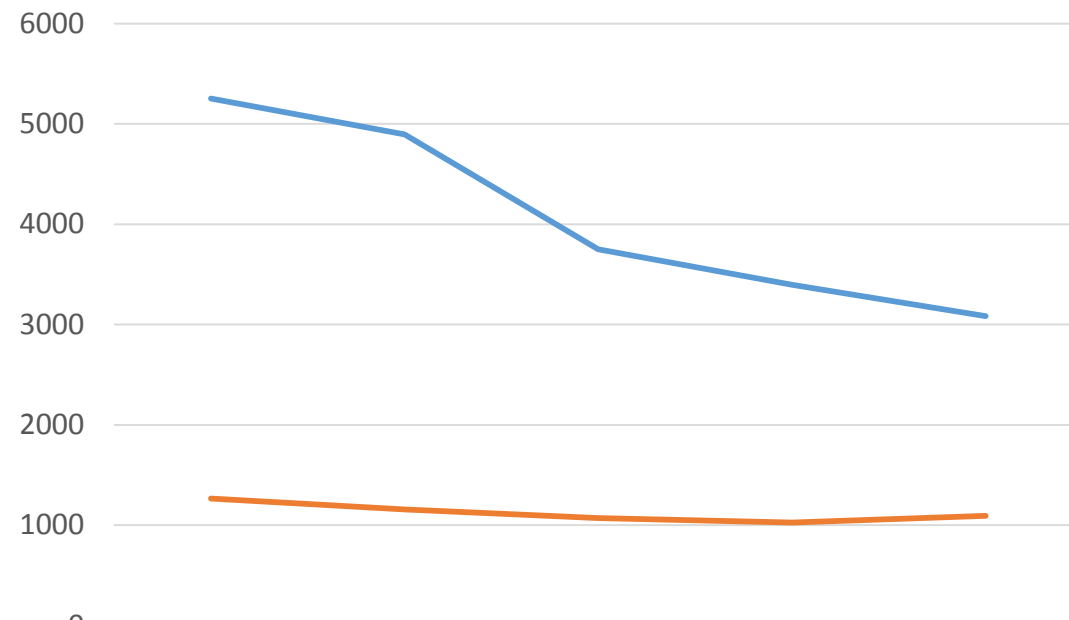
Uimahallien ja kuntosalien kävijämäärä

	2013	2014	2015	2016	2017
Uimahallit	323 289	336 374	311 159	295 950	307 786
Kuntosalit	44 949	52 033	52 755	42 737	41 721

Uimahallit Kuntosalit

Liikuntaryhmien kävijämäärä

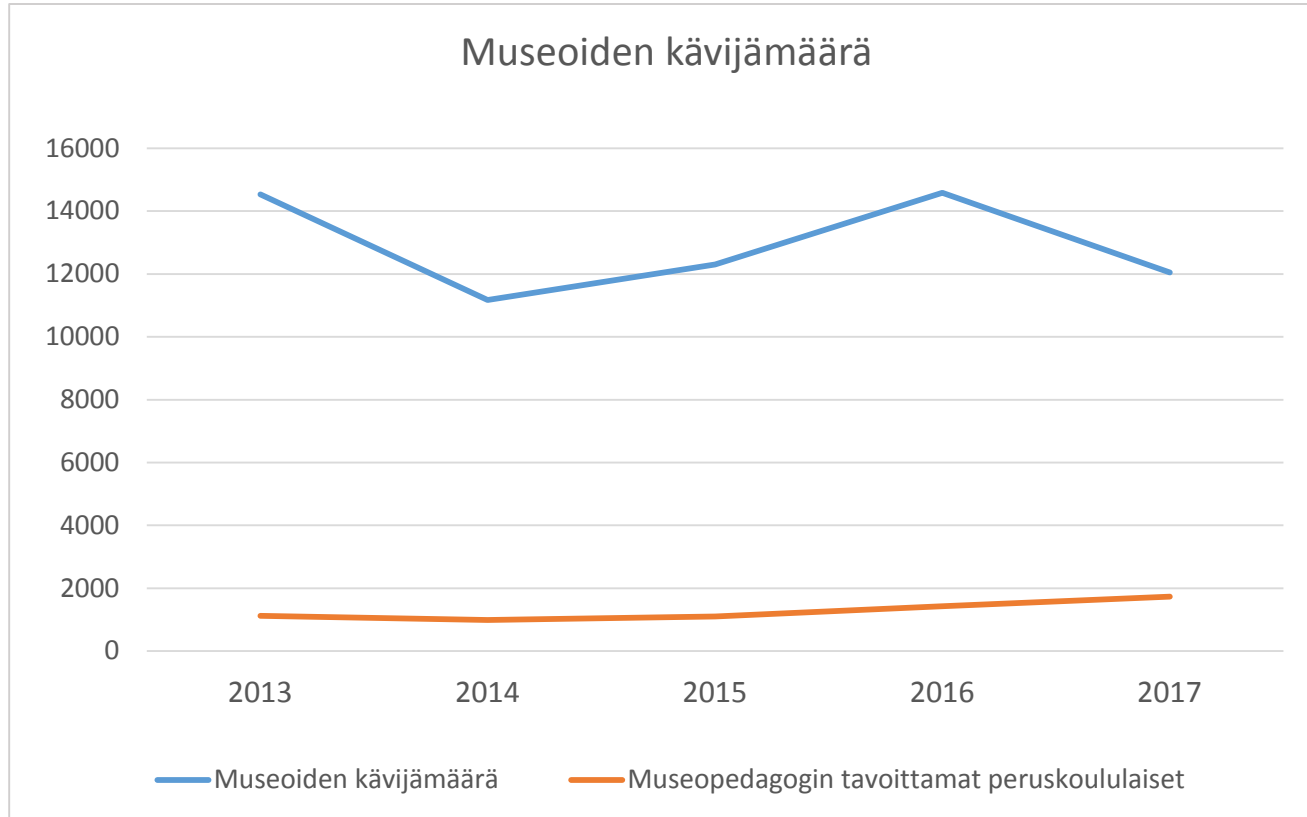
	2013	2014	2015	2016	2017
Terveysliikunta	5251	4895	3751	3396	3084
Erityisliikunta	1264	1157	1070	1026	1092

Uimahallit, kuntosalit ja liikuntaryhmät

- **Uimahallit:** Uimahallien kävijämäärä on noussut edellisvuodesta, ja esimerkiksi Korian uimahallissa tehtiin kävijäennätys. Uinti-innostuksen kasvamiseen on varmasti vaikuttanut liikuntapalveluissa tehtävä monipuolinen liikuntakasvatus. 2017 aloitettu uimahalliverkon tarkastelu aktivoi kuntalaisia mukaan kehittämistyöhön.
- **Kuntosalit:** Kuntosalien kävijämäärä on laskenut yksityisen tarjonnan lisääntymisen takia. Kuitenkin kuntosalien ryhmäkäyttö on suosittua.
- **Liikuntaryhmät:** Edelliseen vuoteen nähden liikuntaryhmiin osallistuneiden määrä on hieman laskenut. Toiminnassa on panostettu perinteisen liikuntaryhmän sijaan nyt entistä enemmän liikuntaneuvontaan ja sitä tukevaan avoimeen opastukseen kuntosalilla ja uimahallin altaalla. Neuvontaa ja ohjausta tarjotaan myös ImpulsKouvola facebook-sivuilla sekä virtuaaliliikunnan keinoin. Toiminnassa panostetaan myös perheiden liikkumaan aktivointiin. Kouvola palkittiin Suomen Perheliikuntamyönteisin kunta -kilpailussa 2. sijalla tästä työstä. Erityisliikunnassa aloitettiin yhteistyö ikääntyneiden päiväkeskusten kanssa. Tällä pyrittiin vastaamaan sovellettujen liikuntaryhmien asiakkaiden liikuttamiseen, koska läheskään kaikki halukkaat eivät pääse liikuntaryhmiin.
- **Vertaisohjaajatoiminta** on lisääntynyt ikääntyneiden ryhmäliikunnassa. Tilastojen mukaan vertaisohjatuissa liikuntaryhmissä liikkui v 2017 saman verran asiakkaita kuin vuonna 2016 (n. 700 hlöä/ viikko). Uusia vertaisohjaajia koulutetaan joka vuosi sote- ja eläkeläisjärjestöihin.
- **Kouvolalaisten liikunta-aktiivisuutta** seurataan säännöllisillä kyselytutkimuksilla, joiden toteuttamisesta vastaa Urhes Oy. Tuloksia hyödynnetään palvelujen suunnittelussa. Vuosittaiset kohderyhmät:
 - v 2017: täysi-ikäiset (raportoitu laajassa hyvinvointikertomuksessa 2017-2020)
 - v 2017: syksy: liikuntaseurakysely (vastanneita seuroja 99)
 - v 2018: varhaiskasvatusikäiset lapset (kysely vanhemmille)
 - v 2019: kouluikäiset lapset

Kaikki
ikäryhmät

Museot

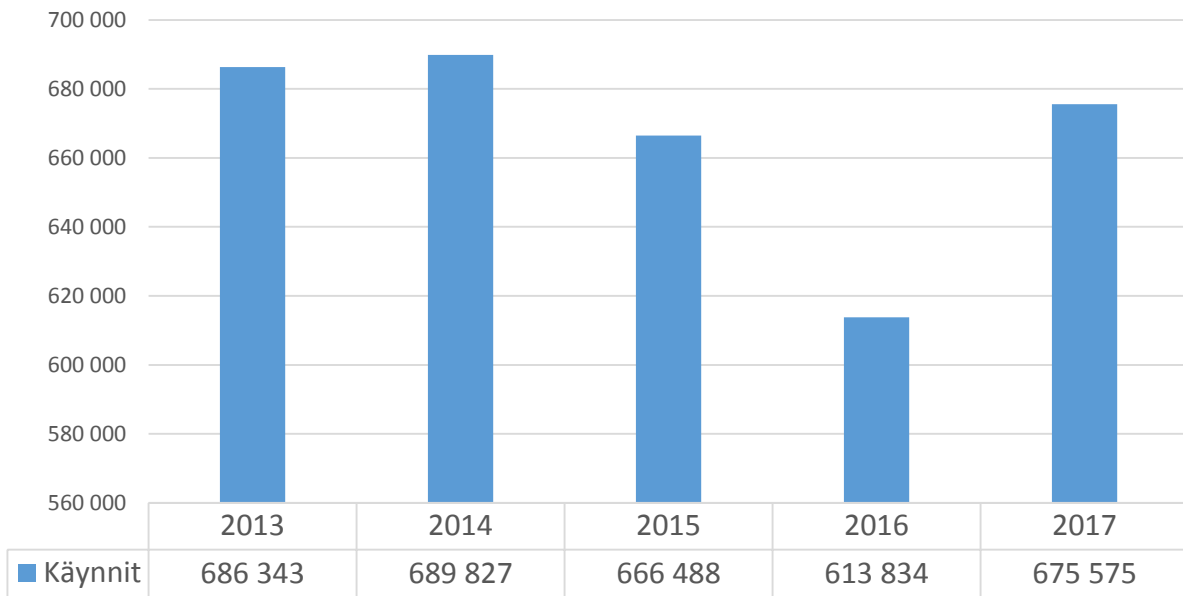
Museoiden kävijämäärä suhteessa kaupungin väkilukuun	
2013	16,70 %
2014	12,80 %
2015	14,30 %
2016	17,10 %
2017	14,30 %

Museoiden kävijämäärissä on tapahtunut laskua. Toisaalta museoissa on tehty paljon työtä erityisesti koululaisryhmien tavoittamiseksi esimerkiksi kehittämällä opettajakontaktointia. Tämä näkyy museopedagogin tavoittamien peruskoululaisten määrän hienoisena kasvuna. Pedagogian saavutettavuuden haasteina ovat koululaisten kuljetukset museoihin ja museopedagogin puuttuminen vakituisesta henkilökunnasta. Museopedagogin palvelut hankitaan ostopalveluina, mikä rajoittaa toiminnan pitkäjänteistä kehittämistä myös muissa kuin koululaiskohderyhmissä. Kasvava tavoitettujen määrä osoittaa kuitenkin, että toiminnan kehittämisellä on myönteinen vaikutus kävijämääriin.

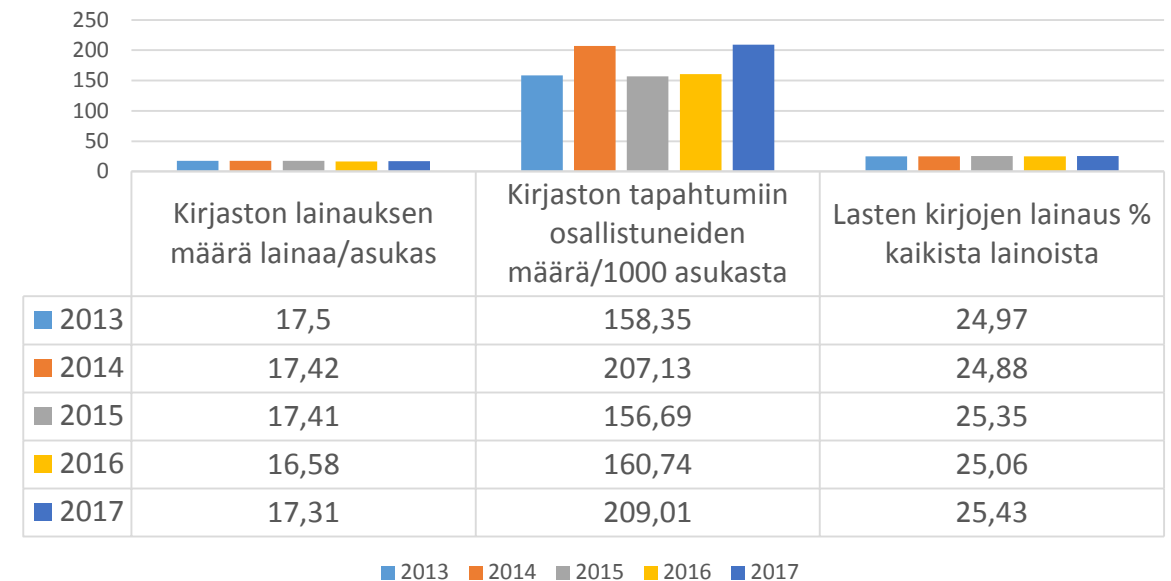
Kaikki
ikäryhmät

Kirjastot

Kirjastokäynnit

Kirjastot

Kirjastot ja kulttuurikasvatuspalvelut

- **Kirjastopalveluja** käytetään Kouvolassa hyvin: kirjastoon tehtiin 675 575 asiakaskäyntiä vuonna 2017. Väkilukuun suhteutettuna jokainen kouvolaalainen vauvasta vaariin kävi kirjastossa noin kahdeksan kertaa vuoden aikana. Keskimäärin jokainen kouvolaalainen on lainannut yli 17 aineistoa vuoden aikana.
- Kirjaston tapahtumat kasvattavat suosiotaan ja ovat vakiinnuttaneet asemansa asiakkaiden keskuudessa ja osana kirjaston palveluita. Kirjaston maksuttomat tapahtumat tuovat merkittävän lisän kaupungin kulttuuritarjontaan.
- Asiakkaat käyttävät kirjastojen tiloja myös esimerkiksi lukemiseen, opiskeluun, oleskelemiseen, kokouksiin ja erilaiseen omaehtoiseen tekemiseen kuten vaikkapa digitointiin. Kirjastoa käytetään yhä enemmän yhteisöllisenä tilana, ja tämä tehtävä korostuu myös nykyisin kirjaston toimintaa säätelevässä lainsäädännössä. Kouvolan kirjastoissa on panostettu voimakkaasti omatoimisen kirjastoasioinnin lisäämiseen. Kaikki tämä kirjaston monimuotoinen käyttö näkyy myös kirjaston kävijämäärän kasvussa.
- Kirjasto on merkittävässä roolissa lasten ja nuorten oppimisen ja kirjallisuusharrastuksen tukena.
- **Kulttuurikasvatuspalveluiden** vuosittaisessa toiminnan volyymitiedoissa ovat eri-ikäisille kohdennetut kulttuurikasvatusohjelmat ja kulttuuri- ja taidetapahtumat.
- Vuoden 2017 tilastoitu kävijämäärä oli 23 984, josta lasten ja nuorten osuus oli 12 303.

Kaikki
ikäryhmät

Kansalaisopisto

Kouvolan kansalaisopiston indikaattorit	2013	2014	2015	2016	2017
Työikäiset (20-65 v.) kansalaisopistopalvelujen käyttäjinä: % kaupungin asukkaista	6 % (10 % ikäryhmästä)	5 % (10 % ikäryhmästä)	6 % (10 % ikäryhmästä)	8 %	8%
Taiteen perusopetusta saavien lasten ja nuorten osuus % ikäryhmästä	15 %	15 %	14 %	14 %	14%
Yli 65-vuotiaiden opiskelijoiden määrä % ikäryhmästä	10 %	10 %	10 %	12 %	11%
Kouvolan kansalaisopistossa opiskelevien kurssilaisten määrä	23.043	21.721	22.610	19.757	18.183
Kansalaisopiston tapahtumiin osallistuneiden määrä	6.825	5.708	6.813	4.671	4023
Kansalaisopiston opetustuntien määrä	29.808	29.889	27.550	25.485	24.791

Kansalaisopiston kurssilaisten osuus Kouvolan asukkaista

2013	26 %
2014	25 %
2015	26 %
2016	23 %
2017	22%

Kouvolan kansalaisopisto on pysynyt kaikkien ikäryhmien omaehtoisen opiskelun ja harrastamisen paikkana. Opiston tunneissa ja opiskelijamäärissä on tapahtunut väheneminen opistolle annettujen resurssien vähentyessä. Opiston palveluja käyttävät kouvolaalaiset kokevat kansalaisopiston toiminnan hyvin tärkeäksi, ja kaikki kyselyyn vastanneet haluavat jatkaa edelleen opiston asiakkaina. Opiskelijat hahmottavat kansalaisopiston tarjoamien palvelujen merkityksen arjessaan. Uuden oppiminen ja itsensä kehittäminen olivat merkittäviä henkisen hyvinvoinnin kannalta. Sosiaalisuuden ja yhdessä oppimisen koettiin tuovan sisältöä elämään ja onnistumisen tunteita. Opiskelun kansalaisopistossa koettiin vaikuttavan kunnon kohentumiseen. Merkittävänä osana pidettiin muiden ihmisten tapaamista kursseilla sekä mahdollisuutta säännölliseen harrastukseen.

Työikäisistä ja yli 65-vuotiaista hyvin monet käyvät usealla kurssilla viikoittain. Opiston palvelutarjonta kattaa 22 % kouvolaalaisten oppinnollisista ja harrastustarpeista.

Avustettavat yhdistykset ja järjestöt 2017

Kouvolaan rekisteröity 1 699 järjestöä

Avustuksia myönnetty seuraavasti:

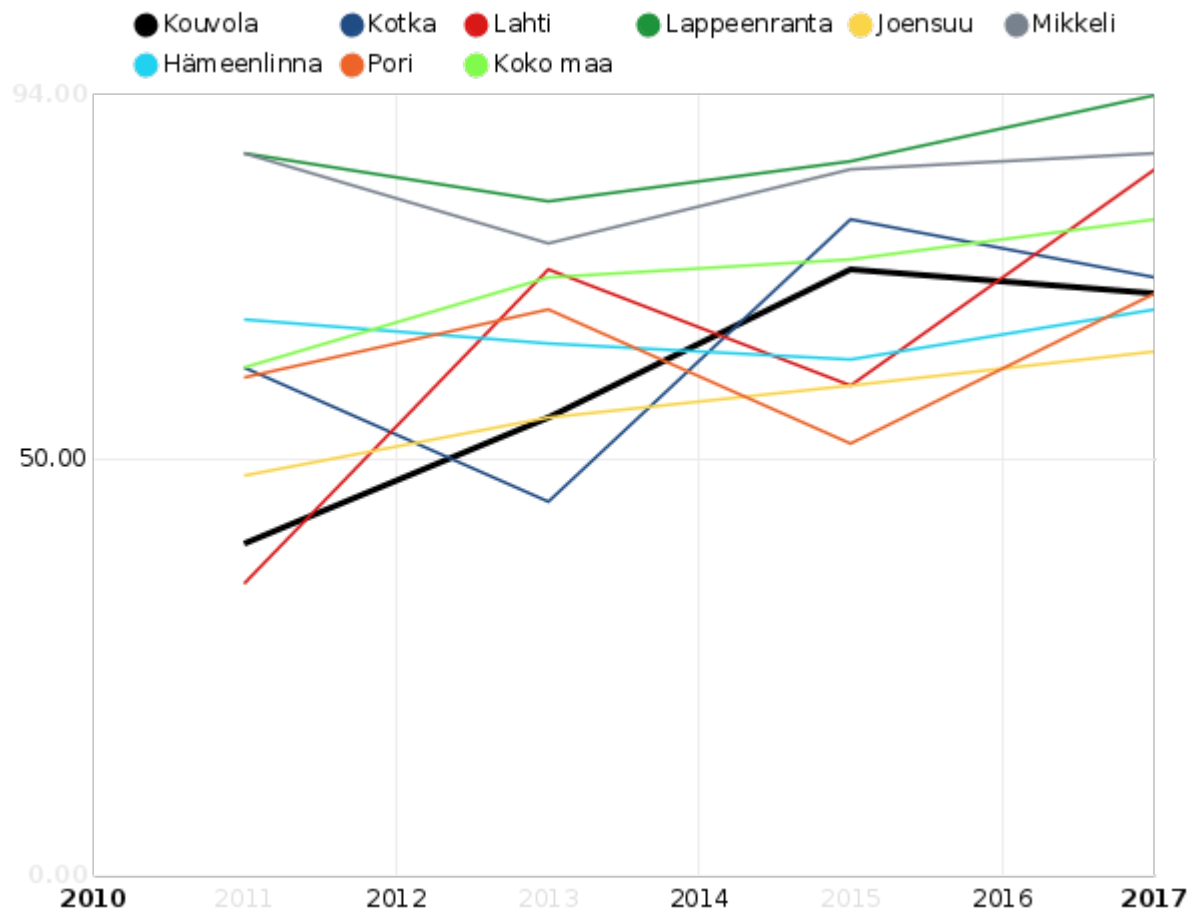
- liikuntajärjestöt 96
- kulttuuri 88
- sote 91
- nuoriso 28
- maaseutupalvelut 54
- kaupunginhallitus 67

Summat (€):

- liikunta 365 500
- kulttuuri 135 700
- sote 95 160
- nuoriso 80 000
- maaseutupalvelut 1 379 000
- kaupunginhallitus 25 000

Kaikki
ikäryhmät

Terveydenedistämistäktiivisuus (TEA) kunnan strategisessa johtamisessa, pistemäärä

Lähde: THL

2017

Lappeenranta	94.0
Mikkeli	87.0
Lahti	85.0
Koko maa	79.0
Kotka	72.0
Kouvola	70.0
Pori	70.0
Hämeenlinna	68.0
Joensuu	63.0

TEA-pistemäärä kuntajohdossa koostuu terveyden edistämiseen sitoutumisesta, johtamisesta, seurannasta ja osallisuudesta, ja se on näiden eri ulottuvuuksia kuvaavien pistemäärien keskiarvo. Pistemäärä 100 tarkoittaa, että toiminta on kaikilta osin oletetun hyvän käytännön ja laadun mukaista.

Kouvolassa vuoteen 2015 verrattuna TEA-pistemäärä on kokonaisuutena hieman vähentynyt, 73:sta 70:een. Sitoutuminen ja osallisuus ovat kahden vuoden aikana parantuneet, kun taas johtamisen ja seurannan osalta pistemäärä on vähentynyt.

Perhe- ja lähisuhdeväkivalta ja tapaturmat

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy

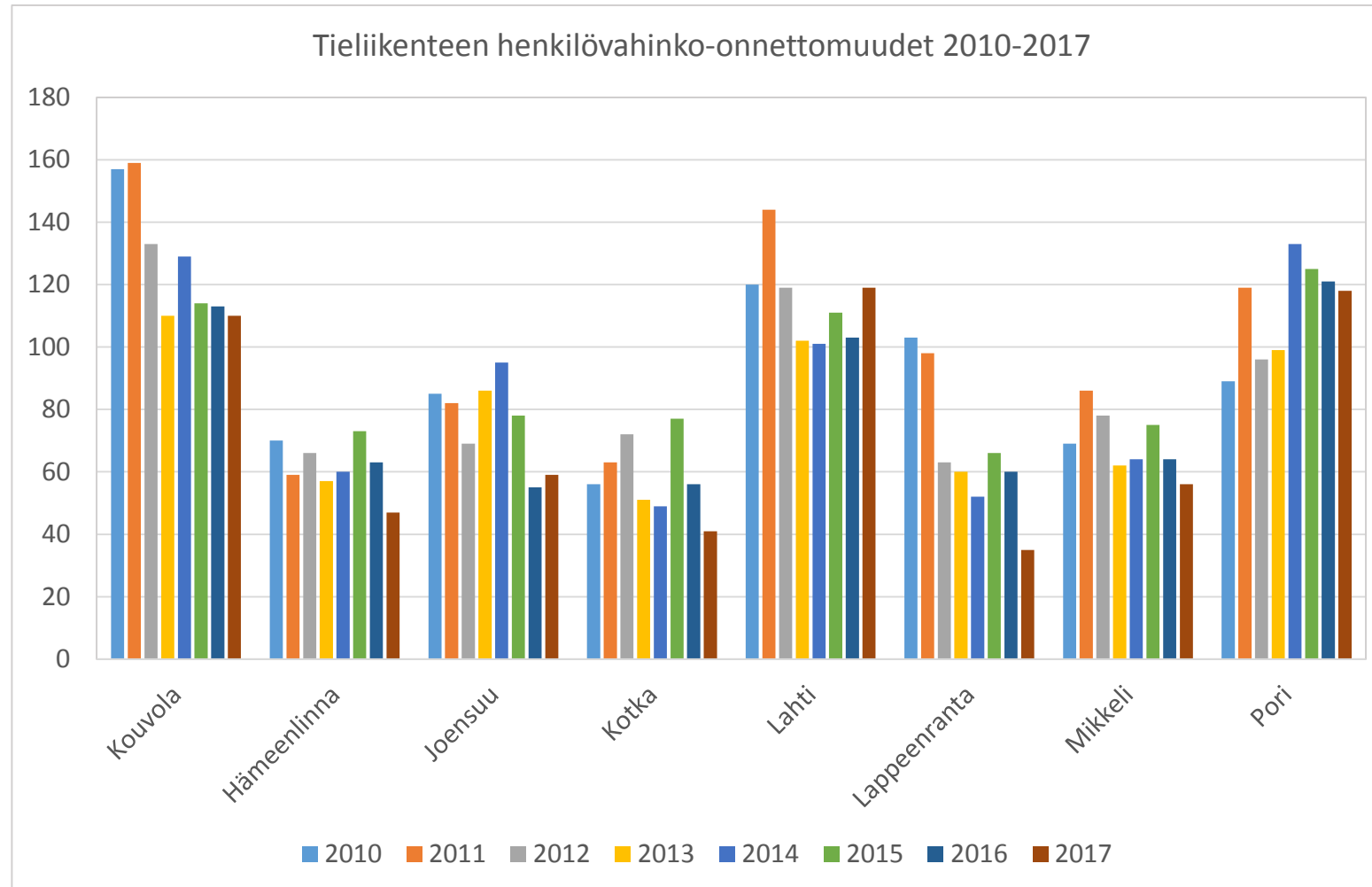
- Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyössä Kouvolan moniammatillinen osaamistiimi on jatkanut työtään koulutuksen ja tiedotuksen parissa. Peruskoulutuksia on järjestetty Kouvolan henkilöstölle ja osallistuttu maakunnallisiin koulutuksiin.
- Suvanto ry (ent. Suomen vanhusten turvakotiyhdistys ry) on järjestänyt ikäihmisten parissa työskenteleville kohdennetun koulutuksen.
- Vakavan väkivallan uhan tilanteisiin tarkoitettun Marak-ryhmän työtä on tehty tunnetuksi eri palveluissa.
- Väkivallan ehkäisytyötä on viety eteenpäin myös Lape-Kymenlaakso-hankkeessa, jossa kehitetään perhekeskuksiin työmallia väkivallan tunnistamiseen ja hoitoon ohjaamiseen.
- Väkivallan esiintyvyyden kehitystä kaupungissa on vaikea luotettavasti seurata, koska tilastointi on hajanaista ja puutteellista. Moniammatillinen osaamistiimi selvittää jatkossa yhtenäisiä seurannan välineitä. Valtakunnallisia indikaattoreita ei ole.

Tapaturmien ehkäisy

- Tapaturmat ovat suomalaisten neljänneksi yleisin kuolemansyy ja ne aiheuttavat monenlaisia vammoja. Suuri osa tapaturmista aiheutuneista vammoista vaatii sairaalahoitoa. Eniten hoitopäiviä aiheuttavat kaatumis- ja putoamistapaturmat.
- Kouvolassa tapaturmien määrää ja niihin yhteydessä olevia tekijöitä seurataan TAPE-tapaturmien seurantaohjelmalla varhaiskasvatuksessa, kouluissa, kotihoidossa ja ikääntyneiden sekä erityisryhmien asumispalveluissa. Saatua tietoa hyödynnetään tapaturmien ehkäisyssä, esimerkkinä ikäihmisten kaatumistapaturmien ehkäisyn IKINÄ- ja KaatumisSeula-toimintamallien käyttöön otto Kouvolassa 2016 ja 2017. TAPE -ohjelman käyttöä maakunnallisesti selvitetään v 2018.

Kaikki
ikäryhmät

Liikenneturvallisuus

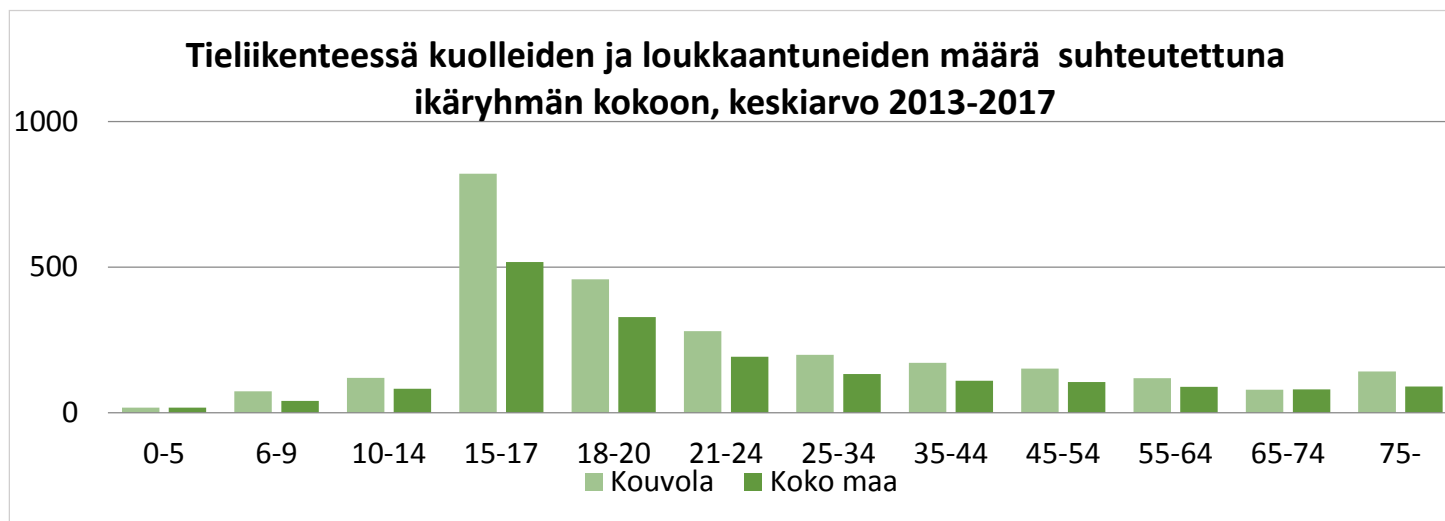
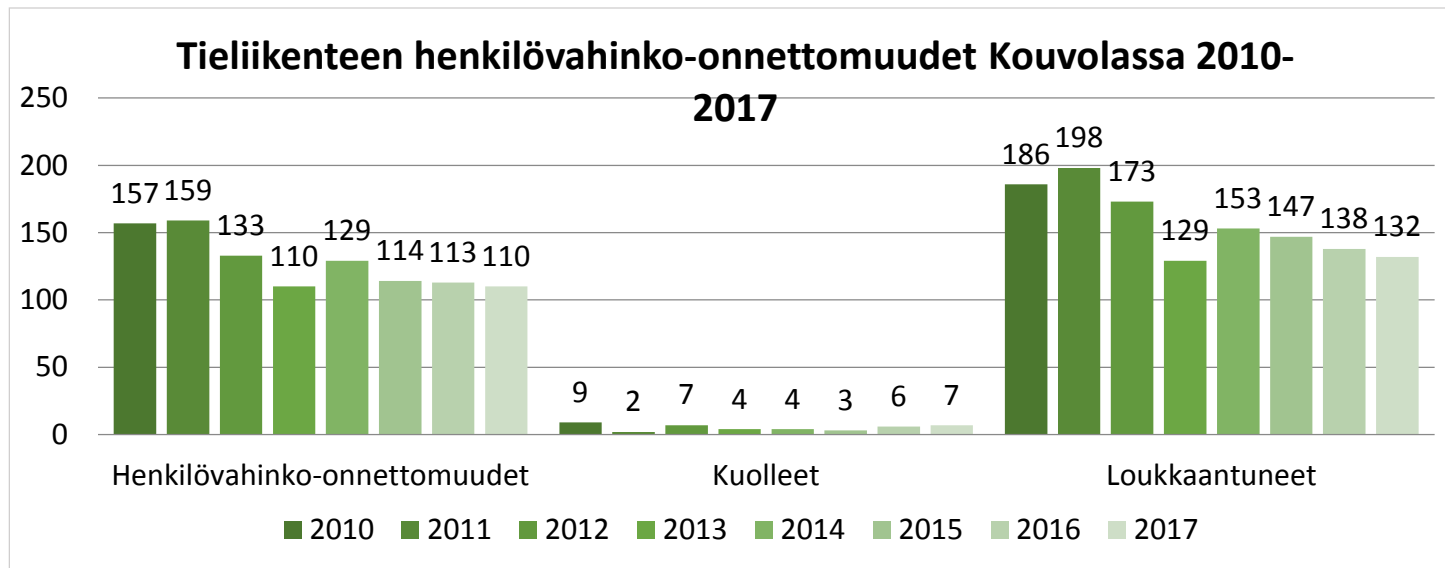

Kyseessä lukumäärät, joten kaupunkien koko huomioitava

Lähde: Tilastokeskus

Kaikki
ikäryhmät

Liikenneturvallisuus

Lähde: Tilastokeskus

Liikenneturvallisuus

- **Kouvolan liikenneturvallisuussuunnitelma** valmistui vuoden 2017 lopussa. Suunnitelmassa on käyty läpi kaupungin liikenneturvallisuuden tilaa liikenneonnettomuuksien, liikennekäyttäytymisen ja koetun turvallisuuden näkökulmista, sekä esitetty ratkaisuja ongelmiin erilaisten toimenpiteiden kautta. Työn aikana Kouvolaan perustettiin monialainen liikenneturvallisuustyöryhmä, jolla on keskeinen rooli suunnitelman toimeenpanossa.
- Poliisin tilastoihin perustuvan Tilastokeskuksen onnettomuusaineiston mukaan Kouvolan alueella tapahtuneista liikenteen henkilövahinko-onnettomuuksista n. 60 % tapahtuu taajama-alueilla. Taajamien ulkopuolisella maantieverkolla tapahtuu n. 40 % onnettomuuksista (valta- ja kantateillä 17 %). Taajama-alueiden onnettomuuksista n. 60 % on jalankulkija-, pyöräilijä- ja mopo-onnettomuuksia.
- Nuorten liikenneturvallisuustilanne on ikäryhmän kokoon suhteutettuna Kouvolaan heikko. 15-24-vuotiaiden osuus henkilövahingoista on 35 %, vaikka ikäryhmän osuus väestöstä on vain 11 %. Tämä tulee huomioida toimenpiteiden kohdentamisessa.
- Kouvolan liikenneonnettomuuksista aiheutuu vuosittain n. 38 miljoonan euron laskennalliset kustannukset, joista kaupungin osuus on n. 8 miljoonaa euroa.

Asiakkaan kuuleminen ja osallisuus

- Asukkaiden hyvinvointia voidaan myös mitata asiakaspalautteiden määrällä ja vastaajien reagoitajalla. Toki paljon palautetta annetaan suoraan asiakaspalvelutilanteessa tai muilla välineillä jälkikäteen, mutta kaupungin sähköisestä palautepalvelusta saadaan tilastotietoa asiasta.
- Kaupungille annettiin viime vuonna sähköisen palautepalvelun kautta 1977 palautetta, joista 60% (1 171) kohdistui tekniikka- ja ympäristöpalveluihin ja niistä 65 % katujen, kevyen liikenteen väylien ja torien kuntoon. Muista aihealueista eniten palautetta saatiin joukkoliikenteestä ja terveystalouksista. Keskimääräinen käsittelyaika on reilut seitsemän päivää, mikä on myös kaupungin tavoiteaika. Tekniikka- ja ympäristöpalveluissa keskimääräinen käsittelyaika on hieman pidempi, vajaat kymmenen päivää, kun heillä tavoiteaika on neljä päivää.
- Kuntalaisille suunnatut sähköiset palvelut on koottu eKouvola-palveluun. Palvelu sisältää ja sen kautta on saavutettavissa myös kolmansien osapuolten tuottamaa aineistoa ja palveluja. Tällä hetkellä sivuilla on 59 palvelua, vuonna 2017 rekisteröityjä käyttäjiä oli 2 042 henkilöä ja käyntejä 71 914. Hyvinvointia tukevia palveluita ovat mm. Omahoitokirjasto, Liikuntapaikkojen varaukset, Kansalaisopiston verkkoluennot, Nuorten Pulmakulma sekä Sähköinen terveystarkastus- ja valmennus.
- Asiakkaiden osallistamiseksi tekniikka- ja ympäristöpalveluissa on myös toteutettu osallistumis- ja mielipidekyselyitä 10 kpl ja pidetty asukastilaisuuksia 45 kpl.
- Yhteisöllisyyden edistämisen palveluissa sote-aiheisia AsukasAreenoita pidettiin 4 kpl.
- Lisäksi toteutettiin keskustan puistojen hoitoon liittyvä tutkimus, jossa asukkaiden tyytyväisyyttä arvioitiin asteikolla 1-5. Tulokseksi saatiin 3,90 ja vuodelle 2018 tavoitteeksi asetettiin 4,14.
- Perhekeskustoimintaa tuottavien järjestöjen lukumäärä Kouvolaossa oli 11 vuonna 2017.
- Edellä mainittujen lisäksi monissa palveluissa on käytetty erilaisia asiakkaiden kuulemis- ja osallistamismenetelmiä, mutta niitä ei ole joko tilastoitu tai sisällytetty tähän raporttiin.

Asukaskysely

- Osana hyvinvointikertomuksen vuosiraporttia asukkailta kysyttiin heidän osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksistaan Kouvolassa. Hyvinvoiva Kouvola-osallisuuskyselyyn vastasi 60 henkilöä. Kysely oli avoinna Kouvolan verkkosivuilla 19.2.-4.3.2018.
- Vastanneiden mielestä heidän mahdollisuutensa vaikuttaa oman hyvinvointinsa edistämiseen Kouvolassa sijoittuivat asteikolla 1-5 (1=vähäiset, 5= hyvät) tasaisesti pääosin välille 2-4. Kokonaiskeskiarvo oli 2,9.
- Osallistumismahdollisuuksia oli vastaajien mukaan lisännyt mm vaikuttamiskanavien ja kyselyjen lisääntyminen; toisaalta mahdollisuuksista tiedottaminen oli osan mielestä riittämätöntä. Liikuntaharrastukset ja muu harrastustoiminta oli lisännyt omaa osallistumista.
- Kansalaisaktiivisuuden kautta vaikuttamisessa eniten kiinnostaisi osallistuminen jonkin yhdistyksen tai seuran toimintaan
- Kasvokkain vaikuttamisessa eniten kiinnosti osallistuminen keskustelu- tai kuulemistilaisuuksiin; netissä puolestaan kyselyyn vastaaminen ja palautteen antaminen palveluista koettiin parhaaksi tavaksi osallistua
- Päätöksiin halutaan osallistua äänestämällä kuntavaaleissa
- Kysymyksen ”Miten haluaisit edistää yhteisöllisyyttä Kouvolassa” vastauksissa esitettiin toiveita mm edullisten tilojen ja matalan kynnyksen kohtaupaikkojen suhteen; erilaisia kahvipaikkoja ja ”törmäämisalustoja” toivottiin. Esille tuotiin myös keskustan ulkopuolisten alueiden kehittäminen. Ehdotettiin isojen, valtakunnallista näkyvyyttä saavien tapahtumien järjestämistä Kouvolassa, sekä elävän keskustan kehittämistä tapahtumineen. Yleisesti avoimuuden ja positiivisuuden lisäämistä korostettiin.

Tiivistelmä

- Terveyden edistäminen on kunnan keskeinen tehtävä nyt ja tulevaisuudessa. Kouvola on mukana Kuntaliiton ”Kunta hyvinvoinnin edistäjänä” –verkostoprojektissa, jonka tavoitteena on vahvistaa kunnan terveyttä edistäviä rakenteita ja johtamista. Vuonna 2017 määriteltiin hyvinvoinnin ohjaus- ja –työryhmän tehtävät ja jäsenet uudelleen. Työvälineistä sähköinen hyvinvointikertomus on jo ollut käytössä useamman vuoden. Päätösten ennakoarviointia (EVA) varten sähköinen työkalu on myös otettavissa käyttöön. Kaupungin ohjeet evauksesta on annettu.
- Kouvola on aktiivisesti osallistunut ”Terve kunta –verkoston” toimintaan. Verkostossa on vuonna 2017 syvennetty osaamista hyvinvointikertomuksesta osana talouden suunnittelua ja toteutusta sekä perehdytty ennakoarviointimenetelmiin.
- Terveydenedistämisasiivisuudessa Kouvola on kiinnitettävä huomiota jatkossa johtamiseen ja seurantaan.
- Liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämisen palveluita on kehitetty voimakkaasti vuoden 2017 aikana. Tulevassa kunnassa näiden palveluiden rooli sivistyspalveluiden ohella ovat merkittäviä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämässä.
- Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelussa hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä (hyte) Kouvola on mukana. Valmistelussa on tärkeintä huolehtia kuntien ja tulevan maakunnan yhdyspinnoista eli yhteisten asukkaiden hyväksi tehtävästä hyte-työstä.

Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi 2017

Painopisteet 2017-2020:

1. Ennaltaehkäisyyn panostaminen

- Kulttuurisen hyvinvoinnin edistämisen palveluissa laajeneva omatoimikirjastoverkko on lisännyt kirjaston käyttöä. Kirjaston maksuttomat tapahtumat ovat kasvattaneet suosiotaan ja ovat tärkeä osa kaupungin kulttuuritarjontaa. Opiston suosio oppimisen, harrastamisen ja kohtaamisen paikkana on vakaa.
- Liikunnassa on panostettu kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden edistämiseen. Kunnan liikuntalähettiläs ”Kääkki” on liikuttanut erityisesti lapsia ja perheitä. Liikunnan verkostotyö on tuottanut tulosta, koska Kouvola palkittiin opetusministeriön ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön julkistamassa kilpailussa Kymenlaakson perheliikuntataystävällisimmäksi kunnaksi ja Suomen toiseksi perheliikuntataystävällisemmäksi kunnaksi.

2. Yhteisöllisyyden kehittäminen ja asiakkaan kuuleminen

- Kulttuurisen hyvinvoinnin edistämisen palveluyksiköissä on lisätty yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Kirjastopalveluissa on toteutettu tilojen yhteiskäyttöä muiden palveluiden kanssa. Kulttuurikasvatuspalveluissa on käynnistynyt kotona asuvia ikäihmisiä aktivoiva kulttuuriveturitoiminta yhdessä ikäihmisten varhaisten palveluiden kanssa.
- Asiakaspalautteen järjestelmällinen kerääminen Surveypal-menetelmällä on aloitettu opistossa, museossa ja kirjastoissa. Myös terveystieteiden palveluissa on viimevuonna aloitettu asiakaskokemuksen systemaattinen kerääminen.
- Asukkaiden keskustelufoorumeissa AsukasAreenoissa käsiteltiin SOTE-aiheita. Osallistuminen jäi odotetusta.
- Yhdistysten yhteinen Porukkatalo aloitti toimintansa lokakuussa 2017. Yhteisiä tapahtumia, koulutuksia ja muuta toimintaa ideoitiin ja käynnistettiin yhdistysten kanssa. Tavoitteena on muodostaa asukkaiden ja yhteisöjen yhteinen kohtaamiskeskus.

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2018

2 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset / Positiivinen kehitys

- Työllisyys kehittyi positiivisesti kaikissa kohderyhmissä ja työttömyysaste pieneni 0,9 prosenttiyksikköä ollen 13,8 % viime vuoden lopussa. Myös rakennetyöttömien ja nuorten työttömien määrä väheni.
- Lastensuojelullisten toimenpiteiden tarve kokonaisuudessaan on ollut vähenevä.
- 8. ja 9. luokkalaisten kohdalla toistuva koulukiusaaminen on vähentynyt lähes puoleen vuodesta 2010 ja on vertailukunnista toiseksi alhaisin.

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2018

2 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset / Negatiivinen kehitys

- Suurin haaste Kouvolassa on väestömäärän voimakas väheneminen ja sitä kautta väestörakenteen heikkous. Uuden Kouvolan aikana (2009-2016) väestö on vähentynyt keskimäärin 390 hengellä vuosittain. Viime vuonna Kouvolasta väheni yhteensä 1 110 henkilöä. Vielä suurempi määrä vähennystä tapahtui työikäisten (18-64 vuotiaat) kohdalla, 1 222 henkilöä.
- 8. ja 9. luokkalaisten nuuskan käyttö ja ylipaino on lisääntynyt ja on vertailukunnista toiseksi korkein.
- Ammatillisen oppilaitoksen 1.-2. vuoden opiskelijoilla nuuskan käyttö on lisääntynyt voimakkaasti ja on korkein vertailukunnista.
- Nuorten liikenneturvallisuuksilanne on ikäryhmän kokoon suhteutettuna Kouvolassa heikko. 15-24-vuotiaiden osuus henkilövahingoista on 35 %, vaikka ikäryhmän osuus väestöstä on vain 11 %.
- Työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus on Kouvolassa vertailukunnista suurin, vaikkakin hienoisessa laskussa.

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2018

2 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset / Vuosiraportista nousevat keskeiset kehittämiskohteet

- Elinvoimaa vahvistavia toimenpiteitä ja niihin suunnattuja resursseja on entistä voimakkaammin kohdistettava väestön ja työpaikkojen kasvuun, mikä lisää asukkaiden hyvinvointia eri ikäryhmissä.
- Lasten ja nuorten palveluketjussa käynnistetty verkostotoiminnan kehittämisohjelmaa tulee edelleen jatkaa ja laajentaa myös muihin palveluihin. Asiakaslähtöinen verkostotyö yli sektori- ja ammattirajojen tulee korostumaan sote- ja maku uudistusten myötä.
- Ikääntyvien määrän kasvun myötä sujuvien ja saumattomien palvelu- ja hoitoprosessien kehittäminen on edelleen keskeinen kehittämiskohde.
- Tulevassa kunnassa liikunta- ja kulttuuripalveluiden sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämisen palveluiden rooli sivistyspalveluiden ohella ovat merkittäviä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2019

3. Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

- Kaupunginvaltuuston 29.1.2018 hyväksymän uuden kaupunkistrategian mukaan Kouvola 2030 on uskaltava, rohkea ja innostava kasvualusta kaikkien kehittyä ja kasvaa.
- Kaupungin vahvuuksiin tukeutuen kasvukärjiksi on valittu lasten kasvu, nuorten kasvu ja yritysten kasvu.
- Kaupungin kehittämistyö järjestetään strategiaohjelmiin, joita ovat Elinvoiman kasvu, Hyvinvoinnin kasvu ja Kouvolan statuksen kasvu. Näitä ohjelmia seurataan valittujen indikaattorien avulla (välitavoite 2023, tavoite 2030).
- Seurattavia hyvinvoinnin kasvutekijöitä ovat mm. väestömäärä- ja rakenne, koettu terveys ja liikunnan harrastaminen.
- Terveysten edistäminen sisältää parhaan lähikulttuurin, palvelujen vaivattoman saannin, innostavan palveluasenteen ja ennaltaehkäisevät palvelut.
- Asiakkaiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden kehittäminen tukevat kaupungin statuksen kasvua.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2019

4 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja –suunnitelmat

Uuden kaupunkistrategian mukaisesti kaupungin kehittämistyö tullaan järjestämään kolmeen strategiaohjelmaan. Nämä ovat Elinvoiman kasvu, Hyvinvoinnin kasvu ja Kouvolan statuksen kasvu. Se miten nykyisin voimassa olevat ohjelmat tulevat sijoittumaan näihin ohjelmiin on valmisteilla.

Hyvinvointikertomuksen lisäksi tällä hetkellä voimassa olevia hyvinvointia edistäviä ohjelmia ovat;

- Aikuisten erityisten asumistarpeiden suunnitelma 2015-2020
- Esteettömyysohjelma vuodelta 2011, tavoitteet asetettu vuodelle 2015
- Hyvinvoiva Kouvola ohjelma 2017-2020
- Ikäpoliittinen ohjelma
- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- Liikenneturvallisuussuunnitelma
- Monikulttuurisuusohjelma 2015 - 2018
- Palvelumalli PM2030
- Päihde- ja mielenterveysohjelma
- Vammaispoliittinen ohjelma vuodelta 2010 – seurantavastuu kirjattu vammaisneuvostolle
- Ympäristöohjelma
- Maakunnallinen Kymenlaakson terveysliikuntastrategia

5. Hyvinvointisuunnitelma 2019

- Kouvolan Hyvinvointiohjelmassa (2017-2020) on asetettu tavoitteet vuodelle 2020. Ne on johdettu ohjelman laadinta-ajankohtana voimassa olleesta kaupunkistrategiasta. Uusi kaupunkistrategia on tullut voimaan helmikuussa 2018, mutta Hyvinvointiohjelman tavoitteet on pidetty ennallaan, koska myös uudessa kaupunkistrategiassa korostetaan ennaltaehkäisyyn panostamista, yhteisöllisyyden kehittämistä ja asiakkaan kuulemista.
- Tässä hyvinvointisuunnitelmassa vuodelle 2019 on siis tavoitteet pidetty ennallaan, mutta toimenpiteisiin on tehty joitakin lisäyksiä ja mittareista on poistettu sellaiset, joihin ei saada vuositasolla arvoja.

Hyvinvointisuunnitelma 2019

Ennaltaehkäisyyn panostaminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Arviointimittarit
Merkittäviä asioita koskevien päätösvaihtoehtojen hyvinvointivaikutuksia arvioidaan ennakolta	Kuntaliiton sähköinen EVA-työkalu otetaan käyttöön /KOPA	Toteutettujen EVAusten lukumäärä kpl/v
Luodaan olosuhteita ja mahdollisuuksia kuntalaisten aktivoitumiseen, oman ja läheistensä hyvinvoinnin edistämiseen	Otetaan käyttöön omahoitoa ja omaehtoista aktiivisuutta mahdollistavia palveluita/hyvinvointia tukevia sähköisiä palveluita /KAIKKI PALVELUT	Omahoitoa ja hyvinvointia tukevien sähköisten palveluiden käyttö krt/v ja käyttäjien lkm/v (eKouvola) Uimahallien, kuntosalien, liikuntaryhmien, kansalaisopiston, kirjaston ja museoiden kävijämäärät hlö/v
	Parannetaan asiakkaiden mahdollisuutta vaikuttaa palveluiden kehittämiseen ja suunnitteluun / KAIKKI PALVELUT	Asiakastyytyväisyys Asiakaspalautteen lkm/v ja reagointiaika (pv) (Trimble)
	Viihtyisät, turvalliset ja kaikkien saavutettavissa olevat julkiset kaupunkitilat (kadut, kevyenliikenteenväylät, puistot jne.) / TEKY	Keskustan puistojen hoito, mittarina FCG- tutkimus (1-5) Keskustoihin johtavien pääkatujen kunto, mittarina FCG-tutkimus (1-5) Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuudet (Tilastokeskus)

Hyvinvointisuunnitelma 2019

Ennaltaehkäisyyn panostaminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Arviointimittarit
Ennaltaehkäisy ja varhainen tuki sisältyvät asiakasprosesseihin ja palveluihin	Yhteisten asiakasprosessien toteuttaminen monialaisesti /KAIKKI PALVELUT	<p>Työttömät alle 25-vuotiaat nuoret, hlö (TEM työnvälitystilasto)</p> <p>Vaikeasti työllistyvät, % 15–64-vuotiaista (TEM)</p> <p>Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet 0–17-vuotiaat viimeisimmän sijoitustiedon mukaan, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL lastensuojelurekisteri) Lastensuojelun tilastot, Kouvola</p> <p>Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (Tilastokeskus)</p> <p>Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (Tilastokeskus, KELA)</p> <p>Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (Tilastokeskus)</p> <p>Alkoholinkäyttömittari AUDIT (Efficat-tilastot, Kouvola)</p> <p>Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL, Sotkanet + Kouvolan tilastot)</p> <p>Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL Sotkanet + Kouvolan tilastot)</p> <p>Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL Sotkanet + Kouvolan tilastot)</p> <p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä (THL, Sotkanet)</p>

Hyvinvointisuunnitelma 2019

Yhteisöllisyyden kehittäminen ja asiakkaan kuuleminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Arviointimittarit
Järjestöjen, vertaisten ja/tai yritysten rooli palveluiden tuotannossa vahvistuu	Palveluselintelin käyttöönotto / HYPA	Palvelusetelin ja ostopalveluiden osuus palvelujen järjestämisen vaihtoehtona (%)
	Mahdollistetaan ja tuetaan järjestöjen ja yritysten toimintaa palveluiden tuottajana / KAIKKI PALVELUT	Avustettavat yhdistykset ja järjestöt (lkm, avustussummat) Perhekeskus- ja Ratamo-toimintamalleissa järjestöjä ja yrityksiä palveluntuottajina (lkm) Yritysten nettoperustanta kpl/v (PRH)

Hyvinvointisuunnitelma 2019

Yhteisöllisyyden kehittäminen ja asiakkaan kuuleminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Arviointimittarit
Palveluilla on käytössä asiakkaiden osallistamisen ja kuulemisen toimintamalli	Osallisten kuuleminen ja mielipiteiden huomioon ottaminen maankäytön ja infran suunnitteluprosesseissa / TEKY	Asukastilaisuudet lkm Karttapohjaiset kuntalaiskyselyt (lkm)
	Kuntalaisten osallistaminen suunnitteluun karttapohjaisten kyselyjen avulla / TEKY	Karttapohjaiset kuntalaiskyselyt (lkm)
	Osallistavan toimintakulttuurin kehittäminen palveluissa / KAIKKI PALVELUT	Asukastilaisuudet lkm Hyvinvointikarttakysely (8.lk) ja Perusopetuksen laadun arviointi

OSA III Valtuustokäsittely

6. Suunnitelman laatijat

- Hyvinvointikertomuksen Vuosiraportti 2018 on valmisteltu Hyvinvoinnin työ- ja ohjausryhmässä. Työryhmän puheenjohtajana toimii palvelupäällikkö Kirsi-Marja Karjalainen ja sihteerinä hyvinvointisuunnittelija Tarja Alamattila. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii hyvinvointijohtaja Arja Kumpu ja sihteerinä kehittämispäällikkö Liisa Kolari. Molemmissa ryhmissä on kaikki toimialat laajasti edustettuina.
- Lisätietoja vuosiraportista;
 - Hyvinvointisuunnittelija Tarja Alamattila, puh 020 615 7483, s-posti tarja.alamattila@kouvola.fi
 - Kehittämispäällikkö Liisa Kolari, puh 020 615 8026, s-posti liisa.kolari@kouvola.fi

7. Suunnitelman hyväksyminen

- Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2018 on hyväksytty Kouvolan kaupunginvaltuustossa 11.6.2018.